

PODATKI O DIPLOMSKI NALOGI:

Ime in priimek: Mateja Sušnik

Naslov naloge: Študentska pobuda za pripravništvo v socialnem varstvu

Kraj: Ljubljana

Leto: 2010

Št. strani: 98

Št. slik: 6

Št. tabel: 5

Št. bibl. opomb: 0

Št. prilog: 4

Mentor: doc. dr. Srečo Dragoš

Deskriptorji: pripravništvo, zaposlovanje, pobuda, javni shod

Povzetek: Prvi del diplomske naloge govori o zaposlovanju mladih diplomantov v Sloveniji in pripravništvu kot reguliranem načinu vstopa mladih izobraženih kadrov na trg dela. V nadaljevanju se osredotočim na problematiko pripravništva v socialnem varstvu in jo opišem. V drugem delu diplomske naloge predstavim Pobudo študentk in študentov Fakultete za socialno delo v Ljubljani k sistemski ureditvi pripravništva v socialnem varstvu z vidika akcijskega projekta. Opredelim cilje študentskih prizadevanj in kriterije za njihovo evalvacijo. Opišem izvedbo akcijskega projekta in evalvacijo ciljev. Na koncu dodam še časovno premico celotnega dogajanja.

Title: Students' Initiative for Internship within Social Security System

Descriptors: Internship, Employment, Initiative, Public Assembly

Abstract: The first part of the thesis focuses on employment for young graduates in Slovenia and the internship as a regulated way of young educated cadres' entry into the labour market. In continuation, I concentrate on internship problems within social security system and describe them. In the second part I represent the initiative for system regulation of internship within the social security system prepared by the students of the Faculty of Social Work in Ljubljana as their action project. I define the goals of students' efforts and criteria for their evaluation. I also describe the action project execution and goal evaluation. Finally, I add a timeline of all activities.

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za socialno delo
Topniška 31
1000 Ljubljana

DIPLOMSKA NALOGA

Študentska pobuda za pripravništvo v socialnem varstvu

Mentor: doc. dr. Srečo Dragoš

Mateja Sušnik

Ljubljana 2010

PREDGOVOR

Diplomska naloga v empiričnem delu opisuje Pobudo študentk in študentov Fakultete za socialno delo k sistemski ureditvi pripravništva v socialnem varstvu, kot to določajo navodila za pisanje in izvedbo akcijskega projekta v skupnosti. Empirični del naloge je nastal na podlagi izvedbenega načrta in dnevnikov, ki sem jih vodila v času delovanja študentske skupine. V zadnjem letniku študija socialnega dela sem se seznanila z spletom okoliščin, ki diplomantom in diplomantkam socialnega dela zelo otežujejo vstop na trg delovne sile. O tem smo začeli govoriti skupaj s kolegi in kolegicami in oblikovala se je neformalna študentska skupina, ki si prizadeva za sistemsko ureditev pripravništva v socialnem varstvu. Prizadevamo si predvsem za ureditev financiranja pripravništva v socialnem varstvu. Na Javnem shodu za pripravništvo v socialnem varstvu 14. oktobra 2009 smo ministru za delo, družino in socialne zadeve predali Poziv študentk in študentov Fakultete za socialno delo k sistemski ureditvi pripravništva v socialnem varstvu skupaj z zbranimi podpisi podpore. Minister za delo, družino in socialne zadeve je imenoval delovno skupino, ki je vsak dan bližje rešitvi financiranja pripravniških mest. Spomladi pričakujemo razpisanih prvih 100 pripravniških mest v socialnem varstvu. Empirični del sem zaključila z evalvacijo ciljev in prikazom časovnega poteka dogajanja.

V teoretičnem delu sem želela umestiti problematiko zaposlovanja mladih diplomantov v Sloveniji v družbeni kontekst in prikazati omenjeno problematiko predvsem s študentskega stališča. Zelo na kratko sem predstavila aktivno politiko zaposlovanja in javna dela, saj se je s temi ukrepi v preteklosti reševala problematika pripravništva v socialnem varstvu.

Nadaljevala sem s pripravništvom, kot enim izmed institucionaliziranih prehodov v zaposlitev pri reguliranih poklicih. Opisala sem pripravništvo za socialne delavce na drugih področjih, kjer se zaposlujejo in nato še na področju socialnega varstva. Delovanje študentske skupine sem nato umestila v kontekst skupnostnega socialnega dela, kot model socialne akcije.

Za pisanje naloge na temo problematike pripravništva v socialnem varstvu in študentske pobude k sistemski ureditvi pripravništva sem se odločila predvsem zaradi tega, ker sem želela popisati celoten potek naše študentske akcije, ki jo ocenjujem kot izvirno in uspešno. Želela sem podati plastičen prikaz dogajanja in pokazati, da se z aktivizmom in prizadevanji lahko vpliva (in spremeni) na situacijo, v kateri smo se znašli.

Na tem mestu se bom zahvalila tistim, ki so mi pomagali in svetovali pri pripravi diplomskega dela. Posebna zahvala gre mag. Romani Zidar, ker je verjela vame od samega začetka študentske pobude in ker mi je pokazala, da zmorem. Pomagala in svetovala mi je tudi pri izdelavi diplomske naloge.

Za pomoč pri pisanju diplomske naloge se zahvaljujem tudi dr. Bojanu Regvarju in Heleni Kocjančič iz Socialne zbornice Slovenije.

Zahvaljujem se doc. dr. Srečo Dragošu, predvsem zato, ker sem se nanj vedno lahko obrnila, kadar sem potrebovala nasvet, kot tudi za mentorstvo in pomoč pri pisanju diplomskega dela. Zahvaljujem se tudi doc. dr. Barbari Kresal za pomoč pri uporabi zakonodajnih virov.

Zahvaljujem se tudi svojim kolegom in kolegicam iz študentske skupine, ki so prebrali besedilo in podali svoje mnenje, še posebej pa Matjažu Ovnu za vsebinsko in tehnično pomoč.

V prvem delu naloge bom uporabljala moško slovnično obliko reprezentativno za oba spola, v drugem delu naloge pa bom uporabljala obe obliki hkrati.

KAZALO

Predgovor

Kazalo

1. TEORETIČNI UVOD.....	7
1.1. Problematika zaposlovanja mladih diplomantov v Sloveniji.....	7
1.2 Pasivna in aktivna politika zaposlovanja.....	13
1.3. Javna dela.....	13
1.4. Pripravišтво.....	14
1.5 Pripravišтво za socialne delavce.....	15
1.6. Pripravišтво na področju socialnega varstva.....	17
1.7. Socialna akcija.....	18
2. AKCIJSKI PROJEKT V SKUPNOSTI.....	21
2.1. Ideja in pobuda.....	21
2.2 Opis problemske situacije.....	25
2.3 Opredelitev problema.....	27
2.4. Opredelitev ciljev.....	30
2.5 Opredelitev strategije.....	34
2.6 Izvedbeni načrt.....	37
2.7 Izvedba.....	42
2.8 Evalvacija.....	64
2.9 Pridobljene izkušnje.....	71
2.10 Kronologija akcijskega projekta.....	71

2.11 Časovna premica.....	75
3. ZAKLJUČEK IN UGOTOVITVE.....	78
4. PRILOGE.....	81
5. VIRI.....	82
5.1 Literatura	82
5.2 Zakonodajni viri.....	82
5.3 Spletni viri.....	83
6. POVZETEK.....	85
7. DODATEK.....	86
7.1 Priloga 1: Poziv študentk in študentov Fakultete za socialno delo k sistemski ureditvi pripravnništva na področju socialnega varstva.....	86
7.2 Priloga 2: Vabila na javni shod za pripravnništvo v socialnem varstvu.....	93
6.3 Priloga 3: Izjava za javnost 12.10.2009.....	96
6.4 Priloga 4: Izjava za javnost 14.10.2009.....	97

SEZNAM TABEL

TABELA 2.1: Zasedba študentske skupine, ki si prizadeva za sistemsko ureditev pripravnništva v socialnem varstvu v vseh treh obdobjih delovanja, opredelitev glede na jedrno, delovno in podporno skupino.....	24
--	----

TABELA 2.2: Število diplomantov Fakultete za socialno delo od 2005 do 2009.....	30
---	----

TABELA 2.3: Zasedba študentske skupine, ki si prizadeva za sistemsko ureditev pripravnništva v socialnem varstvu v obdobju do 06.05.2009.....	37
---	----

TABELA 2.4: Zasedba študentske skupine, ki si prizadeva za sistemsko ureditev pripravnništva v socialnem varstvu v obdobju od 06.05.2009 do organizacije javnega shoda za pripravnništvo v socialnem varstvu.....	38
---	----

TABELA 2.5: Cilji in kriteriji za doseganje le teh.....	64
---	----

SEZNAM SLIK

SLIKA 2.1.....	60
SLIKA 2.2.....	60
SLIKA 2.3.....	61
SLIKA 2.4.....	61
SLIKA 2.5.....	62
SLIKA 2.6.....	62

SEZNAM UPORABLJENIH KRATIC

EU: Evropska Unija

EQLS: First European Quality of Life Survey (slo. Prva evropska raziskava o kvaliteti življenja)

FSD: Fakulteta za socialno delo v Ljubljani

MDDSZ: Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve

Poziv: Poziv študentk in študentov Fakultete za socialno delo k sistemski ureditvi pripravištva v socialnem varstvu

RS: Republika Slovenija

1. TEORETIČNI UVOD

1.1 Problematika zaposlovanja mladih diplomantov v Sloveniji

Goran Lukič v prvi knjigi *Strategija zaposlovanja mladih v družbi znanja* (2008), z naslovom *Analiza stanja najprej* analizira dejavnike, ki vplivajo na zaposlovanje mladih v Sloveniji, nato pa izpostavi problematična področja glede na analizo in položaj mladih.

V analizi stanja avtor izpostavi demografske pritiske, ki kažejo na vse manjše število aktivnega prebivalstva. Po podatkih European Observatory on the Social Situation bo Slovenija do leta 2050 doživela 33-odstoten upad aktivnega prebivalstva, kar jo uvršča prav v vrh EU lestvice (Lukič 2008). Zaposlitvene negotovosti se kažejo v visokem odstotku mladih, ki imajo delne zaposlitve, še večji delež pa je tistih z začasnimi zaposlitvami. Slovenija je tretja država v EU po številu začasnih zaposlitev med mladimi. Podobno ugotavlja tudi avtorica Trbanc (v Kramberger, Pavlin 2007), namreč, da se izrazito spreminja struktura zaposlitvenih priložnosti na trgu, predvsem glede trajnosti in varnosti zaposlitev. Ta trend posebej prizadene mlade, ki na trg dela šele vstopajo in nadpovprečno pogosto opravljajo fleksibilne oblike zaposlitev. Iz različnih podatkov je razvidno tudi povečevanje brezposelnosti mladih s terciarno izobrazbo. Slovenija se po izobraževalnih kazalcih hitro približuje t. i. družbi znanja, saj se število diplomantov vztrajno povečuje. Po hitrem povečevanju števila študentov v Sloveniji od osamosvojitve dalje, Slovenija doživlja proces masivizacije terciarnega izobraževanja (Lukič 2008). V zadnjih letih narašča tudi brezposelnost mladih diplomantov (starih do 30 let) – od leta 1998 do 2003 se je njihovo število povečalo za trikrat (iz 826 na 2499), skoraj dve tretjini med njimi je iskalcev prve zaposlitve (Verša, Spruk 2004: 10). Podobno opaža tudi avtorica Ule (2008), ko pravi, da je danes norma nadaljevati študij na visokih šolah in fakultetah vsaj v evropskem prostoru močna.

Spremembe družinskih vzorcev so močno zaznamovale tudi Slovenijo, stopnja rodnosti je nizka, povprečna starost matere ob rojstvu prvega otroka se vztrajno viša in se je s 24,2 leta v 1992 zvišala na 27,8 leta v 2005, zvišuje pa se tudi starost parov, ki vstopajo v zakonsko zvezo (Lukič 2008). Posledica nedostopnosti stanovanj mladim je nizka kakovost njihovega bivanja. Avtor navaja podatke EQLS (2003), po katerih v Sloveniji le 11 odstotkov mladih med 18 in 24 letom živi neodvisno (delež na Finskem je 61,8 odstotka). Navaja tudi druge raziskave, ki kažejo da velik delež mladih živi pri svojih starših.

Vlada RS v svojih operativnih dokumentih nakazuje željo po paradigmatškem premiku od socialne države k državi blaginje (Lukič 2008). Podobno opaža tudi avtorica Kopač (v Svetlik in dr. 2002), ko piše o premiku od načela »welfare«, ki ga vse bolj zamenjuje načelo »workfare«. Primarni cilj programov socialne varnosti za primer brezposelnosti: zagotavljanje dohodkovne varnosti med izgubo dohodka zaradi brezposelnosti postopoma izpodriva cilj zagotavljanja možnosti brezposelnim osebam za ponovno vključitev na trg delovne sile (ibid.). Leta 2004 je Vlada RS sprejela Državni razvojni program 2007 – 2013, ki je podlaga za pogajanja o vsebini strukturne pomoči EU Sloveniji, vsebuje pa tudi vsebine, ki jih je potrebno predložiti Evropski komisiji v obliki Nacionalnega strateškega referenčnega okvirja. Nacionalni strateški referenčni okvir države članice je prva raven programskih dokumentov, drugo raven pa predstavljajo konkretni operativni programi, med katerimi je tudi Operativni program razvoja človeških virov 2007 – 2013 (Lukič 2008). Ukrepe aktivne politike zaposlovanja navaja in ureja Zakon o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti (Ur.l. RS, št. 107/2006-UPB1 in nasl.). Program aktivne politike zaposlovanja je povezan z Operativnim programom razvoja človeških virov 2007 – 2013, ki je tudi podlaga za črpanje evropskih sredstev. V času pisanja diplomskega dela predstavniki študentov FSD sodelujemo v delovni skupini, ki je zadolžena za pripravo predloga programa za izvajanje pripravništva na področju socialnega varstva za obdobje 2010 – 2014. Podlaga za reševanje problematike pripravništva v socialnem varstvu s pomočjo evropskih sredstev je Operativni program razvoja človeških virov 2007 – 2013 (Služba vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko, spletna stran).

Problematična področja (P), ki jih je izpostavil avtor Lukič (2008) so navedena v nadaljevanju, sama pa sem jih smiselno dopolnila z ugotovitvami drugih avtorjev:

P1:Kakovost dela: položaj mladih na trgu dela določa izjemno visoka intenzivnost in obseg dela s porušenim ravnotežjem med delom in zasebnostjo.

P2: Spolna in starostna segregacija na trgu dela, ki za položaj mladih pomeni očitno starostno in spolno diskriminacijo zaposlitvenih možnosti.

P3: Absorpcijska (ne)sposobnost slovenskega gospodarstva: »Slovenska ekonomija s pozitivno gospodarsko rastjo ne ustvarja novih delovnih mest, temveč nasprotno, še dalje se njena osrednja ureditev varnejših delovnih mest krči« (Lukič 2008: 59). Enačba med masifikacijo izobraževanja in številom prostih delovnih mest se ob obstoječi logiki

reprodukcije sfere dela ne izide (ibid.). Slovenski trg dela očitno ne zmore absorbirati tolikšnega števila visoko usposobljenih mladih, kot jih proizvaja izobraževalni sistem. Obstaja nevarnost, da bodo morali izobraženi mladi delavci iskati zaposlitvene možnosti na delovnih mestih, ki zahtevajo nižjo stopnjo izobrazbe, kot je njihova. Avtor Lukič (2008) navaja, da je delež mladih s končano VI. ali VII. stopnjo izobrazbe, ki so vključeni v ukrep aktivne politike zaposlovanja javnih del septembra 2007 znašal 20,2 odstotka (v letu 1998 je bilo takšnih oseb 9 odstotkov). Z omenjenim ukrepom javnih del se je v okviru aktivne politike zaposlovanja reševala tudi problematika pripravnništva v socialnem varstvu v obdobju od leta 1999 do 2007.

Mladi diplomanti so ujeti v prisilne zaposlitvene možnosti, neskladne z njihovimi kvalifikacijami. Absorpcijska (ne)sposobnost sistema pomeni neusklajenost števila prijavljenih potreb po določeni skupini delavcev s ponudbo le-teh. »Tipičen primer te neusklajenosti je populacija delavcev s terciarno izobrazbo, kjer je letni priliv diplomantov s terciarno izobrazbo večji od povpraševanja po tako izobraženi delovni sili« (Čeklić in dr. 2008: 1).

P4: Ujemalni problem pomeni strukturno neskladje med ponudbo izobrazbenih profilov in povpraševanjem trga dela po določenih zaposlitvenih profilih. Za položaj mladih je lastna izbira izobrazbene poti hkrati tudi nosilec lastne odgovornosti za brezposelnost. Avtorica Ule (2008: 139) o tej problematiki piše: »Statistike povsod po svetu kažejo, da se večja odstotek tistih, ki po fakultetni izobrazbi ne dobijo dela, ustreznega svoji izobrazbi.« Jasno je, da pozno-moderna ekonomija ne potrebuje toliko univerzitetno izobraženih ljudi, kot jih proizvaja izobraževalni sistem. »To neujemanje deprivilegira številne mlade in povzroča, da izgubljajo vero v to, da je dobra izobrazba pogoj za uspeh.« (Ule 2008: 140). Avtorica zaključuje s tezo, da protislovja med pridobivanjem vse bolj zahtevnih spričeval in zaposlitveno depriviligeranostjo številnih mladih ne vodijo v neodvisnost odraslosti, ampak v podaljševanje odvisnosti in negotovost podaljšane mladosti. Prehod iz šole v zaposlitev pomeni za mlade prehod iz mladosti v odraslost. Omogoči jim ekonomsko samostojnost, ki je pogoj za dolgoročno načrtovanje življenja, kariere in družine. Zato vse težji prehod na trg dela prizadene ravno mlade (ibid.).

P5: Upravljanje z znanjem, ki za položaj mladih pomeni neizkoriščen in omejen intelektualni in socialni kapital.

P6: Neustrezno strateško komuniciranje: mladi so neposredne žrtve neustreznega strateškega komuniciranja.

P7: Neregulirana privatizacija izobraževanja: država z omogočanjem neregulirane privatizacije javnih storitev v zadnjem času kaže jasno zanemarjanje svojih dolžnosti enega primarnih nosilcev javnega interesa, saj omogoča vdor profitnega privatnega interesa v uresničevanje javnega interesa. Za položaj mladih to lahko pomeni diskriminacijo na podlagi socialno ekonomskega položaja.

P8: Nefleksibilnost kadrovskega menedžmenta se kaže v pogojevanju vstopa mladih na trg dela z izpolnjevanjem togih administrativnih pogojev in z določanjem števila let formalnih delovnih izkušenj.

P9: Vrednostna nefleksibilnost pomeni, da so mladi na trgu dela ujeti v pripisane lastnosti in nasprotujoče si zahteve.

P10: Metodološka nefleksibilnost

P11: Stanovanjski problem: zaradi nedostopnosti stanovanj za mlade so le ti prisiljeni živeti pri starših ali v najemniškem stanovanju, kar ima svoje posledice: življenje pri starših prinaša negotovost glede prihodnosti, pasivnost, zmanjša se avtonomija posameznika, življenje v najemu pa pomeni 23,5 odstotno stopnjo tveganja revščine (za osebe, ki živijo v lastniškem stanovanju le ta znaša 9,8 odstotka, kar je skoraj trikrat manj). Mladi so tako ujeti v sindrom polodraslosti in v slabe stanovanjske obete.

P12: Neustvarjanje lastne družine: mladi za odločitev za otroka potrebujejo redno službo, urejeno stanovanjsko situacijo in ugodne finančne pogoje. Neizpolnjeni materialni pogoji so za mlade močnejši od želja po družini.

P13: Premik selekcijskih mehanizmov na trgu dela: na položaj mladih ob vstopu na trg dela vpliva tudi količina ekonomskega, socialnega in kulturnega kapitala. Uporaba razpoložljivih socialnih virov je univerzalen in zelo pogost način iskanja zaposlitve mladih (Trbanc v Kramberger, Pavlin 2007). Ob vstopu na trg dela torej bolj kot kompetence štejejo osebne mreže.

P14: Neizraba tretjega sektorja: tretji sektor je kot polje civilne družbe v Sloveniji izrazito kadrovsko podhranjen. Socialna ekonomija je posledično podcenjena. Pasivnost mladih ni njihova izbira, temveč posledica razmer v katerih živijo.

Avtorji v drugi knjigi Strategije zaposlovanja mladih v družbi znanja z naslovom Strategija postavijo izhodišča glede na probleme. Prvo izhodišče govori o tem, da dvig zaposljivosti mladih ni dovolj in da je potrebno iskati večdimenzionalne ukrepe, ki bodo mladim zagotovili dostojno in kakovostno zaposlitev. Tema drugega izhodišča je družba znanja. Po eni strani je splošno sprejeto družbeno dejstvo, da višja izobrazba zagotavlja višjo zaposljivost, po drugi strani pa se Slovenija sooča z kronično visokimi stopnjami brezposelnosti mladega visoko izobraženega kadra. »Slovensko gospodarstvo preprosto ni zmožno absorbirati vseh diplomantov, ki trenutno prihajajo na trg dela« (Čeklić in dr. 2008:5). Tretje izhodišče zahteva jasno družbeno odgovornost javnih akterjev v smeri odpravljanja neustreznega strateškega komuniciranja in neregulirane privatizacije izobraževanja. Četrto izhodišče govori o vzpostavitvi učinkovitega menedžmenta sprememb. Ker je obstoječa varnostna mreža mladih v Sloveniji neustrezna, peto izhodišče predvideva vzpostavitev močne varnostne mreže za mlade, ki jim bo zagotovila ustrezen prehod v samostojno življenje. Mladim bi lahko omogočili aktivno vključitev v družbeno življenje ravno z večjo izrabo tretjega sektorja (ibid.). V nadaljevanju dela avtorji predstavijo cilje, okvir izvajanja dejavnosti in ukrepov, finančni okvir, ter razvojni načrt za strategijo zaposlovanja mladih v Sloveniji in sistem petih stebrov. Kot eno izmed možnosti, ki jo država lahko uporabi in z njo v veliki meri vpliva na zaposlovanje mladih diplomantov, avtorji Strategije navajajo tudi razpoložljive subvencije za zaposlitev v prvem obdobju (pripravištvo itd.).

Mirjana Ule (2008) opozori tudi na pritisk na posameznika v obliki individualne odgovornosti posameznika za svoje življenje. Podoben pritisk je čutiti v besedah ministra za delo, družino in socialne zadeve v nagovoru študentk in študentov FSD na javnem shodu, ko pravi, da je izbira študija odgovornost vsakega posameznika (glej poglavje 2.8 Evalvacija). Za mlade največja tveganja pa se kopičijo ravno ob prehodu iz izobraževanja v zaposlitev in dolgotrajno neuspešno iskanje zaposlitve za mladega izobraženega človeka pomeni niz osebnih porazov, onemogočanje samostojnosti (zaradi ekonomske odvisnosti) in pogosto tudi občutke subjektivne odgovornosti za svoj položaj. »Ekonomska blaginja mladih je odvisna od tega ali lahko pridejo do zanesljive zaposlitve« (Ule 2008: 214). Vsa navedena dejstva pa kažejo na neodgovornost sodobnih družb do mladih.

Na pomembnost prehoda mladih iz rednega izobraževanja v bolj ali manj stabilno zaposlitev opozarja tudi Trbanc (v Kramberger, Pavlin 2007). Gre za enega najzahtevnejših in ključnih dogodkov tako na individualni, kot na makro-sistemski ravni. Mlademu človeku zaposlitev omogoča ekonomsko in socialno neodvisnost, kar je osnova za dolgoročno samostojno načrtovanje življenja, kariere, družine in bivalnih razmer.

Trbanc (v Kramberger, Pavlin 2007) navaja tri vrste dejavnikov oziroma okoliščin, ki vplivajo na hitrost prehodov mladih v zaposlitev: strukturni, institucionalni in individualni dejavniki. V skupino strukturnih dejavnikov sodijo predvsem demografski (npr. velikost kohort mladih, ki zapuščajo redno izobraževanje in iščejo zaposlitev na letni ravni) in ekonomski dejavniki, pojavljajo pa se tudi strukturna neskladja med visoko izobraženimi poklici in potrebami na trgu dela. »Čakanje mladih na vstop na močno regulirane poklicne trga je lahko dolgo in vključuje različne postopke (opravljanje pripravništva, različnih izpitov za pridobitev profesionalnih licenc in podobno), pa tudi dolgotrajno poskusno opravljanje del po pogodbah, honorarno in začasno« (Trbanc v Kramberger, Pavlin 2007: 53). Zelo fleksibilna oblika dela je tudi študentsko delo, v kateri ima delodajalec najmanj obveznosti do zaposlenih. Za študente praviloma ne pomeni pridobivanja izkušenj, ki bi jim kasneje lahko pomagale pri zaposlitvi. Pogosto pa mladi namerno ostajajo v izobraževalnem sistemu dlje časa, saj jim status študenta omogoča delo preko študentskega servisa. Med institucionalne dejavnike sodijo dejavniki, povezani s strukturo in organizacijo izobraževalnega sistema, povezave med šolami in delodajalci in institucionalizirani načini prehoda v zaposlitev kot je pripravništvo.

Avtor Kramberger (v Kramberger in Pavlin 2007) opiše strukturne razloge za težjo zaposljivost mladih v Sloveniji. Med njimi navaja upad obsega (varnih) delovnih mest, kolektivno fleksibilizacijo slovenskega trga dela, vse bolj zadržane odlive s trga dela (delovna mesta po starostnem upokojevanju se zapirajo) in razširjanje šolstva. Zaposlitveni sistem se krči, medtem ko izobraževalni sistem raste in sfera dela se obnavlja z kadrovsko selekcijo na kvadrat: »... ker je približno ustreznih kandidatov za redkejša delovna mesta v izobilju, družine in interesna omrežja vršijo vse hujše pritiske na delodajalce, da bi pri izbiri kandidatov poleg meritornih (tj. glede na sposobnosti) upoštevali tudi razna druga merila.« (Kramberger v Kramberger, Pavlin 2007: 87).

1.2 Pasivna in aktivna politika zaposlovanja

Politika zaposlovanja se deli na aktivno in pasivno politiko zaposlovanja. V aktivno sodijo različni ukrepi in programi, ki so usmerjeni na usklajevanje ponudbe in povpraševanja po delovni sili in na regulacijo obeh. Ti ukrepi so namenjeni ohranjanju obstoječih in ustvarjanju novih delovnih mest, ter izobraževanju in usposabljanju brezposelnih oseb. Ukrepi pasivne politike zaposlovanja pa so namenjeni predvsem ščitenju socialnega položaja tako brezposelnih kot zaposlenih, ter zakonskemu urejanju nekaterih vidikov zaposlitvenih razmerij. Ukrepi aktivne politike zaposlovanja neposredno spodbujajo zaposlovanje in njihov cilj je ohranitev ali doseganje visoke ter stabilne stopnje zaposlenosti, pasivna politika zaposlovanja pa ne vodi neposredno k zaposlovanju (Kopač v Svetlik in dr. 2002).

1.3 Javna dela

Pojem javna dela ima dolgo zgodovino in se nanaša na dela, ki jih organizirajo javne avtoritete. Pri izvajanju javnih del bolj ali manj prisilno sodeluje relativno veliko število ljudi, učinki tega dela pa so splošno družbeno koristni (dostopni širokemu krogu ljudi, pod pogoji, ki jih določajo javne avtoritete). Za vključene pomenijo vir preživetja (Kolarič, Batič v Svetlik in dr. 2002).

V današnjem pomenu besede so javna dela ukrep aktivne politike zaposlovanja. Uporabljajo se takrat, ko je prisotno veliko neskladje med ponudbo delovne sile in povpraševanjem po njej, ali pa, kadar določene kategorije brezposelnih dlje časa ne morejo najti zaposlitve. Javna dela ustvarjajo specifična oziroma posebna delovna mesta, ki omogočajo začasne zaposlitve za določene kategorije brezposelnih oseb. Njihova značilnost je poleg selektivnosti, začasnosti in posebnosti tudi kompleksnost, saj pri oblikovanju in izvajanju programov javnih del sodelujejo številni različni akterji (ibid.).

Javna dela ureja Zakon o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti, ki jih definira kot lokalne ali zaposlitvene programe, ki so namenjeni aktiviranju brezposelnih oseb, njihovi socializaciji, ohranitvi ali razvoju delovnih sposobnosti ter spodbujanju razvoja novih delovnih mest. Organizirajo se zaradi izvajanja socialnovarstvenih, izobraževalnih, kulturnih, naravovarstvenih, komunalnih, kmetijskih in drugih programov.

V Sloveniji so se javna dela razvila na značilnih področjih (komunala) in tudi na novih področjih, kot je socialno varstvo. Z ukrepom javnih del se je reševala tudi problematika pripravništva v socialnem varstvu med leti 1999 in 2007.

1.4 Pripravništvo

Pripravništvo je način prehoda na trg delovne sile, ki omogoča mladim izobraženim kadrom brez praktičnih izkušenj svoje teoretično znanje implementirati v prakso in se naučiti praktičnih veščin in metod dela. Namen pripravništva je, da se izobražen kader pod vodstvom mentorja usposobi za samostojno prevzemanje in opravljanje strokovnih delovnih nalog. Pripravništvo se sklene s pogodbo o zaposlitvi. Pripravništvo mora potekati organizirano in v skladu z predpisi.

Zakon o delovnih razmerjih (Ur. l. RS, št. 42/2002 in nasl.) ureja opravljanje pripravništva v členih od 120 do 124. Opredeljeno je kot prva zaposlitev, ustreznosti vrsti in stopnji strokovne izobrazbe. Pripravništvo po tem zakonu ni obvezno, se pa lahko z zakonom ali s kolektivno pogodbo na ravni dejavnosti določi, da mora pogodbo o zaposlitvi kot pripravnik skleniti vsak, kdor prvič začne opravljati delo, ustreznosti vrsti in stopnji svoje strokovne izobrazbe, ter z namenom, da se usposobi za samostojno opravljanje dela v delovnem razmerju. Trajanje pripravništva je opredeljeno v 121. členu, ki se smiselno uporablja tudi za področje socialnega varstva. Pripravništvo za strokovne delavce v socialnem varstvu načeloma traja 12 mesecev z možnimi izjemami. V 122. členu Zakon o delovnih razmerjih določa, da mora delodajalec pripravniku po programu zagotavljati usposabljanje za samostojno opravljanje dela. Trajanje in potek pripravništva, program, mentorstvo in način spremljanja in ocenjevanja pripravništva se določi z zakonom, drugim predpisom ali s kolektivno pogodbo na ravni dejavnosti. Ob koncu pripravništva mora pripravnik opraviti izpit, ki je sestavni in zaključni del pripravništva in se opravlja pred iztekom pripravniške dobe. Glede opravljanja volonterskega pripravništva Zakon o delovnih razmerjih v svojem 124. členu določa, da se v primeru, ko se volontersko pripravništvo v skladu z posebnim zakonom lahko opravlja, za pripravnika uporabljajo določbe tega zakona o izvajanju in trajanju pripravništva.

Zaposlitev za čas pripravništva po eni strani delodajalcu omogoča presojo delavčeve ustreznosti, po drugi strani pa mlademu delavcu zagotavlja vpogled v celotni delovni proces. Pripravništvo je bilo med leti 1991 in 1996 izvajano kot ukrep aktivne politike zaposlovanja. Cilj ukrepa je bilo spodbujanje zaposlovanja mladih iskalcev prve zaposlitve in omogočanje

pridobivanja prvih delovnih izkušenj. Dobra polovica pripravnikov je nadaljevala z delom tudi po izteku pripravniške zaposlitve (Trbanc, Verša v Svetlik in dr. 2002).

1.5 Pripravništvo za socialne delavce

V opisu poklica socialni delavec Zavod za zaposlovanje RS kot možna področja zaposlovanja za omenjeni poklic navaja: »Socialni delavec lahko dela v centrih za socialno delo, domovih za stare, posebnih socialno varstvenih zavodih za odrasle, socialno varstvenih zavodih za usposabljanje otrok, varstveno delovnih centrih, materinskih domovih, društvih, stanovanjskih skupinah, invalidskih organizacijah, zasebnih zavodih in drugih organiziranih oblikah socialno varstvenih dejavnosti. V šolstvu dela v svetovalnih službah, v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah, šolah s prilagojenim programom, v vzgojnih zavodih. V zdravstvu dela v svetovalnih službah v bolnicah, zdravstvenih domovih in drugih zdravstvenih organizacijah. V okviru psihiatričnih oddelkov sooblikuje individualne programe obravnave uporabnikov. Dela v svetovalnih službah v pravosodju, na področju zaposlovanja, v gospodarstvu ali kot zasebnik/zasebnica.« (Zavod RS za zaposlovanje, spletna stran)

Socialni delavci lahko torej opravljajo pripravništvo tudi na področjih izven socialnega varstva, kjer se kasneje lahko zaposlijo. Zakon o socialnem varstvu (Ur.l. RS, št. 3/2007-UPB2 in nasl.) v 80. členu navaja da se socialnovarstvene storitve, ki se opravljajo izven socialnovarstvene dejavnosti (v zdravstvu, šolstvu, pravosodju), opravljajo po normativih in standardih iz drugega odstavka 11. člena tega zakona (Eržen 2008). Kadar pripravništva in strokovnega izpita ne opravljajo na področju socialnega varstva, le to opravljajo po predpisih, ki veljajo za posamezno področje. Predstavila bom možnosti za opravljanje pripravništva za socialne delavce na področju zdravstva, šolstva in pravosodja.

Manj kot sto socialnih delavcev je zaposlenih v zdravstveni dejavnosti (Eržen 2008). Avtorica Eržen je opozorila na diskriminacijo socialnih delavcev, ki so zaposleni v zdravstveni dejavnosti v primerjavi s tistimi socialnimi delavci, ki so zaposleni na področju socialnega varstva. Ukrepe in aktivnosti, ki jih opravljajo zdravstveni delavci in zdravstveni sodelavci pri varovanju zdravja, preprečevanju, odkrivanju in zdravljenju bolnikov in poškodovancev, vsebino in opravljanje zdravstvene dejavnosti, javno zdravstveno službo in povezovanje zdravstvenih organizacij in zdravstvenih delavcev v zbornice in združenja ureja Zakon o zdravstveni dejavnosti (Ur.l. RS, št. 23/2005-UPB2 in nasl.). Gre za delovno področje v okviru pristojnosti Ministrstva za zdravje. Socialni delavci, zaposleni na področju zdravstvene

dejavnosti, morajo za samostojno opravljanje strokovnega dela opraviti pripravništvo in strokovni izpit na Ministrstvu za zdravje, skladno s Pravilnikom o pripravništvu in strokovnih izpitih na zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev na področju zdravstvene dejavnosti (Ur.l. RS št. 33/2004 in nasl.). »Vsebinsko pripravništva, program in postopek opravljanja strokovnega izpita predpiše minister za zdravje. Gre za številčno majhno skupino, zato se zastavlja vprašanje, ali bo kdaj pripravljen poseben pravilnik za opravljanje pripravništva in strokovnega izpita za socialne delavce in delavke v zdravstveni dejavnosti, kot je to urejeno za druge poklice (diplomirani sanitarni inženir, inženirka, diplomirani fizioterapevt, fizioterapevtka, diplomirani inženir, inženirka radiologije)« (Eržen 2008: 353).

Na področju šolstva pripravništvo urejata Zakon o financiranju vzgoje in izobraževanja (Ur. l. RS, št. 16/2007 UPB5 in nasl.) in Pravilnik o pripravništvu strokovnih delavcev na področju vzgoje in izobraževanja (Ur. l. RS, št. 23/2006 in nasl.). Ministrstvo za šolstvo in šport razpiše vsako leto določeno število plačanih pripravniških mest in tudi mest za volontersko opravljanje pripravništva: »Pripravnik je strokovni delavec na pripravniškem mestu s sklenjeno pogodbo o zaposlitvi ali pogodbo o opravljanju volonterskega pripravništva, na katero ga razporedi ministrstvo z namenom, da se usposobi za samostojno opravljanje dela. Pripravnik je lahko tudi oseba, ki nima pedagoško-andragoške oziroma specialno pedagoške izobrazbe, če ima ustrezno stopnjo in smer izobrazbe, vendar pa mora ta kandidat pred opravljanjem strokovnega izpita za področje vzgoje in izobraževanja pridobiti pedagoško-andragoška znanja po ustreznem javnoveljavnem študijskem programu izpopolnjevanja.« (Ministrstvo za šolstvo in šport, spletna stran). Po Pravilniku o pripravništvu strokovnih delavcev na področju vzgoje in izobraževanja (5. člen) traja pripravništvo za strokovne delavce z visokošolsko izobrazbo deset mesecev.

Pripravništvo na področju pravosodja ureja Pravilnik o trajanju pripravništva, načinu, poteku in programu usposabljanja pripravnikov v pravosodnih organih (Ur. l. RS, št. 75/2009). Pripravniška doba po omenjenem pravilniku traja za strokovno-tehnična delovna mesta, za katera se zahteva univerzitetna ali visoka strokovna izobrazba osem mesecev (4. člen). Pripravništvo v pravosodnih organih je mogoče opravljati tudi volontersko.

1.6 Pripravnništvo na področju socialnega varstva

Zakon o socialnem varstvu v 69. členu določa, da so strokovni delavci na področju socialnega varstva tisti delavci, ki so končali višjo ali visoko šolo za socialno delo in so opravili pripravnništvo in strokovni izpit na področju socialnega varstva. Strokovni delavci pa so tudi delavci, ki so končali višjo ali visoko šolo psihološke smeri, pedagoške smeri in njenih specialnih disciplin, upravne, pravne, sociološke, zdravstvene smeri – smer delovne terapije in teološke smeri z ustrezno specializacijo in imajo eno leto delovnih izkušenj na področju socialnega varstva, opravljeno pripravnništvo in strokovni izpit po tem zakonu.

Za spremljanje, nadziranje in izvajanje pripravnništva je pooblaščen Socialna zbornica Slovenije. Zakon o socialnem varstvu v svojem 71. členu določa, da Socialna zbornica Slovenije določa pogoje in način opravljanja pripravnništva in strokovnega izpita ter organizira in izvaja preverjanje znanja za pridobitev strokovnega izpita na področju socialnega varstva. Podrobno naloge, ki jih Socialna zbornica Slovenije izvaja kot javno pooblastilo, določa isti zakon v 77.členu. Socialna zbornica Slovenije je področje pripravnništva uredila z Pravilnikom o pripravnstvu na področju socialnega varstva (Ur. l. RS, št. 128/2004), ki ureja pogoje in način opravljanja ter spremljanja in nadzora izvajanja pripravnništva za strokovne delavce na področju socialnega varstva. Opravljanje strokovnega izpita določa Pravilnik o strokovnem izpitu na področju socialnega varstva (Ur. l. RS, št. 120/2004). Usposabljanje pripravnikov na področju socialnega varstva poteka po programu, ki obsega splošni del in posebni del z izbirnim delom. Mentor, ki je strokovni delavec s področja socialnega varstva z ustrezno vrsto in stopnjo izobrazbe, pripravi program usposabljanja.

»Pripravnništvo je usmerjena, načrtovana in stalna skrb za organizirano vpeljevanje in usposabljanje mladih šolanih kadrov v delo, za načrtno izpopolnjevanje in prilagajanje izobrazbene strukture zaposlenih zahtevanim pogojem dela, poslovanja in gospodarjenja. Pripravnništvo je oblika posebne skrbi za sistematično vključevanje mladih strokovnjakov v delovni proces po končani pridobitvi izobrazbe. Cilj pripravnništva je izobraževanje in vzgajanje za delo ter za osebni razvoj. Namen pripravnništva je, da pripravnik opravi program praktičnega usposabljanja, s katerim:

- pridobi splošna znanja s področja socialnega varstva,
- umesti strokovno znanje s teoretične na praktično poklicno raven,
- poglobi znanja, veščine in tehnike potrebne za opravljanje samostojnega

strokovnega dela na področju socialnega varstva,

- se pripravi za strokovni izpit« (Socialna zbornica Slovenije, spletna stran).

Volontersko pripravništvo bi po Zakonu o delovnih razmerjih moral urejati področni zakon, vendar takšnih določb Zakon o socialnem varstvu ne vsebuje. Socialna zbornica Slovenije je ob porastu volonterskega opravljanja pripravništva v letu 2008 zaprosila za mnenje o volonterskem opravljanju pripravništva v socialnem varstvu Službo vlade RS za zakonodajo in Inšpektorat RS za delo in od obeh prejela odgovora, ki negativno tolmačita možnost opravljanja volonterskega pripravništva v socialnem varstvu (dopis Socialne zbornice Slovenije št. 660/2009 z dne 01.04.2009), saj Zakon o delovnih razmerjih dopušča tovrstno obliko opravljanja pripravništva samo v primerih in pod pogoji, ki jih določa poseben zakon, ki pa ga na področju socialnega varstva ni. V Štirinajstem rednem letnem poročilu Varuha človekovih pravic RS (v nadaljevanju: Varuh) za leto 2008 (2009: 258) je navedeno, da je Varuh podal svojo pobudo, saj je ugotovil, da v letu 2008 Socialna zbornica Slovenije ne daje več soglasij delodajalcem, ki želijo zaposliti volonterskega pripravnika v socialnem varstvu. Po ustreznih pojasnilih, ki jih je podala Socialna zbornica Slovenije, Varuh priporoča takojšen pristop k spremembi predpisov z namenom zagotovitve ustrezne pravne podlage, ki bo ponovno omogočala zaposlovanje volonterskih pripravnikov v socialnem varstvu.

1.7 Socialna akcija

Študentsko pobudo za pripravništvo v socialnem varstvu bom umestila v kontekst skupnostnega socialnega dela. V primeru študentske pobude je šlo za skupinsko akcijo, ki je bila sprožena in vodena »od spodaj navzgor«, kar pomeni, da smo študentje poskušali vplivati na strukture moči in doseči, da bi se izboljšale naše razmere (študentske skupnosti) za vstop na trg dela. Vrhunec je študentska pobuda dosegla z javnim shodom za pripravništvo v socialnem varstvu. Pri organizaciji shoda smo se obrnili na mnoge institucije za pomoč in podporo, študentska predstavništva pa so nam pomagala tudi s sredstvi, kljub temu pa smo bili ves čas delovanja zelo avtonomni.

Lena Dominelli (Mayo v Adams idr. 1998: 166-167) vidi štiri poglavitne elemente, ki sestavljajo skupnostno socialno delo:

- skupnostna skrb za ljudi, ki potrebujejo pomoč, da bi lahko živeli v skupnosti;

- razvijanje skupnosti kot pomoč pri razvijanju samopomoči, mobilizaciji in organiziranju ljudi za spremembe;
- organizacija skupnosti, ki temelji na koordinaciji in upravljanju služb socialnega varstva – s poudarkom na boljši izrabi virov;
- socialna akcija, ki povezuje prikrajšane na način, da bi se povečala njihovo moč (socialna akcija na osnovi razrednih, spolnih in rasnih razlik), in deluje tudi na ravni strukturnih sprememb v družbi (v Dragoš 2007: 42).

Rothman (1976) opredeli in analizira tri temeljne modele skupnostnega socialnega dela, ki so še vedno aktualni:

- razvijanje skupnosti

Pri razvijanju skupnosti gre za preseganje anomalije in procesov odtujitve, ki so značilni za sodobne skupnosti. Pojavi se vprašanje, kako povezati ljudi ter povečati integracijo in zmožnost skupnega delovanja. Model razvijanja skupnosti omogoča participacijo uporabnikov, saj upošteva temeljno paradigmo socialnega dela, ki v ospredje postavlja skupnost ali klienta, njihovo pojmovanje problema, lastno odločitev in akcijo.

- skupnostno planiranje

Pri skupnostnem planiranju gre za delovanje od zgoraj, na ravni institucionalnega delovanja in povezovanja. Po Dominellijevi (v Adams idr. 1998: 167) se skupnostno planiranje nanaša na skupnostno delo, osredotočeno na izboljšanje koordinacije med različnimi službami, ki temelji bolj na sodelovanju, kot na soočanju in zoperstavljanju neenakosti.

- socialna akcija

Za socialno akcijo je značilno, da je njen primarni cilj pomoč pri zastopanju in uveljavljanju interesov prikrajšanih ali zapostavljenih diskriminiranih članov skupnosti. Rothman vidi smisel socialne akcije v tem, da lahko z njeno pomočjo izboljšamo življenjsko situacijo ljudi (v Dragoš 2007: 47-50). Študentsko pobudo bi umestila v kontekst socialne akcije ravno zaradi njenega bistva, ki je izboljšati položaj diplomantov FSD ob vstopu na trg dela.

Avtorica knjige *Za vedno mladi?* (Ule 2008) piše tudi o aktivizmu med mladimi, študentskih uporih in protestih. »Študentje so se morali osvoboditi strahu pred posledicami svojih dejanj in javnega nestrinjanja z aktualno politiko države. Pomemben je bil odziv in pozornost

publike - študentje potrebujejo pozornost javnosti, zlasti medijev. Brez pričakovanega odmeva v javnosti se študentska gibanja verjetno ne bi razvila.« (Ule 2008: 151). Pri organizaciji javnega shoda za pripravištvo v socialnem varstvu smo se zavedali pomembnosti obveščanja javnosti in sodelovanja z mediji. Mediji so kot sredstvo javnega obveščanja nepogrešljivi, vendar je pomemben tudi način njihovega poročanja. V našem primeru so se izkazali kot naši zavezniki.

Študentska kritičnost je pravilo, upor pa izjema. »Študentski upor oziroma protestna gibanja lahko pričakujemo tedaj, ko imajo študentje zelo razvit kritičen odnos do stvarnosti in ga ne morejo vgraditi v postopno akumulacijo socialnih izkušenj, temveč se ta odnos akumulira v posebnih, intelektualnih, simbolnih in čustvenih podsistemih, ki so v očitnem nasprotju z javno in implicitno razglašenimi normami, pravili, ideali obstoječe družbe.« (Ule 2008: 152). Študentski aktivizem pomembno krepi občutek vplivanja na lastno prihodnost in preprečuje občutke nemoči in apatije.

2. AKCIJSKI PROJEKT V SKUPNOSTI

Naslov: Pobuda študentk in študentov Fakultete za socialno delo k sistemski ureditvi pripravnštva v socialnem varstvu

Dogajanje v skupini in kronološki potek dogodkov je do 06.05.2009 opisan z vidika članice delovne skupine, kasneje pa sem imela pregled nad vsemi aktivnostmi, ki so se dogajale v skupini, in sem lahko dogajanje natančneje opisala. Pomembnejše načrtovane aktivnosti sem sproti beležila v izvedbeni načrt. V času, ki je opisan, sem vodila dnevnik aktivnosti, na podlagi katerih je nastal izvedbeni del akcijskega projekta.

Akcijski projekt v skupnosti mora biti usmerjen na skupnostno delovanje, to pa pomeni, da gre za smiselno usmerjeno delovanje nekoga na delovanje drugih. Akcijsko delovanje v skupnosti se nanaša samo na takšno vrsto skupnostne dejavnosti, ki je neposredno, socialno, inovativno in neprofitno usmerjena, ki omogoča izvajanje nekaterih vlog in ni namenjena samo enemu posamezniku (Dragoš, Žnidarec Demšar 2005).

2.1 Ideja in pobuda

Ideja in pobuda pomembno vplivata na potek projekta in na njegove rezultate, ni pa nujno, da je izvor ideje ali pobude v isti osebi ali okolščini (Dragoš, Žnidarec Demšar 2005: 21). V drugem semestru lanskega študijskega leta (2008/2009) smo začeli obiskovati vaje pri predmetu neprofitne organizacije. Takrat sem bila že seznanjena z nekaterimi dejstvi o možnostih zaposlovanja po diplomi; vedela sem, da so možnosti opravljanja pripravnštva majhne, možnosti zaposlitve pa še manjše in da veliko naših diplomantov in diplomantk nima možnosti opravljanja pripravnštva ali možnosti zaposlitve v socialnem varstvu. Z asistentko pri vajah mag. Romano Zidar in ostalimi kolegi in kolegicami smo zgodaj spomladi začeli diskusijo na temo pripravnštva v socialnem varstvu. Razvijali smo idejo, da bi študentska skupina pisala dopise in odprta pisma, vodila kakršnokoli akcijo, ki bi ustvarjala pritisk in opozarjala pristojne institucije na problematiko neurejenega pripravnštva v socialnem varstvu. Ideja o našem delovanju je bila zelo splošna. Zakon o socialnem varstvu nam v svojem 69. členu opravljanje pripravnštva nalaga preden pristopimo k strokovnemu izpitu, brez opravljenega strokovnega izpita pa ne moremo pridobiti naziva strokovne delavke ali delavca na tem področju in to dejstvo smo videli kot jedro problema. K naši ozaveščenosti o problematiki je pripomogla okrogla miza, ki jo je 06.11.2008 organiziral Karierni center Fakultete za socialno delo z naslovom: »Prostovoljno pripravnštvo- prihodnost diplomantov/-

k socialnega dela?«. Najprej smo se vsi člani in članice skupine seznanili z zakonskim okvirom pripravništva in se odločili, da želimo na tem področju nekaj spremeniti. V okviru vaj iz predmeta neprofitne organizacije smo morali izvesti socialno marketinški projekt in dogovorili smo se, da ga bomo opravljali člani in članice skupine V3 skupaj, na projektu za sistemsko ureditev našega področnega pripravništva. Asistentka mag. Romana Zidar je našo idejo spodbudila in nam pomagala pri pridobivanju informacij. Zamisel za projekt se je porodila že na okrogli mizi, nato pa se je znotraj naše študentske skupine 4. letnika V3 (2008/2009) razvila in oblikovala Pobuda študentk in študentov Fakultete za socialno delo k sistemski ureditvi pripravništva v socialnem varstvu. Dogovorili smo se, da je prvi korak priprava vsebine, s katero bi MDDSZ kot pristojno inštitucijo pozvali k sistemski ureditvi pripravništva na področju socialnega varstva (priloga 1: Poziv študentk in študentov Fakultete za socialno delo k sistemski ureditvi pripravništva na področju socialnega varstva). Svoje naslednje korake smo vedno načrtovali glede na situacijo, predvsem pa smo delovanje usmerili v iskanje podpore, obveščanje študentk in študentov FSD o problematiki in posvetovanje z relevantnimi sogovorniki.

Skupina je v začetku delovanja obsegala poleg mene še 17 študentk in študentov (Barbka Čaleta, Nina Pirc, Monika Florjančič, Sonja Plevnik, Urša Nagode, Brigita Recek, Barbara Novšak, Nina Salobir, Katja Pajnič, Maja Smerajc, Nataša Papler, Špela Strelec, Tomaž Pečerič, Tomaž Stritar, Natalija Perčič, Mojca Turk, Polona Šušteršič), koordinirala in pomagala pa nam je asistentka mag. Romana Zidar. Skupina je bila vzpostavljena 26.02.2009 in se je v obdobju do javnega shoda za pripravništvo v socialnem varstvu večkrat prestrukturirala. V takšni sestavi je skupina delovala do 06.05.2009, ko sem postala vodja študentske skupine. Takrat sta se nam pridružila dva aktivna nova člana (Monika Bohinec in Matjaž Oven), ki sta bistveno prispevala k delovanju skupine in jeseni smo skupaj organizirali javni shod za pripravništvo v socialnem varstvu. V tistem času (od maja dalje) je bila večina starih članov pasivnih, zato brez Monike Bohinec in Matjaža Ovna organizacija in obseg javnega shoda v tolikšni meri ne bi bila mogoča. Kljub temu je nekaj starih članov skupine prav tako sodelovalo, še več študentk in študentov pa se nam je pridružilo pred organizacijo shoda in so nam pomagali pri izvedbi shoda. Za prvo obdobje delovanja skupine je značilna močna povezanost jedrne in delovne skupine, relativna pasivnost nekaterih članov zaradi številčnosti članov in posledične porazdelitve odgovornosti, vodenje skupine z strani asistentke mag. Romane Zidar in delovanje skupine v okviru vaj. Za drugo obdobje je

značilna nedejavnost celotne delovne skupine. V obdobju organizacije javnega shoda je večina dela padla na jedrni del skupine, ki je bil posledično preobremenjen, delovna skupina pa se je dobro razvila v času tik pred javnim shodom. Podporna skupina se je okrepila, saj smo sami prosili organizacije, s katerimi smo sodelovali, za konkretno pomoč.

Okoliščine, ki so nas spodbudile k delu, so bile naslednje: želja poskrbeti za svojo prihodnost in strah pred neuspešnim iskanjem pripravništva, ki vodi v socialno stisko diplomantk in diplomantov. Delo je v začetku potekalo v okviru rednih vaj in s čimer smo opravili eno izmed študijskih obveznosti, poleg tega pa smo se želeli aktivirati in si nabrati novih izkušenj. Želeli smo si spremembe, ki bi diplomantkam in diplomantom naše fakultete in kasneje tudi nam samim olajšale vstop na trg dela.

V času delovanja skupine je bilo izraženih več manjših študentskih pobud. Vsak študent ali študentka je lahko svojo pobudo, ki je bila usmerjena v pridobivanje pripravniških mest, izrazil znotraj skupine in jo začel razvijati. Matjaž Oven je bil pobudnik mnogih pobud (spremljevalne aktivnosti pred shodom), ki jih je sam ali skupaj z nami znotraj projekta tudi uresničeval.

Tabela označuje članice in člane jedrne skupine, delovne skupine in podporne skupine v treh različnih obdobjih delovanja študentske skupine. V vseh tabelah v nalogi bom člane in članice skupine poimenovala z imenom in začetnico priimka.

TABELA 2.1: Zasedba študentske skupine, ki si prizadeva za sistemsko ureditev pripravištva v socialnem varstvu v vseh treh obdobjih delovanja, opredelitev glede na jedrno, delovno in podporno skupino

2.2 Opis problemske situacije

Problematika pripravništva v socialnem varstvu se kaže predvsem v neurejenem financiranju pripravniških mest, katerega posledica je pomanjkanje le teh, in v pravni praznini, ki se je pokazala zlasti pri opravljanju volonterskega pripravništva. Diplomantke in diplomanti FSD imajo dejansko zelo omejene možnosti za opravljanje pripravništva, strokovnega izpita in posledično tudi pridobitve statusa strokovne delavke ali delavca na področju, za katerega so se izobraževali. Plačanih pripravniških mest je zelo malo, tisti, ki imajo možnost, da bi lahko pripravništvo opravljali prostovoljno, ga ne morejo, ker za tovrstno opravljanje pripravništva na področju socialnega varstva ni ustrezne zakonske podlage.

a) Neurejeno financiranje pripravniških mest

Preden postanejo strokovne delavke ali delavci na področju socialnega varstva, morajo diplomantke in diplomanti FSD opraviti pripravništvo in strokovni izpit. Enako velja tudi za diplomantke in diplomante drugih fakultet, ki se izobražujejo za profile po 69. členu Zakona o socialnem varstvu in se želijo zaposliti na področju socialnega varstva. Vendar je socialna delavka ali delavec poklic, ki se tradicionalno zaposluje na področju socialnega varstva in ker smo nosilci pobude za sistemsko ureditev pripravništva na področju socialnega varstva ves čas študentke in študentje FSD, smo se znotraj skupine zavezali k izboljšanju predvsem našega položaja. Naš predlog je, naj bodo pripravniška mesta primarno namenjena diplomantkam in diplomantom naše fakultete, šele ob nezasedenih mestih jih lahko zavzemajo diplomanti in diplomantke drugih fakultet.

MDDSZ za financiranje pripravništva v socialnem varstvu ne namenja sredstev in posledično Socialna zbornica Slovenije pripravniških mest ne razpisuje.

Socialna zbornica Slovenije se zaveda neurejenega področja pripravništva v socialnem varstvu in je v preteklosti opozarjala pristojno ministrstvo na problematiko. Študentsko pobudo k sistemski ureditvi pripravništva v socialnem varstvu so podprli in nam nudili pomoč in podporo.

b) Pravna praznina

Problematiko financiranja pripravništva je od leta 1999 dalje Socialna zbornica Slovenije v sodelovanju z MDDSZ, ter Zavodom RS za zaposlovanje reševala preko javnih del, od leta 2008 dalje pa to ni več mogoče, saj je bila zakonitost izvajanja pripravništva preko programov aktivne politike zaposlovanja vseskozi sporna. Povzeto po dopisu Socialne zbornice Slovenija številka 660/2009 z dne 01.04.2009: »Oblike začasnega reševanja na podlagi mnenja pristojnih institucij od začetka leta 2008 niso več mogoče, saj instrumenti izvajanja javnih del niso namenjeni za pripravnike, ki so po področnih zakonih dolžni opraviti pripravništvo, zato problematika izvajanja- oziroma financiranja pripravniških mest v socialnem varstvu ostaja.«

Diplomantke in diplomanti socialnega dela so se tako začeli posluževati drugih oblik opravljanja pripravništva, kot so volontersko pripravništvo in druge oblike aktivne politike zaposlovanja, v katere pa se lahko vključijo le težje zaposljive osebe, za kar morajo biti mladi kandidati in kandidatke prijavljeni za Zavodu za zaposlovanje kot brezposelne osebe najmanj šest mesecev (Trbanc 2007: 39). Volonterskega pripravništva od leta 2008 dalje na področju socialnega varstva ni več mogoče opravljati, saj Zakon o delovnih razmerjih dopušča tovrstno obliko opravljanja pripravništva le v primeru, da jo določa in ureja področni zakon, česar pa na področju socialnega varstva ni.

Diplomantke in diplomanti FSD so uporabniki projekta in so tisti, na katere problematika najbolj vpliva, zato smo jih ves čas vključevali v projekt v največji možni meri. S pobudo študentk in študentov FSD k sistemski ureditvi pripravništva v socialnem varstvu smo jih poskušali vključiti v projekt in aktivirati za urejanje svojega položaja: »Skupnostna usmeritev v socialnem delu je nujna za kompleksno reševanje težav posameznikov, skupin in skupnosti ter omogoča ljudem, da lahko izboljšajo kakovost svojih življenj in pridobijo vpliv na procese, ki na njih učinkujejo. Storitve, ki so osnovane na skupnostnem principu, so nedvomno povezane s participacijo uporabnikov in pristopom dodajanja moči, osnovane na spoštovanju raznolikosti uporabnikov, skupin in skupnosti ter njihovo perspektivo skrbi.« (Dragoš, Žnidarec Demšar 2005: 3).

Položaj diplomantov in diplomantk socialnega dela pri iskanju pripravništva v veliki meri določajo makro dejavniki, kot so zakonodaja, politika zaposlovanja in oblika financiranja pripravniških mest. Marija Kosem v okviru svojega diplomskega dela z naslovom Brezposelnost diplomantov v Sloveniji podobno kot zgoraj navedeni avtorji ugotavlja, da

število brezposelnih diplomantk in diplomantov s končano VII. stopnjo izobrazbe od leta 2000 dalje močno narašča, v prihodnje pa lahko pričakujemo še večji porast odstotka diplomantov znotraj odstotka vseh brezposelnih zaradi odpiranja novih višjih šol in fakultet ter pomanjkanja ustreznih delovnih mest (2008: 12-13). Pri diplomantih s VII. stopnjo izobrazbe (visokošolski in univerzitetni študij) je avtorica ugotovila daleč najvišjo stopnjo brezposelnosti med poklici, ki izobražujejo za socialno varstvo (22%), sledijo jim družboslovni poklici s 17,5%. Povprečna stopnja brezposelnosti je v času raziskave (konec leta 2006) znašala 9,4% za Slovenijo (2008:20-21). Avtorica je ugotovila, da se po končanem šolanju zaposli le 15% diplomantk in diplomantov poklicev za socialno varstvo, kar je najmanjši odstotek zaposlovanja v poklicih s VII. stopnjo izobrazbe (2008:22). Navedeni podatki, ki se nanašajo na konec leta 2006, kažejo, da so diplomantke in diplomanti socialnega dela zelo ranljiva skupina, znotraj že tako ranljive skupine mladih diplomantk in diplomantov.

2.3 Opredelitev problema

Problem se nanaša na diplomantke in diplomante FSD in ostalih fakultet, ki se po programu izobražujejo za poklice, navedene v 69. členu Zakona o socialnem varstvu in se želijo zaposliti na področju socialnega varstva. V pogovorih z diplomantkami in diplomanti FSD in na podlagi njihovih anonimnih izjav, ki smo jih zbirali za potrebe komuniciranja z mediji, se je pokazalo, da so težave s katerimi se najpogosteje soočajo naslednje: neuspešno iskanje pripravništva, finančna odvisnost od drugih (staršev, države, partnerja itn.), neuspešno iskanje zaposlitve na področju socialnega varstva, opravljanje dela, ki ni primerno njihovi vrsti in stopnji izobrazbe, podaljševanje študentskega statusa, ki omogoča delo preko študentskega servisa, brezposelnost.

Namen akcije je zagotoviti 150 pripravniških mest za diplomantke in diplomante FSD, ki bodo plačana v skladu z veljavno zakonodajo. Naša pobuda bo naslovljena na MDDSZ. Izvajalci akcije smo člani in članice študentske skupine, ki si prizadeva za sistemsko ureditev pripravništva v socialnem varstvu, uporabniki v projektu so diplomanti in diplomantke FSD in tudi drugih fakultet, ki izobražujejo za poklice po 69. členu Zakona o socialnem varstvu in bi želeli delati na področju socialnega varstva. Udeleženci akcije pa so vsi tisti akterji, ki jih problematika in njeno reševanje zadeva, kot so predstavniki in predstavnice vseh vpletenih institucij, podporniki pobude in udeleženci shoda. Na začetku akcije smo imeli le zakonsko podlago za opravljanje pripravništva, ostale podatke smo pridobivali sami. Pri pridobivanju

podatkov o številu in analizi opravljenih pripravništev smo se obrnili na Socialno zbornico Slovenije, pri pridobivanju podatkov o številu diplomantk in diplomantov na referat FSD, občasno smo uporabljali tudi podatke Zavoda RS za zaposlovanje. Podatke o načinu opravljanja pripravništva smo črpali iz spletne strani Socialne zbornice Slovenije in iz Pravilnika o pripravništvu na področju socialnega varstva. Poskušali smo pridobiti tudi podatke o vseh diplomantih v Sloveniji, ki ustrezajo izobrazbenim profilom po 69. členu Zakona o socialnem varstvu in v zvezi z tem je Matjaž Oven poizvedoval pri vseh referatih relevantnih fakultet.

MDDSZ je neurejeno financiranje pripravništva v letih 1999 do 2007 reševalo z aktivno politiko zaposlovanja v okviru ukrepov za povečevanje socialne vključenosti, znotraj ukrepa »inovativni programi za pospeševanje socialnega vključevanja in boja proti zapostavljanju na trgu dela« v obliki javnih del. Od leta 2008 ta oblika opravljanja pripravništva ni več mogoča, ravno tako pa ni več mogoče opravljati volonterskega pripravništva.

MDDSZ je v Resoluciji o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2006 do 2010 (Ur. l. RS, št. 39/2006) za doseganje 4. cilja v strategiji A določilo tudi ukrep za ustrezno financiranje pripravništva na področju socialnega varstva.

V Dogovoru med Sindikatom zdravstva in socialnega varstva Slovenije ter MDDSZ, sklenjenim dne 21.04.2009 je v 13. točki, ki jo citiram, navedena ureditev pripravništva: »Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve se dogovori s Socialno zbornico Slovenije in Direktoratom za zaposlovanje za pripravo programa aktivne politike zaposlovanja, ki bo omogočal zaposlovanje prvih iskalcev zaposlitve (pripravnikov) v socialnovarstvenih zavodih. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve pa se tudi obveže, da bo navedeno problematiko dolgoročno uredilo s spremembami Zakona o socialnem varstvu.« (MDDSZ, spletna stran)

Znotraj študentske skupine se je pojavila tudi iniciativa, da se spremeni 69. člen Zakona o socialnem varstvu in sicer tako, da se natančno definirajo možna področja dela za strokovne delavce po Zakonu o socialnem varstvu, ki se ne izobražujejo za socialno delo. V študentski skupini smo mnenja, da lahko k strokovnem izpitu pristopi prevelik krog izobrazbenih profilov, na kar je v dopisu 660/2009 z dne 01.04.2009 opozorila tudi Socialna zbornica Slovenije: »Eno od posebnih dejstev je, da je na strokovni izpit iz socialnega varstva

pripuščen izredno širok krog izobrazbenih profilov, ki imajo v svoji dodiplomskem kurikulumu izrazito različne vsebine in nekatere celo popolno odsotnost vseh socialno varstvenih vsebin, kot npr.: profesor likovne vzgoje, profesor telesne vzgoje, tekstilni inženir z andragoško dokvalifikacijo, teolog, delovni terapevt, ipd. Vse te izobrazbene profile namreč pristojno ministrstvo na podlagi njihovih pritožb pripušča k strokovnemu izpitu, brez ustrezne delovne prakse pod mentorstvom in strokovnim izpitom, ki daje kandidatom podlago za poznavanje pravnih okvirov dela, pa delo z uporabniki socialnega varstva ni mogoče. Slednje je prepoznano kot ugotovitev v strokovnih krogih in je oblikovano na podlagi ugotovitev, pridobljenih iz vprašalnikov, ki jih izvaja Socialna zbornica Slovenije.«

V Štirinajstem rednem letnem poročilu Varuha človekovih pravic RS (v nadaljevanju Varuh) za leto 2008 Varuh išče razloge za včasih manj zadovoljivo delo strokovnih delavcev na Centrih za socialno delo v zaposlovanju strokovnih sodelavk in sodelavcev zelo različnih strok, ki kljub opravljenemu strokovnemu izpitu nimajo dovolj znanja in izkušenj z uporabniki socialnovarstvenih storitev (2009: 237). Ob tem Varuh predlaga ministrstvu, da ob predvidenih spremembah predpisov, ki se nanašajo na socialno varstvo ponovno prouči določbe, ki opredeljujejo, kakšno izobrazbo morajo imeti zaposleni, ki opravljajo socialnovarstvene storitve (69. člen Zakona o socialnem varstvu).

Nadalje Varuh opozarja na podatek, da je 30 odstotkov centrov za socialno delo kadrovsko šibkih in da je potrebno takšno stanje takoj popraviti, zlasti, ker lahko z vidika recesije pričakujemo še povečan obseg dela centrov za socialno delo. Prav tako priporoča, naj se novi predpis, ki bo določal način dela in pristojnosti centrov, usklajuje s predstavniki centrov in uporabnikov storitev, kasneje pa tudi z zainteresiranimi strokovnjaki in drugo javnostjo (2009: 239). Kadrovska podhranjenost centrov za socialno delo, ki jo ugotavlja Varuh, postavlja pod vprašaj izgovore pristojnih za ureditev pripravništva, da sistem socialnega varstva ne bi prenesel pritiska večjega števila novih zaposlitev (Varuh človekovih pravic RS, spletna stran). Verjetno so nove zaposlitve na področju socialnega varstva zaželeno in potrebne, le zadostnega interesa zanje s strani vplivnih (še) ni.

2.4 Opredelitev ciljev

Cilji projekta Pobuda študentk in študentov Fakultete za socialno delo so naslednji:

- I. zagotoviti 150 pripravniških mest letno, ki bi bila plačana v skladu z veljavno zakonodajo

Prvi cilj, ki se nanaša na 150 pripravniških mest letno, je merljiv. Evalvirali ga bomo tako, da bomo ob koncu projekta pogledali, ali smo z svojimi prizadevanji dosegli, da je MDDSZ financiralo oziroma uredilo financiranje 150 pripravniških mest v skladu z zahtevami: da so plačana v skladu z veljavno zakonodajo in da jih primarno zasedajo diplomantke in diplomanti FSD. Že iz naslova Poziva študentk in študentov Fakultete za socialno delo k sistemski ureditvi pripravništva v socialnem varstvu, ki je temeljna podlaga za naše delovanje, je razvidno, da smo si prizadevali za sistemsko ureditev pripravništva v socialnem varstvu, kar je tudi splošni cilj naše akcije. Želeli smo doseči stabilno financiranje pripravniških mest za daljše obdobje. Ko smo oblikovali zahteve za 150 pripravniških mest letno smo izhajali iz števila diplomantk in diplomantov FSD, upoštevali pa smo tudi dejstvo, da pripravniških mest primanjkuje že dlje časa, zato bo število kandidatov za ta mesta vsaj prva leta višje.

TABELA 2.2: Število diplomantk in diplomantov Fakultete za socialno delo od 2005 do 2009

leto	2005	2006	2007	2008	2009 (do konca junija)
št. dipl. visokošolskega programa	230	180	158	143	88
št. dipl. univerzitetnega programa	419	451	84	122	79

Podatki so pridobljeni z strani referata FSD julija 2009.

- II. v okviru napovedanih sprememb zakonodaje naj se 69. člen Zakona o socialnem varstvu spremeni tako, da bo vključeval natančno definicijo možnih področij dela za strokovne delavce po Zakonu o socialnem varstvu, ki se ne izobražujejo za socialno delo, in da bodo področja izhajala iz pridobljenih kompetenc in znanj posameznih strok na podlagi posameznih izobraževalnih kurikulumov.

Drugi cilj, ki se nanaša na spremembo 69. člena Zakona o socialnem varstvu, bo mogoče izmeriti šele, ko bodo zakonodajne spremembe sprejete.

- III. organizirati predajo Poziva študentk in študentov FSD k sistemski ureditvi pripravništva v socialnem varstvu ministru, pristojnemu za področje socialnega varstva, ki bi bila javni dogodek

Tretji cilj, ki se nanaša na uspešno izvedbo predaje Poziva skupaj z zbranimi podporami, smo kasneje natančneje opredelili in določili kriterije uspešnosti. Ko smo v sredini septembra pričeli z aktivnimi pripravami na javni shod za pripravništva v socialnem varstvu (saj s predstavniki MDDSZ nikakor nismo mogli vzpostaviti dialoga), je bilo najpomembneje doseči primerno udeležbo študentk in študentov, ter diplomantk in diplomantov FSD na javnem shodu. Pričakovanja so se gibala nekje med 100 in 200 oseb. Predvidena številka je majhna zaradi specifičnosti problema, ki ga izpostavljamo. Pomembno se nam je zdelo, da opozarjamo nase. Prav tako smo želeli doseči dobro medijsko pokritost, kar pomeni da o naši akciji poročajo tudi novinarji v osrednjih dnevno informativnih oddajah in časopisju. Uspešni bi bili, če bi o naših prizadevanjih poročali v TV Dnevniku in oddaji 24 ur, ter bi o nas pisala časopisa Dnevnik in Delo. Želeli smo zagotoviti, da bo javni shod potekal po predpisih in mirno, da bo program potekal čim bolj zanimivo, brez neprijetnih presenečenj in da bo vključeval konstruktivne govore v smislu krepite stroke socialnega dela. Sam potek shoda bi lahko evalvirali z stališča spoštovanja predpisov, ki veljajo za javno zbiranje. Pri evalvaciji shoda bi torej najprej ocenili udeležbo in v kolikor bi število udeležencev shoda preseгло 100, bi lahko rekli, da je bil cilj dosežen. Potek samega dogajanja se lahko analizira in evalvira na način, da se vprašamo, kako so udeleženci javnega shoda predstavili javnosti problematiko neurejenega pripravništva v socialnem varstvu in samo stroko socialnega dela.

- IV. zbrati čim več podpisov podpore posameznikov in organizacij

Pri četrtem projektnem cilju, ki se je nanašal na zbrane podpise podpore, smo si zastavili nalogo zbrati 1000 podpisov podpore. Pri podporah organizacij smo si na začetku zadali za cilj pridobiti podporo FSD, Socialne zbornice Slovenije, Društva socialnih delavk in delavcev Slovenije, Študentske organizacije Slovenije in Zveze svobodnih sindikatov Slovenije.

V Pozivu smo zapisali, da v primeru, da možnosti za ureditev pripravništva za diplomantke in diplomante FSD ni, zahtevamo njegovo ukinitve. Ukinitve pripravništva smo kasneje prepoznali kot slabo rešitev, saj so delovna mesta strokovnih delavk in delavcev v socialnem varstvu strokovno zelo zahtevna in zakonodajalec je verjetno z razlogom predvidel za omenjene strokovnjake pripravništvo in strokovni izpit. Pripravništvo ravno tako omogoča vstop na trg dela in pridobitev prvih delovnih izkušenj za mlade diplomantke in diplomante, ki jih pri iskanju svojih kasnejših zaposlitev zelo potrebujejo. Pripravnica ali pripravnik ima po opravljenem pripravništvu možnost, da ga bodo v organizaciji, kjer je opravljal pripravništvo tudi zaposlili. Zato smo zavzeli stališče, naj se pripravništvo uredi.

Prioritetni cilj je bil ves čas prvi cilj: zagotoviti 150 pripravniških mest letno, ki bi bila plačana v skladu z veljavno zakonodajo. Tretji cilj, organizirati predajo Poziva, je neposredno povezan z uresničitvijo ali ne-uresničitvijo najpomembnejšega prvega cilja. Kasneje je iz njega nastala tudi ena izmed strategij za doseganje prvega cilja: organizacija javnega shoda za pripravništvo v socialnem varstvu. Študentsko pobudo za ureditev problematike pripravništva v socialnem varstvu smo v mesecu aprilu najprej naslovili na MDDSZ in na Državni svet RS. Ko razen enega sestanka v mesecu maju s strani predstavnikov MDDSZ ni bilo odziva in odgovorov na naša pozivanja k skupnem sestanku za ureditev problematike pripravništva v socialnem varstvu in k predaji Poziva z zbranimi podpisi, smo se v mesecu septembru odločili za organizacijo javnega shoda.

Sredstva

V projektu bomo potrebovali veliko kadrovskih sredstev, da se bo delo primerno porazdelilo med več študentk in študentov. Jedro skupine, ki sprejema skupaj tudi vse pomembnejše odločitve, mora biti konstanta, ostale članice delovne skupine pa se lahko tudi zamenjajo. Najbolj smo se bali, da bi celotno delo opravljale dve ali tri posameznice – jedrni del skupine, ki bi bile posledično preobremenjene, hkrati pa smo ves čas projekta težili k vključevanju novih članic in članov.

Vsi materialni stroški, ki so nastajali v programu do organizacije Javnega shoda za pripravništvo v socialnem varstvu, torej do septembra 2009, so bili razmeroma nizki in smo jih krili sami. Šlo je predvsem za stroške prevoza in telefona. Vsa materialna sredstva, ki smo jih morali pridobiti, so bila povezana z Javnim shodom za pripravništvo v socialnem varstvu. Potrebovali smo predvsem:

- pisarniški material, fotokopiranje, tiskanje, uporabo telefona;
- material za transparente, barve in plakate;
- tiskanje plakatov;
- tiskanje majic;
- stroški bencina za prevoz;
- brezalkoholne pijače;
- izposoja mobilnega zvočnega sistema.

Za zgoraj navedeno smo nameravali pridobiti finančna sredstva od Študentske organizacije Univerze v Ljubljani in Študentske organizacije Fakultete za socialno delo. Na sestanku z predsednikom Študentske organizacije v Ljubljani smo pridobili sredstva v višini do 545 EUR v obliki naročilnic. Vendar naročilnice z največjo vrednostjo za material za shod nismo mogli unovčiti pri trgovskem podjetju, tako, da nam ni preostalo nič drugega, kot da sredstva zalagamo in naknadno unovčimo račune, dogovorili pa smo se še za naročilnico za tiskanje majic. Opredelitev stroškov:

- Mueller Drogerija (piščalke)	14,31 EUR
- Trgovina Metra (blago)	69,35 EUR
- Prometej Center	40,64 EUR
- Prometej Center	126,89 EUR
- Bauhaus trgovsko podjetje	196,27 EUR
- Drago Gobec s.p. (tiskanje majic)	60,00 EUR
- skupaj Študentska organizacija Univerze v Ljubljani	507,46 EUR

Študentska organizacija Fakultete za socialno delo je prispevala 200 EUR v obliki naročilnice za Mercator. Socialna zbornica Slovenije nam je pomagala pri administrativnih zadevah, kot so fotokopiranje, uporaba prostorov in telefona, pisarniški material. FSD nam je pokrila stroške za tiskanje plakatov (do 25 EUR). Socialni center Rog nam je omogočil izposoja tricikla, zvočnega sistema in električnega generatorja, posodili so nam tudi prostore za dogajanje po shodu. Na Zvezi svobodnih sindikatov Slovenije so nam posodili okvirje za transparente. Za organizacijo Javnega shoda za pripravištvo in spremljevalnih aktivnosti smo porabili 707,46 EUR finančnih sredstev, poleg materialnih sredstev, ki so nam jih zagotovile različne organizacije, kot je opisano zgoraj. Na veliko težavo smo naleteli, ko smo ugotovili, da bomo morali sami zalagati sredstva, vendar smo to rešili, tako da je eden izmed članov založil in dobil kasneje sredstva povrnjena. Vendar so mi na Študentski organizaciji pozabili

povedati, da mora biti znesek vračila nižji od 125 EUR na posameznem računu, zato sem imela težave pri uveljavljanju računov. Tako sem tik pred shodom obiskala trgovce in jih prosila, če nam lahko znesek nakupa razdelijo na več računov z manjšimi zneski. Na srečo mi je uspelo, vendar sem za to porabila ogromno energije in časa v povsem neprimernem trenutku.

V projekt je bilo vloženih ogromno kadrovskih sredstev. Skupina se je v času svojega delovanja prestrukturirala in članice so se menjavale. Velik del bremena je padel na posameznice in posameznike, čemur smo se želeli izogniti, vendar je v skupini ves čas delovanja primanjkovalo aktivnih študentk in študentov. Aktivno jedro skupine je obsegalo tri do pet članov. Veliko opravljenega dela je bilo odvisno od lastne samoiniciativnosti. Vloženih kadrovskih sredstev ne morem natančno oceniti, saj nismo vodili evidence.

2.5 Opredelitev strategij

- I. strategije glede na prvi cilj, ki je zagotoviti 150 pripravniških mest letno, ki bodo plačana v skladu z veljavno zakonodajo:

Prva strategija je bila izoblikovati zahteve in napisati Poziv študentk in študentov Fakultete za socialno delo k sistemski ureditvi pripravništva v socialnem varstvu, ter oblikovanje argumentov glede na postavljene zahteve. Uporabili smo strategijo zbiranja informacij o pripravništvu. Poleg tega je strategija vključevala pisanje dopisov predstavnikom MDDSZ, ki se ukvarjajo z področjem socialnega varstva, saj smo se z njimi poskušali dogovoriti za sestanek. Glavna strategija tega cilja je bila vzpostaviti konstruktiven dialog s predstavniki MDDSZ, ki bo vodil v hitro reševanje problema. Ves čas smo si prizadevali, da bi predajo Poziva dogovorili skupaj z ministrstvom. Pomembna strategija je bila tudi pridobiti podporo in sodelovanje z strani Socialne zbornice Slovenije, predvsem zato, ker izvajajo javno pooblastilo spremljanja, nadziranja in izvajanja pripravništva v socialnem varstvu in strokovnega izpita, poleg tega pa bi lahko med strategije uvrstili tudi iskanje podpore pri Državnem svetu RS.

- II. strategije glede na drugi cilj, ki se nanaša na spremembo 69. člena Zakona o socialnem varstvu:

V okviru te strategije bomo skušali pridobiti čim več informacij v zvezi s pripravo nove zakonodaje s področja socialnega varstva. Poskušali bomo sodelovati na kakšnem izmed

študijskih sestankov. Nameravamo se posvetovati z relevantnimi sogovorniki, v okviru te strategije pa bomo sodelovali predvsem s FSD in Društvom socialnih delavk in delavcev Slovenije, kjer delujejo v skrbi za kakovostno opravljanje strokovnega dela, omogočajo povezovanje socialnih delavk in delavcev zaradi strokovnih vprašanj in skrbijo za varovanje interesov uporabnikov (Društvo socialnih delavk in delavcev Slovenije, spletna stran), ter Socialno zbornico Slovenije.

III. strategije glede na tretji cilj, kjer gre za organiziranje javne predaje Poziva študentk in študentov FSD k sistemski ureditvi pripravištva v socialnem varstvu z zbranimi podpisi podpore:

Člani študentske skupine smo se po mnogih posvetovanjih v mesecu septembru odločili za strategijo organizacije javnega shoda za pripravištvo v socialnem varstvu, saj s predstavniki MDDSZ nikakor nismo mogli vzpostaviti dialoga, ki bi vodil v reševanje problematike pripravištva v socialnem varstvu.

Razvijati smo začeli strategije dela z mediji: priskrbeli smo si ustrezno adremo (seznam novinarjev), pisali izjave za medije, obveščali medije, sledilo je dosledno odgovarjanje na klice novinarjev in dajanje intervjujev. Predvidevali smo, da bo obveščanje javnosti za MDDSZ pomenilo določen pritisk in zato smo na tej strategiji veliko delali.

Pomembna strategija je tudi obveščanje in mobilizacija študentk in študentov FSD, zaposlenih na fakulteti, ter diplomantk in diplomantov FSD. Načrtovali smo, da bomo obiskali vse letnike FSD, tiste ki študirajo redno in tiste, ki študirajo izredno. Predstavili jim bomo problematiko in jih vabili k sodelovanju. Potrebno jih je angažirati, da se udeležijo shoda. Poskusili bomo obvestiti vse bivše študente in študentke socialnega dela. Strategija v okviru mobilizacije je bila med drugim priprava spremljevalnih dogodkov pred samim shodom (zabava in delavnica). Uporabljali smo strategije ustvarjanja dogodkov na spletnem omrežju Facebook. Zaradi transparentnosti delovanja in obveščanja študentk in študentov smo redno objavljali novice o dogajanju na področju pripravištva na strani naše fakultete v okviru spletnega portala Student info in aktivno razvijali debate na forumu. Uporabljali smo strategijo prisotnosti med študentkami in študenti, saj se je jedrna skupina že nekaj tednov pred samim shodom gibala med njimi in jim predstavila problematiko pripravištva v socialnem varstvu in organizacijo javnega shoda.

Strategijo smo potrebovali tudi pri organiziranju pridobivanja sredstev. Računali smo, da bomo pridobili finančna sredstva od Študentske organizacije Univerze v Ljubljani, zato so predstavnice in predstavniki študentske skupine že aprila 2009 odšli na sestanek k predsedniku Študentske organizacije in ga seznanimi z našimi aktivnostmi. Ko smo septembra sredstva dejansko potrebovali, smo jih tudi dobili, tako od njih, kot tudi od drugih podpornikov.

Pri organizaciji shoda smo uporabili strategijo privabiti širši krog študentk in študentov, ki bodo sodelovali. Računali smo na to, da bomo na sam dan shoda organizatorji preobremenjeni in ne bomo zmogli sami vsega. Potrebno bo skrbeti tudi za red in varnost udeleženk in udeležencev.

IV. strategije glede na četrti cilj, pridobivanje podpore organizacij in zbiranje podpisov:

Podporo smo pridobivali pri različnih posameznikih: predvsem študentih in študentkah in pristih, ki so fakulteto že končali, ter zaposlenih na FSD in zaposlenih na področju socialnega varstva. Prav tako smo poskusili pridobiti čim več podpore s strani organizacij s področja socialnega varstva. Podpise podpore smo zbirali individualno ali skupaj na organiziranih dogodkih (Alumni dogodek, sprejem bruck in brucev, Festival prostovoljstva mladih, Sejem nevladnih organizacij LUPA). Ostale študentke in študente smo ves čas pozivali k zbiranju podpisov. Članice skupine so zbirale podpise tudi v socialnovarstvenih organizacijah po domačih krajih. Naša strategija je vključevala pisanje in pošiljanje prošenj za podporo organizacijam, organiziranje zbiranja podpisov, mreženje in povezovanje z relevantnimi organizacijami ali osebami.

Poleg tega sem imela veliko dela s koordiniranjem vseh treh skupin, organizacijo sestankov z zaposlenimi na FSD in predstavnicami študentk in študentov, povezovanjem z organizacijami in pridobivanjem podpore, kar je bila prav tako strateško zahtevna naloga.

2.6 Izvedbeni načrt

TABELA 2.3: Zasedba študentske skupine, ki si prizadeva za sistemsko ureditev pripravnštva v socialnem varstvu v obdobju do 06.05.2009

skupina	prva skupina	druga skupina	tretja skupina
člani/ce	Špela S., Urša N., Polona Š., Nina P., Nataša P., Barbara N., Natalija P.	Mateja S., Monika F., Nina S., Tomaž S., Katja P.	Brigita R., Maja S., Mojca T., Sonja P., Tomaž P.
naloga	priprava zahtev glede pripravnštva	priprava na sestanek z državnim svetnikom	priprava spremljevalnih marketinških aktivnosti
aktivnost	- pregled zakonodajne ureditve pripravnštva - priprava Poziva	- priprava argumentov - udeležba na sestanku	- nabor idej z uporabo tehnik kreativnosti - priprava načrta glede potrebnih aktivnosti za ureditev statusa pripravnikov in pripravnic v socialnem varstvu

Svoje aktivnosti smo načrtovali predvsem glede na aktualno dogajanje.

Skupina študentk in študentov FSD, ki si prizadeva za sistemsko ureditev pripravnštva v socialnem varstvu mora najkasneje do konca marca pregledati relevantno zakonodajo in pripraviti Poziv. Do konca marca je ravno tako potrebno ustanoviti Facebook (internetno socialno omrežje) skupino in elektronski naslov, ki ga bo naredila Nina Salobir. Do takrat je potrebno pridobiti tudi podporo vodstva FSD. Dne 30.03.2009 bomo predstavniki študentk in študentov iz druge skupine v zvezi z tem odšli na sestanek z vodstvom FSD.

Do 01.04.2009 morajo biti pripravljeni argumenti glede na postavljene zahteve in člani druge skupine se morajo do tega datuma pripraviti na sestanek z državnim svetnikom g. Borisom Šuštaršičem. Poleg tega mora tretja skupina poskrbeti za spremljevalne aktivnosti, predvsem obveščanje študentk in študentov. V sredo 01.04.2009 bomo ob 12.00 uri na Socialni zbornici Slovenije v okviru svetniške pisarne predstavili našo problematiko državnemu svetniku g. Šuštaršiču.

Do konca meseca maja želimo organizirati predajo Poziva skupaj z zbranimi podpisi podpore ministru za delo, družino in socialne zadeve. Člani in članice druge skupine bomo odšli k dekanu na sestanek z študentkami in študenti predvidoma 08.04.2009.

V sredo 15.04.2009 bomo člani in članice druge skupine, skupaj z predstavniki FSD predstavili problematiko pripravištva v socialnem varstvu na 19. seji Komisije državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide. Dne 16.04.2009 bomo imeli skupno srečanje skupine V3, dan kasneje bo prvi sestanek z predstavnikom izrednih študentov v Študentskem svetu Matjažem Ovnom. Poslali bomo dopis predstavnikom MDDSZ v katerem bomo opozorili na našo problematiko in napovedali predajo Poziva z podpisi podpore. V sredo 22.04.2009 se bodo predstavnice in predstavniki študentk in študentov kot poslušalci udeležili 15. seje Državnega sveta RS, kjer bo obravnavana problematika pripravištva v socialnem varstvu. V drugi polovici meseca aprila bodo člani in članice tretje skupine odšli na sestanek k predsedniku Študentske organizacije Univerze v Ljubljani. V sredo 06.05.2009 bomo organizirali večji sestanek za študentke in študente, ter zaposlene na FSD. Po potrebi bom oblikovala nove skupine, v tem primeru bom poklicala članice in člane prvotne skupine in jih vprašala koliko so pripravljeni še sodelovati in kaj bi radi počeli.

V začetku maja je prišlo do prestrukturiranja celotne skupine, saj je bilo to nujno potrebno storiti zaradi spremenjenih nalog. Skupino sem začela voditi in koordinirati sama.

TABELA 2.4: Zasedba študentske skupine, ki si prizadeva za sistemsko ureditev pripravištva v socialnem varstvu v obdobju od 06.05.2009 do organizacije javnega shoda za pripravištvo v socialnem varstvu.

skupina	prva skupina	druga skupina	tretja skupina
vodja	Nina S.	Monika F.	Tomaž P.
člani/ce	Matjaž O., Barbka Č., Barbara N., Maja S.	Tomaž S., Natalija P., Katja P.	Urša N., Nataša P., Mojca T., Nina P., Sonja P., Brigita R., Špela S., Polona Š.
naloga	zbiranje podpisov	stiki z mediji	administrativne zadeve
aktivnosti	- urediti razpredelnico z organizacijami - sistematično zbiranje podpisov na FSD in	- napisati izjavo za javnost - pridobiti ustrezno adremo in izjavo	- popraviti Poziv v skladu z navodili za citiranje zakonskih virov - stopiti v stik z možnimi

	drugje	razposlati po njej	podporniki preko elektronske pošte
--	--------	--------------------	------------------------------------

Monika Bohinec se bo po potrebi vključevala v skupine. Prvi skupini so pomagali mnogi, ki so zbirali podpise, čeprav niso bili člani skupine.

Dne 13.05.2009 bomo z Moniko Bohinec in Nino Salobir odšle na sestanek na MDDSZ. Predvidoma v soboto 16.05.2009 bova z Matjažem Ovnom odšla na predstavitev študijskih smeri, kjer bodo izredne študentke in študenti 2. letnika in pobirala podpise. Dne 21.05.2009 se bomo predstavnice in predstavniki študentske skupine (predvidoma vsi) udeležili Alumni dogodka na FSD in tam predstavili naša prizadevanja. V začetku junija bomo organizirali člani jedrne skupine sestanek z zainteresiranimi na temo pripravištva. V torek 02.06.2009 bom sodelovala na strokovnem posvetu Društva socialnih delavk in delavcev Slovenije in na okrogli mizi, kjer bodo tudi predstavniki MDDSZ in nekaterih drugih ministrstev, ter Socialne zbornice Slovenije. V začetku meseca junija bomo znova sklicali sestanek z zainteresiranimi profesorji in vodstvom FSD. V torek 09.06.2009 se bova z Moniko Bohinec udeležili sestanka z predstavniki Socialne zbornice Slovenije. V drugi polovici junija bomo imeli prvi sestanek, kjer bomo govorili o idejnem inkubatorju, naslednji sestanek bomo imeli predvidoma v sredini julija.

V začetku septembra bomo organizirali sestanek s predstavniki Socialne zbornice Slovenije. Do konca meseca moramo sprejeti odločitev o organizaciji shoda. Študentke in študente FSD je potrebno redno obveščati o dogajanju preko Student info portala. Dne 24.09.2009 bo posvetovalni sestanek z dekanom FSD. V petek 25.09.2009 bom pobirala podpise pri diplomantih in diplomantkah FSD, ki bodo prišli na sejo Sveta za visoko šolstvo v podporo prizadevanjem Francija Rogača. Franci Rogač je diplomirani socialni delavec, ki se je ravno v tem obdobju aktiviral zaradi, po njegovem mnenju, nepravičnih meril o prehodih med študijskimi programi, ki določeni skupini diplomantk in diplomantov onemogočajo pridobitev univerzitetne izobrazbe. Ker bo tam prisotnih veliko diplomantk in diplomantov Visoke šole za socialno delo, bo to odlična priložnost za mobilizacijo in obveščanje. Dne 28.09.2009 bo sestanek na Študentski organizaciji Univerze v Ljubljani, kjer bomo poskušali pridobiti sredstva, ki jih potrebujemo za izvedbo javnega shoda in spremljevalnih aktivnosti.

Od 01.10.2009 dalje se bomo člani in članice jedrne skupine srečevali vsak dan pozno popoldan. Potrebno je napisati izjavo za medije in obvestiti medije o dogajanju in organizaciji shoda. Narediti moramo načrt kdaj in kako bomo hodili na predavanja in vaje, da bomo vsem letnikom predstavili problematiko in jih povabili na shod. Čim prej moramo poskrbeti za finančna sredstva, ki jih nimamo dovolj, ter o dogajanju obvestiti vse študentke in študente FSD, tudi bivše, vse zaposlene na FSD, poslati moramo prošnje za podporo vsem socialnovarstvenim organizacijam. Shod moramo nujno prijaviti na policijsko postajo. Določiti in prehoditi moramo pot po kateri bo shod potekal in si ogledati teren okoli MDDSZ. Priskrbeti moramo ozvočenje, ki mora biti mobilno zaradi prijave shoda in megafone. Organizirati moramo sestanek z predstavnikom Zveze svobodnih sindikatov Slovenije.

V ponedeljek 05.10.2009 morajo biti že pred osmo uro zjutraj razposlane izjave za medije vsem novinarskim kontaktom. Pričeti se mora aktivno oglaševanje dogodkov v obdobju od 12.10.2009 do 14.10.2009. Z Nino Salobir bova skupaj odšli na predavanje študentk in študentov 3. letnika in na sprejem brucev, kjer bova prisotnim predstavili problematiko in jih povabili na javni shod. Nato bova po FSD nalepili plakate, ki so vabila na aktivnosti v zvezi s pripravništvom. Monika Bohinec bo predstavila problematiko na vseh vajah pri predmetu skupnostno socialno delo študentkom in študentom 4. letnika vsaki skupini posebej, in jih povabila na shod. Najbolj se bomo osredotočili na študentke in študente 4. letnika, z njimi bomo govorili o problematiki na vajah v manjših skupinah, saj predvidevamo, da se jih bo problematika najbolj dotaknila, ker so pri koncu študija in se bodo kmalu sami soočili z neuspešnim iskanjem pripravništva in zaposlitve.

V sredo 07.10.2009 se bomo organizatorji javnega shoda za pripravništvo udeležili sestanka na MDDSZ, vabljeni so tudi predstavniki Socialne zbornice Slovenije. Dan prej se bomo pripravljali na sestanek. Ostali člani in članice skupine bodo na FSD pobirali podpise in delili letake. Najkasneje v petek 09.10.2009 moramo organizirati sestanek, kamor bi poskusili povabiti večjo skupino študentk in študentov za organizacijo shoda, ker sami organizatorji ne zmoremo vsega.

Dne 08.10.2009 bo potrebno obiskati predavanje študentk in študentov 3. letnika, kjer jih želimo povabiti na javni shod. Člani in članice jedrne skupine bomo odšli na policijsko postajo, kjer bomo prijavili javni shod. Kupiti moramo tudi materiale. Do petka 09.10.2009 moram napisati vabila za študentke in študente FSD, vabila za zaposlene, ter splošna vabila na Javni shod za pripravništvo v socialnem varstvu. Razposlati jih je potrebno na čim več

naslovov (vsem podpisnikom Poziva, vsem študentkam in študentom FSD, tudi bivšim, vsem organizacijam, ki so nas podprle v naših prizadevanjih). Do istega datuma moramo fotokopirati vse podpise in pretipkati elektronske naslove podpisnikov Poziva, da jim bomo lahko pošiljali vabila. Potrebno je stopiti v stik z dekanom FSD, saj smo izvedeli, da seja Senata FSD poteka na isti dan in uro, kot je napovedana predaja Poziva. V soboto 10.10.2009 je potrebno nabaviti manjkajoče materiale za izvedbo shoda in promovirati javni shod na FSD, kjer imajo predavanja izredne študentke in študentje.

V ponedeljek 12.10.2009 je potrebno pred osmo uro zjutraj poslati izjavo za javnost medijskim kontaktom, najbolje je, da se jo pošlje iz več centrov. Za ponedeljek je napovedan tudi prvi sestanek delovne skupine, ki jo sestavljamo predstavnice in predstavniki MDDSZ, Socialne zbornice Slovenije in študentk in študentov FSD (Matjaž Oven, Monika Bohinec in Mateja Sušnik), imenovane z sklepom ministra za delo, družino in socialne zadeve, ki se ga bova študentski predstavnici udeležile. Pripraviti bomo morali tudi vse potrebno za dogodek Punk za pripravištvo, ki se bo odvijal od 18.00 ure dalje v študentskih prostorih, kar pomeni prinesiti ozvočenje, nabaviti material in pripraviti prostor. Zvečer bomo članice in člani jedrne in delovne skupine dogodek skupaj izvedli. Člani jedrne skupine bomo imeli tudi interni sestanek.

Zadnji dan pred shodom, v torek 13.10.2009 je potrebno pripraviti material za študentke in študente, ki se bodo udeležili shoda, ter pripraviti mapo za predajo Poziva. Ob 13.00 uri se bom udeležila sestanka na Študentski organizaciji Slovenije. Od 12.00 ure dalje se bo v študentskih prostorih odvijala delavnica Naredi si sam svoj transparent, zvečer pa bo večji študentski sestanek, ki se ga bomo udeležili vsi člani in članice jedrne in delovne skupine, ker se bomo pripravili na nastope in dogovorili podrobnosti glede izvedbe javnega shoda. Na delavnici bo sodelovalo več študentk, ki bodo skrbele za red in čistočo.

Na dan javnega shoda, v sredo 14.10.2009 je potrebno zgodaj zjutraj oditi na sedež Zveze svobodnih sindikatov Slovenije (Nina Salobir, Monika Florjančič in Mateja Sušnik), kjer bomo prevzeli okvirje za transparente in v Socialni center Rog (Matjaž Oven), da se pripelje zvočni sistem na triciklu. Od sedmih dalje moramo biti prisotni tudi na FSD (Monika Bohinec in Tomaž Stritar), saj poteka vpisovanje na prosta razpisna mesta za prakso, kar je potrebno izkoristiti za mobilizacijo študentk in študentov FSD.

V četrtek 15.10.2009 bo evalvacija javnega shoda za pripravnštvo v socialnem varstvu. V petek 16.10.2009 se bomo člani in članice jedrne skupine udeležili drugega sestanka delovne skupine za pripravo programa za pripravnštvo. V četrtek 22.10.2009 se bova z Matjažem Ovnom udeležila tretjega sestanka delovne skupine za pripravo programa »Spodbujanje zaposlovanja iskalcev prve zaposlitve na področju socialnega varstva«. V petek 30.10.2009 se bova z Matjažem Ovnom udeležila četrtega sestanka delovne skupine. Najkasneje v začetku novembra bomo sklicali sestanek s študentkami in študenti. Sestanek bomo dobro oglaševali, da bi pridobili študentke in študente FSD, ki bi bili pripravljeni sodelovati v prizadevanjih za pripravnštvo. V četrtek 05.11.2009 se bova z Moniko Bohinec udeležili petega sestanka delovne skupine.

2.7. Izvedba

V četrtek 05.03.2009 smo imeli vaje pri predmetu neprofitne organizacije in dokončno smo se dogovorili, da bomo obveznost v okviru teh vaj - socialno marketinški projekt - naredili skupaj, vse članice in člani skupine V3 na temo urejanja pripravnštva v socialnem varstvu. V skupini nas je bilo 18 študentk in študentov, med seboj smo se dokaj dobro poznali. Vaje je vodila asistentka mag. Romana Zidar, ki je na začetku delovanja skupine (do 06.05.2009) koordinirala vse člane in članice skupine in nam svetovala, ter pomagala pri vsem kar smo potrebovali. Osnutek Poziva študentk in študentov FSD k sistemski ureditvi pripravnštva v socialnem varstvu (priloga 1: Poziv študentk in študentov Fakultete za socialno delo k sistemski ureditvi pripravnštva v socialnem varstvu) smo imeli že pripravljen, treba ga je bilo še malo dodelati. Na vajah dne 19.03.2009 smo govorili o iskanju podpore pri Socialni zbornici Slovenije. Predstavnica Socialne zbornice Slovenije Helena Kocjančič je že na okrogli mizi dne 06.11.2008 seznanila sodelujoče, da Socialna zbornica Slovenije že vrsto let opozarja na problematiko neurejenega pripravnštva v socialnem varstvu, zato smo se obrnili nanje. Organizirali bodo skupen sestanek z državnim svetnikom g. Borisom Šuštaršičem, predstavniki in predstavnicami Socialne zbornice Slovenije, ter študentk in študentov FSD, ki bo dne 01.04.2009. Asistentka mag. Romana Zidar je skupino razdelila na tri dele, vsak je imel svoje zadolžitve. Naloga prve skupine je bila priprava zahtev glede pripravnštva in s tem povezane aktivnosti so bile predvsem pregled zakonodajne ureditve pripravnštva v socialnem varstvu in priprava Poziva. Članice so bile Špela Strelec, Urša Nagode, Polona Šušteršič, Nina Pirc, Nataša Papler, Barbara Novšak in Natalija Perčič. Glavna naloga druge skupine je bila priprava na sestanek z državnim svetnikom, med aktivnosti pa je spadala

priprava argumentov in udeležba na sestanku. Člani smo bili Monika Florjančič, Nina Salobir, Tomaž Stritar in Katja Pajnič in Mateja Sušnik. Tretja skupina je bila zadolžena za pripravo spremljevalnih marketinških aktivnosti, zato so bile njihove aktivnosti usmerjene v nabor idej z uporabo tehnik kreativnosti in priprava načrta glede potrebnih aktivnosti za ureditev statusa pripravnikov in pripravnic v socialnem varstvu, sodelovali so Brigita Recek, Maja Smerajc, Mojca Turk, Sonja Plevnik in Tomaž Pečerič (glej tabelo 2.3: Zasedba študentske skupine, ki si prizadeva za sistemsko ureditev pripravništva v socialnem varstvu v obdobju do 06.05.2009).

Dne 27.03.2009 smo se članice druge skupine sestale na internem sestanku z asistentko mag. Romano Zidar. Dogovorile smo se za ustanovitev elektronskega naslova pripravnistvo@gmail.com in Facebook skupine, govorile pa smo tudi o pomembnosti vključevanja v debate na forumu naše Fakultete v okviru Student info portala, saj je to pomemben dejavnik pridobivanja širšega mnenja in pripomore k izoblikovanju skupnih stališč. Isti dan smo pisale dekanu in ga prosile za sestanek. V ponedeljek 30.03.2009 smo se udeležili skupnega sestanka z vodstvom FSD. Sodelovali smo članice in člani druge skupine, asistentka mag. Romana Zidar, dekan FSD, ter obe prodekanji. Seznanili smo jih z našimi prizadevanji in jim predstavili vsebino Poziva. Skupaj smo dorekli še nekaj manjših popravkov in predlogov, Poziv bomo popravili v skladu z njimi. Načeloma so nas podprli pri naših prizadevanjih. Dogovorili smo se, da jih bomo obveščali o našem delovanju in se obrnili na vodstvo FSD v kolikor bomo potrebovali pomoč.

V sredo 01.04.2009 smo odšle predstavnice in predstavnik druge skupine na sestanek z državnim svetnikom g. Borisom Šuštaršičem, ter predstavnikoma Socialne zbornice Slovenije, strokovno delavko Heleno Kocjančič in generalnim sekretarjem dr. Bojanom Regvarjem. Predstavili smo problematiko pripravništva z našega vidika. Predstavnica Socialne zbornice Slovenije Helena Kocjančič je dobro pojasnila še strokovno in zakonsko stran problema, ki se kaže v neurejenem financiranju pripravniških mest. Državni svetnik je načeloma podprl naša prizadevanja. Dogovorili smo se, da bo Državni svet RS omenjeno problematiko obravnaval na eni izmed prihodnjih sej, kamor bomo vabljeni tudi prisotni predstavniki in predstavnice študentov. Ugotovili smo, da bomo morali dobro argumentirati večje število (nad 60) pripravniških mest. Problematizirali smo tudi zaposlovanje različnih izobrazbenih profilov v socialnem varstvu in ponovili naš predlog, naj se v Zakonu o socialnem varstvu (69. člen) natančno določijo možna področja dela za posamezne

izobrazbene profile. Kasneje smo imeli še interni sestanek, kjer smo govorili o naših prihodnjih potezah in o tem, kako bomo predstavili problematiko s katero se srečujejo naše diplomantke in diplomanti v Državnem svetu RS.

V torek 07.04.2009 smo imele interni sestanek članice druge skupine in asistentka mag. Romana Zidar, kjer smo govorile o možnostih mreženja in povezovanja, ter o možnostih organizacije predaje Poziva ministru, pristojnemu za področje socialnega varstva v sredini maja. V sredo 08.04.2009 smo se z Nino Salobir in Tomažem Stritarjem udeležili rednega sestanka dekana s študentkami in študenti. Članom in članicam Študentskega sveta in dekanu smo predstavili našo pobudo z prenovljenimi zahtevami in jih prosili za pomoč in podporo. Dekan nam je obljubil povratno informacijo o vsebini Poziva po elektronski pošti. V petek 10.04.2009 sem prejela njegov odgovor, ki pa je vseboval le manjši predlog, ki sem ga upoštevala. V sredo 15.04.2009 smo se predstavnice in predstavniki študentov Nina Salobir, Monika Florjančič, Tomaž Stritar in Mateja Sušnik, ter predstavnik FSD mag. Romana Zidar in dr. Srečo Dragoš udeležili 19. seje Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide. Druga točka dnevnega reda je bila Predlog za razrešitev problematike izvajanja pripravništva na področju socialnega varstva. Seje so se udeležili tudi predstavniki Socialne zbornice Slovenije: generalni sekretar dr. Bojan Regvar, predsednik mag. Nace Kovač in strokovna delavka Helena Kocjančič, ter predstavnica Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve Janja Romih. Problematiko izvajanja pripravništva je predstavil generalni sekretar Socialne zbornice Slovenije. Nato sem predstavila problemsko situacijo z našega stališča in naše predloge. Za menoj je dobil besedo Tomaž Stritar, ki je povedal, da rešitev v obliki javnih del, ki so se izvajala v preteklosti za študentke in študente ni sprejemljiva, ravno tako ne ureditev volonterskega opravljanja pripravništva. Predstavnica MDDSZ je povedala, da se problematike zavedajo, težava so le sredstva. Predstavnik FSD dr. Dragoš je dobro argumentiral, zakaj težave z sredstvi niso dovolj dober izgovor za neurejeno stanje.

»Komisija je po razpravi sprejela naslednje sklepe:

- Komisija Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide se je seznanila z večletno problematiko pripravništva socialnih delavcev, ki končajo študij na Fakulteti za socialno delo
- Socialna zbornica Slovenije je pripravila konkretne predloge za dopolnitev Zakona o socialnem varstvu in Pravilnika o pripravništvu, ki jih Komisija podpira

- Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve naj v dveh mesecih pripravi ukrepe, ki bodo sanirali nevzdržno stanje glede predpisanega pripravništva socialnih delavcev
- Komisija se je seznanila z mnenjem študentov Fakultete za socialno delo, ki vztrajajo na tem, da se pripravništvo omogoči v skladu z veljavnimi predpisi ali pa se pripravništvo opusti, ker jih neopravljeno pripravništvo ovira pri iskanju prve zaposlitve
- Komisija predlaga, da se obravnavana problematika uvrsti na sejo Državnega sveta« (Državni svet RS, spletna stran)

V četrtek 16.04.2009 smo imeli skupno srečanje skupine V3 pri vajah, da bi načrtovali naše prihodnje aktivnosti. Člani in članice druge skupine smo kolegom predstavili dogajanje na včerajšnji seji Državnega sveta RS in sprejete sklepe. Razdelili smo si naloge, ter se dogovorili, da se sama povežem z izrednimi študentkami in študenti.

V petek 17.04.2009 sem se sestala s predstavnikom izrednih študentov v Študentskem svetu FSD, Matjažem Ovnom, s katerim sva odšla k asistentki mag. Romani Zidar. Pogovarjali smo se o možnostih zbiranja podpisov in o Matjaževi vlogi v naši skupini. Matjaž Oven je predlagal organizirano zbiranje podpisov na množični manifestaciji, ki bo 27.04.2009 in sodelovanje v kakršnikoli obliki. Dogovorila sva se, da bova sklicala dva sestanka, enega za redne in enega za izredne študente. Namenjena bosta predstavitvi problematike in naših prizadevanj, udeleženke in udeleženci pa bi lahko prispevali svoje mnenje in poglede na težavo. Dne 20.04.2009 sem v imenu študentske skupine poslala na MDDSZ vodji ministrovega kabineta in direktorju Direktorata za socialno varstvo dopis o naših prizadevanjih, v katerem smo jih obvestili o naših prizadevanjih, opisali problemsko situacijo in prosili za predajo Poziva skupaj z zbranimi podpisi podpore ministru za delo, družino in socialne zadeve v sredo 13.05.2009 ob 11.00 uri. Opisali smo tudi naša dosedanja prizadevanja in priložili Poziv. Dne 22.04.2009 je bila 15. seja Državnega sveta, kjer je predsednik Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide predstavil problematiko neurejenega pripravništva v socialnem varstvu. Predstavnica MDDSZ Janja Romih je povedala, da se MDDSZ zaveda problema in da se do te problematike ne obnaša ignorantsko. Ves čas so iskali kratkotrajne rešitve problema. Trajnejša rešitev je bila načrtovana v okviru nove zakonodaje, sprejemanje le-te pa se je zavleklo. Obljubila je, da bodo v roku dveh mesecev skupaj s Socialno zbornico Slovenije in FSD na MDDSZ našli ustrezne in trajnejše rešitve. Državni svet RS je sprejel mnenje, v katerem podpira pripombe in predloge

predstavnikov študentk in študentov FSD, tako tiste, ki se nanašajo na ureditev financiranja pripravništva v socialnem varstvu, kot tudi tiste o natančnejšem definiranju možnih področij dela za strokovne delavce po 69. členu Zakona o socialnem varstvu, ki se niso izobraževali za socialno delo, poleg tega pa MDDSZ predlaga, naj v dveh mesecih pripravi ukrepe, ki bodo sanirali nevzdržno stanje glede predpisanega pripravništva socialnih delavcev (Državni svet, spletna stran).

Dne 23.04.2009 sem imela interni sestanek z enim izmed članov skupine, kjer sva govorila o smiselnosti organizacije javnega shoda za pripravništva v socialnem varstvu v mesecu maju. Glede na sklepe Državnega sveta RS ima MDDSZ dva meseca časa, da pripravi ukrepe, ki bodo sanirali nevzdržno stanje glede predpisanega pripravništva diplomantk in diplomantov FSD. Predstavnica MDDSZ je povedala, da se problematike zavedajo in da jo je potrebno reševati. Sklepi Državnega sveta RS so nam v prid in morda bi morali počakati na to ali jih bo MDDSZ upoštevalo. Poleg tega bo zelo težko zagotoviti primerno udeležbo in organizacijo v tako kratkem času, zato bi bilo morda pametneje uporabiti javni shod kot sredstvo pritiska na pristojne inštitucije v primeru, če se stvari ne bodo iztekle, kot je bilo predvideno. Dne 24.04.2009 so predstavniki tretje skupine odšli na sestanek k predsedniku Študentske organizacije Univerze v Ljubljani Jerneju Štromajerju, kjer so govorili o možnostih črpanja sredstev v primeru, da bi se odločili za organizacijo predaje Poziva z podpisi. Sestanka so se udeležili Tomaž Pečerič, Maja Smerajc in Brigita Recek. Namen sestanka je bil, da se s problematiko seznani Študentsko organizacijo Univerze v Ljubljani in da ugotovimo, ali so nas pripravljeni podpreti (tudi finančno) ob morebitnem mirnem shodu. Predsednik je predstavnicam in predstavnikom študentske skupine povedal, da naj v primeru organizacije shoda pripravimo dopis, iz katerega bo natančno razvidno, kakšna sredstva potrebujemo in koliko. Podal je tudi informacijo, da se v zvezi s sredstvi lahko obrnemo tudi na predsednico Študentske organizacije FSD. Popoldan sva imela z Matjažem Ovnom sestanek z izrednimi študentkami in študenti. Po predstavitvi problematike in naših prizadevanj sva zbrala okoli 50 podpisov. Dne 06.05.2009 smo organizirali sestanek za redne študentke in študente in zaposlene na FSD, z namenom, da bi jih seznanimi z dogajanjem in pobirali podpise. Udeležba je bila zelo nizka, zato se je sestanek tudi kmalu zaključil. Isti dan je stopila v stik z menoj študentka 3. letnika Monika Bohinec, ki se je pridružila skupini, da bi v njej aktivno sodelovala.

Imeli smo interni sestanek, na katerem smo se dogovorili, da prevzamem vodenje skupine in jo prestrukturiram. Določila sem nove naloge v skladu z aktualnim dogajanjem. Dogovorili smo se, da bomo podpise podpore zbirali do Alumni dogodka, ki bo 21.05.2009. Poklicala sem vse člane skupine, ki niso bili prisotni na sestanku in jih povprašala ali še želijo sodelovati v skupini (glede na prejšnjo neaktivnost) in v kateri izmed skupin bi želeli sodelovati. Njihove želje sem popolnoma upoštevala. Naloga prve skupine, ki jo bo vodila Nina Salobir, bo zbiranje podpisov, sodelovali pa bodo še Matjaž Oven, Barbka Čaleta, Barbara Novšak in Maja Smerajc. Poleg tega bodo uredili razpredelnico z organizacijami, poskrbeli za sistematično zbiranje podpisov, kar pomeni tudi zbiranje podpisov v avli na FSD v obdobju med 11.05.2009 in 15.05.2009. Drugo skupino bo vodila Monika Florjančič, njihova glavna naloga pa bodo stiki z mediji. Osredotočili se bodo na pripravo izjave za medije, ki bo posredovana medijem. V to skupino bodo vključeni še: Tomaž Stritar, Natalija Perčič in Katja Pajnič. Vodja tretje skupine bo Tomaž Pečerič, sodelovali pa bodo še Urša Nagode, Nataša Papler, Mojca Turk, Nina Pirc, Sonja Plevnik, Brigita Recek, Špela Strelec in Polona Šušteršič. Njihove naloge bodo administrativne narave, predvsem pa bodo popravili Poziv v skladu z navodili za citiranje zakonskih virov in preko elektronske pošte stopili v stik z možnimi podporniki. Vsem trem skupinam bo pomagala Monika Bohinec. Moja naloga bo koordiniranje vseh treh skupin, stik s predstavniki MDDSZ, ter organizacija sestanka. Člani in članice so bili razvrščeni v podskupine po lastni volji, zato je prišlo do neenakomerne porazdelitve članov in članic po skupinah. Skupina z najmanj dela je imela največje število članov. Kmalu po prestrukturiranju se je pokazalo, da članice in člani skupine V3 zaradi različnih razlogov ne sodelujejo več (glej tabelo 2.4: Zasedba študentske skupine, ki si prizadeva za sistemsko ureditev pripravništva v socialnem varstvu v obdobju od 06.05.2009 do organizacije javnega shoda za pripravništvo v socialnem varstvu).

Dne 07.05.2009 sem se udeležila študijskega sestanka na temo priprave nove socialnovarstvene zakonodaje, na katerem je bila v prvi točki izpostavljena tema zaposlovanja na področju socialnega varstva. Po sestanku smo v ministrov kabinet na MDDSZ poslali dopis, v katerem smo na kratko opredelili problematiko in prosili za predajo Poziva skupaj z zbranimi podpisi podpore v sredo 27.05.2009 ob 11.00 uri. Ravno tako sem v imenu študentske skupine pisala direktorju Direktorata za socialno varstvo. Prosili smo ga za sestanek in pustili kontakt. Naslednji dan sta Monika Bohinec in Matjaž Oven zbirala podpise pri izrednih študentkah in študentih FSD.

Dne 13.05.2009 smo članice jedrne skupine odšle na sestanek, ki ga je sklical direktor Direktorata za socialno varstvo, kjer so bili prisotni predstavniki MDDSZ: direktor Direktorata za socialno varstvo Davor Dominkuš, Janja Romih, vodja ministrovega kabineta Primož Zupan in Katja Panjan iz Službe za evropski socialni sklad. Govorili smo o možnostih črpanja sredstev za naša pripravniška mesta iz naslova Evropskih socialnih skladov. Predstavniki in predstavnice MDDSZ so povedali, da bi s programom lahko zagotovili 60 pripravniških mest letno, vendar je to še stvar dogovora. Predajo Poziva skupaj z zbranimi podpisi podpore bi tako lahko izvršili v duhu dobrega sodelovanja med MDDSZ in študenti, tiskovna konferenca pa bi bila namenjena predstavitvi rešitve problematike pripravništva v socialnem varstvu. Monika Bohinec in Matjaž Oven sta isti dan zbirala podpise na Festivalu prostovoljstva mladih, pridružil se jima je še Andrej Pivk. Skupaj so zbrali 112 podpisov podpore.

V soboto 16.05.2009 sva z Matjažem Ovnom med izrednimi študentkami zbirala podpise in jim predstavila naša prizadevanja. Dne 19.05.2009 sem v imenu naše skupine znova pisala predstavnikom MDDSZ, ki so nas sprejeli na nedavnem sestanku. V dopisu smo izrazili veselje nad premiki in znova smo predlagali predajo Poziva z zbranimi podpisi podpore ministru za delo, družino in socialne zadeve. Poziv bi predali dne 27.05.2009, predaja pa bi bila prikaz dobre prakse sodelovanja med MDDSZ, ter študentkami in študenti FSD, kot smo govorili na sestanku. Isti dan smo članice jedrne skupine odšle na sestanek k dekanu FSD in ga seznanile z vsebino sredinega sestanka na MDDSZ. Povedal je, da naša prizadevanja podpira. V četrtek 21.05.2009 smo se predstavnice in predstavniki naše skupine udeležili Alumni dogodka, kjer sem predstavila naša prizadevanja v eni izmed točk programa, med drugim pa smo zbirali tudi podpise. Dan kasneje sem imela interni sestanek z Matjažem Ovnom. Dne 23.05.2009 sem v imenu skupine znova pisala vodji ministrovega kabineta na MDDSZ, da bi se dogovorila za datum predaje Poziva skupaj z zbranimi podpisi. Napisala sem, da se glede datuma lahko prilagodimo in da je z naše strani predaja mišljena kot prikaz dobrega sodelovanja med MDDSZ, ter študenti in študentkami. Napisala sem tudi, da bi se predaje udeležilo največ 20 študentk in študentov.

Dne 26.05.2009 sem se udeležila sestanka s sindikalistom in strokovnim delavcem na področju socialnega varstva z namenom, da bi pridobila podporo sindikata. Podprl je naša prizadevanja in nam obljubil podporo in pomoč. Dogovorila sva se, da ga obvestim o tem, kdaj bomo organizirali dogodek. Predal mi je tudi nekaj podpisov. Kasneje sem imela

sestanez z predsednico Društva socialnih delavk in delavcev Slovenije z namenom, da bi pridobili njihovo podporo in pomoč. Povedala mi je, da so naša prizadevanja dobrodošla in da jih podpirajo. Povabila nas je na strokovni posvet z naslovom Profili, stroka in zaposlovanje na področju socialnega dela, ki bo 02.06.2009. Dne 29.05.2009 je potekal interni sestanez članic in članov jedrne skupine .

Dne 01.06.2009 smo imeli članice in člani jedrne in podporne skupine interni študijski sestanez, kjer smo govorili o idejnem inkubatorju in o prizadevanjih za pripravnistvo. Inkubator smo si predstavljali kot točko na FSD, kjer bi se zbirali inovativni študentski projekti. Zaposleni v inkubatorju bi pomagali diplomantkam in diplomantom pridobivati sredstva in jih povezati z organizacijami, pod okriljem katerih bi svoje projekte lahko uresničevali. Kasneje sem v imenu študentske skupine ponovno pisala vodji ministrovega kabineta in v dopisu prosila, da me obvestijo o datumu predaje takoj, ko bo ta določen, obenem pa prosila tudi za sestanez, ki smo ga študentke in študentje želeli še pred tem dogodkom. Elektronsko sporočilo sem v vednost poslala tudi direktorju Direktorata za socialno varstvo in ga prosila za sestanez.

V torek 02.06.2009 smo se članice jedrne skupine udeležile strokovnega posveta Profili, stroka in zaposlovanje na področju socialnega dela, ki ga je organiziralo Društvo socialnih delavk in delavcev Slovenije. Okrogle mize, ki je potekala v okviru posveta, so se udeležili tudi predstavnica Socialne zbornice Slovenije Helena Kocjančič, predstavnik MDDSZ direktor Direktorata za socialno varstvo Davor Dominkuš in predstavniki ostalih resornih ministrstev, kjer se zaposlujejo socialne delavke in delavci. Predstavnica Socialne zbornice Slovenije je povedala, da je bilo v letih 1999 do 2007 vseh opravljenih pripravništev na področju socialnega varstva 850, od tega okoli 500 preko javnih del, od tega je bila vsaj polovica udeležencev socialnih delavcev. V letu 2008 je Socialna zbornica Slovenije pridobila pravno mnenje Službe vlade RS za zakonodajo in Inšpektorata RS za delo, da je na področju volonterskega pripravništva pravna praznina, saj ni urejeno s področnim zakonom na področju socialnega varstva, kot to predvideva Zakon o delovnih razmerjih. Tudi sicer je Socialna zbornica Slovenije mnenja, da delo visoko izobraženih kadrov brez plačila ne predstavlja realne osnove za njihovo usposabljanje za prevzem strokovnih nalog. V letu 2008 je bilo opravljenih le 33 pripravništev. Predstavnik MDDSZ je povedal, da smo ga pred kratkim študentje že obiskali in se dogovorili, da se bodo sredstva za pripravniška mesta začasno črpala iz Evropskih socialnih skladov. Upravičenec za črpanje sredstev bo postala

Socialna zbornica Slovenije, pogodba med MDDSZ in Socialno zbornico Slovenije, ki bo pomenila začetek programa bo podpisana v poletnih mesecih in tako bi že letos razpisali 60 do 80 pripravniških mest. Manjši projekt bi bil tudi razvojni inkubator za pripravo novih programov v socialnem varstvu.

Dne 03.06.2009 smo imeli sestanek z nekaj profesoriciami in profesorji, kjer smo govorili o dogajanju na področju urejanja financiranja pripravništva v socialnem varstvu. Seznanili smo jih s potekom dogodkov in možnostjo mednarodnega financiranja naših pripravniških mest. Pojavila so se zelo različna mnenja glede možnosti mednarodnega financiranja. Dne 09.06.2009 sva z Moniko Bohinec odšli na sestanek na Socialno zbornico Slovenije. Generalni sekretar nama je pojasnil, da so pogovori med Socialno zbornico Slovenije in MDDSZ v teku, vendar se Socialni zbornici Slovenije porajajo dvomi glede ustreznosti evropskega financiranja. Črpanje evropskih sredstev prinaša zelo zahtevno administracijo, zamik izplačil je 120 dni, poleg tega pa je ta rešitev le začasne narave. Socialna zbornica Slovenije bo o možnostih mednarodnega financiranja izdala mnenje in organizirala skupen sestanek s predstavniki MDDSZ. V petek 19.06.2009 je najprej potekal interni sestanek članic in članov jedrne skupine, nato pa smo imeli še sestanek o idejnem inkubatorju, kjer sta se nam pridružila člana podporne skupine, in sicer predstavnika zaposlenih na FSD. Inkubator bi bil samostojni zavod, eden izmed njegovih soustanoviteljev bi bila Fakulteta za socialno delo. Naloge v okviru inkubatorja bi se nanašale na svetovanje diplomantkam in diplomantom vseh fakultet, ter nudenje pomoči pri prijavi na razpise za sredstva. Deloval bi po načelu odprtosti. Dogovorili smo se, da je potrebno odpreti širšo razpravo in oblikovati delovno skupino.

Dne 09.07.2009 smo z dopisom pozvali vse predstavnice in predstavnike MDDSZ, s katerimi smo do sedaj komunicirali, k sodelovanju. V dopisu smo na kratko še enkrat predstavili zahteve, ki so se nanašale na reševanje problematike. Zahtevali smo tudi predajo Poziva z podpisi podpore.

Drugega sestanka na temo idejnega inkubatorja, ki je bil 14.07.2009 se sama nisem udeležila, vendar sem se seznanila z vsebino zapisnika. Dne 21.07.2009 je potekal tretji sestanek na temo idejnega inkubatorja, ki so se ga poleg članov naše jedrne skupine udeležili še člani podporne skupine zaposlenih FSD. Določili smo prioritete naloge, ki so: dogovoriti sestanek na MDDSZ glede financiranja, ugotoviti časovne roke prijave na razpis, zbrati informacije o

idejnem inkubatorju Univerze v Ljubljani, sestati se z vodstvom FSD in odpreti širšo debato. Govorili smo o namenu in poslanstvu inkubatorja in o načinu njegovega delovanja.

Dne 07.09.2009 sem odšla na sestanek na Socialno zbornico Slovenije. Zanimalo me je predvsem, kako daleč so v pogovorih z MDDSZ in kdaj bo podpisana pogodba, ki bo pomenila začetek financiranja pripravništva. Po pogovoru sodeč, ni bilo nobenega konkretnega napredka, saj so pogovori o tem med MDDSZ in Socialno zbornico Slovenije še potekali in niso našli skupnega jezika glede mednarodnega financiranja pripravništva v socialnem varstvu. Največja težava, ki jo je izpostavil generalni sekretar Socialne zbornice Slovenije, je 120 dnevni zamik plačila za sredstva, saj je Socialna zbornica Slovenije mnenja, da bi za uspešen potek projekta MDDSZ morale zagotoviti sredstva za te zamike.

Dne 08.09.2009 smo imeli člani jedrne skupine interni sestanek z enim od profesorjev, ki sodelujejo v podporni skupini. Govorili smo o predaji Poziva, ki jo bomo v kratkem izvršili, ter o dolgoročnem urejanju pripravništva v okviru zakonodaje. V okviru naše tretje točke Poziva sem predstavila svojo bojazen, da ukinitve pripravništva ni dobra, sploh pa ne samo za diplomante in diplomantke FSD, ker lahko posledično postanemo še manj zaposljivi. Ker bomo za delodajalca dražji, bomo posledično manj konkurenčni na trgu delovne sile. Ukinitve pripravništva bi lahko vplivala tudi na kakovost socialnovarstvenih storitev, sploh, če bi se pripravništvo ukinilo za vse izobrazbene profile po 69. členu Zakona o socialnem varstvu.

Dne 10.09.2009 smo imeli interni sestanek člani jedrne skupine na katerem smo se pripravljali na dialog z MDDSZ. Dne 15.09.2009 sva skupaj z Nino Salobir odšli na sestanek k predstavnikom Socialne zbornice Slovenije, kjer sva jim predstavili idejo o javnem shodu in jih prosili za podporo in pomoč pri pridobivanju podatkov. Socialna zbornica Slovenije je podprla javni shod za pripravništvo v socialnem varstvu.

Na predstavnike MDDSZ smo dne 16.09.2009 naslovili dopis, kjer smo jim napisali, da njihova neodzivnost kaže na nezainteresiranost, da bi v reševanje problematike vključili tudi nas kot ciljno skupino, na katero se problematika neposredno nanaša. Pozvali smo jih, naj obnovijo dialog s študentkami in študenti FSD. Prosili smo jih, naj skličejo skupen sestanek študentk in študentov FSD, strokovnih delavk in delavcev, ter predstavnic in predstavnikov Socialne zbornice Slovenije in MDDSZ. Predstavnikom in predstavnicam MDDSZ smo odločno napovedali javno predajo Poziva študentk in študentov Fakultete za socialno delo k sistemski ureditvi problematike pripravništva v socialnem varstvu ministru, ki bo v sredo

14.10.2009 in izrazili željo, da ga prevzame minister osebno, saj je nanj tudi naslovljen. Napisali smo, da njihov odgovor pričakujemo do 25.09.2009, sicer bomo smatrali, da niso zainteresirani za dialog s študentkami in študenti. Dne 20.09.2009 smo sporočilo z enako vsebino ponovno poslali na enake naslove. Dne 17.09.2009 smo imeli interni sestanek člani jedrne skupine in načrtovali prihodnje aktivnosti glede pripravištva.

Dne 22.09.2009 sem se sestala s strokovnim delavcem na področju socialnega varstva, ki mi je svetoval v zvezi z organizacijo javnega shoda in stiki z mediji. V pogovoru z njim sem dobila veliko dobrih idej, svetoval mi je glede stikov z mediji in pridobivanjem podpore. Vprašala sem ga, pri koliko udeležencih bi bil shod uspešen in po njegovi oceni bi že 50 ljudi, ki bi dovolj glasno opozarjali na problematiko, pomenilo zadostno udeležbo shoda. Svetoval mi je, naj se povežemo s sindikati. Podpore organizacij na katere se bom sklicevala, je potrebno imeti v pisni obliki, zato sem poslala prošnjo za podporo nekaterim organizacijam, ki so naša prizadevanja že podprle. Kasneje sva imela z Matjažem Ovnom interni sestanek, kjer sva se dogovarjala o spremljevalnih aktivnostih pred javnim shodom. Dne 24.09.2009 smo člani jedrne skupine odšli na sestanek k dekanu FSD in ga seznanili z namenom organizacije javnega shoda za pripravištvo v socialnem varstvu, ter spremljevalnimi dogodki, ki bi jih radi organizirali v študentskih prostorih FSD. Pojasnili smo mu tudi razloge za odločitev, da organiziramo javni shod in našo odločitev je podprl. V petek 25.09.2009 sem odšla na srečanje Francija Rogača z ostalimi diplomanti Visoke šole za socialno delo, kjer sem predstavila naša prizadevanja in jih prosila za podporo. Podpisali so Poziv, prosila sem jih za elektronske naslove, da jih bom lahko obvestila o javnem shodu. Prosila sem jih tudi, naj razširijo vest o javnem shodu tudi med ostale diplomantke in diplomante. Odgovor na naš dopis z dne 16.09.2009 smo s strani vodje ministrovega kabineta prejeli dne 25.09.2009, najprej telefonsko, potem pa še preko elektronske pošte. Po telefonu je povedal, da se seveda predstavniki MDDSZ želijo pogovarjati s študentkami in študenti, ter omenil, da bo v kratkem sklican skupen sestanek vseh akterjev. V elektronski pošti je napisal, da verjamejo v moč dialoga in da želijo nadaljevati pogovore. Možnost reševanja problematike vidijo v črpanju sredstev iz Evropskega socialnega sklada, vendar je opozoril, da je nujno sodelovanje Socialne zbornice Slovenije. Njenim notranjim organom je bil že posredovan predlog rešitve, o njem pa bodo odločili v najkrajšem možnem času. Napisal je tudi, da bo v kratkem sklican sestanek med MDDSZ in Socialno zbornico Slovenije in predstavniki študentk in študentov FSD. Matjaž Oven je narisal pot našega shoda in program aktivnosti za vse tri dni dogodkov.

V ponedeljek 28.09.2009 sem se sestala z predsednikom Študentske organizacije Univerze v Ljubljani in ga prosila za sredstva za organizacijo javnega shoda za pripravništvo v socialnem varstvu. Matjaž Oven mi je že vnaprej pripravil dokument, kjer je bila opisana problematika in naš projekt, ki je vseboval tudi finančno konstrukcijo sredstev, ki jih potrebujemo. Vključili smo delavnico in javni shod za pripravništvo v socialnem varstvu. Predsednik nam je sredstva v malo manjši meri odobril, za preostanek pa je povedal, naj se obrnemo na Študentsko organizacijo FSD. Glede stikov z javnostjo sem govorila tudi z njihovo predstavnico za stike z javnostjo, ki mi je predstavila več možnosti in nam ponudila, da oni v ponedeljek 12.10.2009 obvestijo javnost o javnem shodu za pripravništvo v socialnem varstvu. Dogovorili sva se, da jo bom o tem še obvestila, saj se mi je zdelo prezgodaj, poleg tega pa sem se želela posvetovati z ostalimi člani skupine. V torek 29.09.2009 smo imeli člani jedrne skupine interni sestanek v zvezi z organizacijo javnega shoda. Dogovorili smo se, da bomo pridobili še drug vir financiranja, najverjetneje Študentsko organizacijo FSD. Veliko smo govorili o povezovanju z drugimi in hkrati ohranjanju avtonomije študentske pobude za sistemsko ureditev pripravništva v socialnem varstvu. V zvezi s tem smo odločili, da v okviru skupine imenujemo izvršni odbor petih ljudi (Monika Bohinec, Matjaž Oven, Nina Salobir, Monika Florjančič in Mateja Sušnik), kjer se bodo sprejemale vse odločitve. Kontaktna oseba za medije in MDDSZ bom še naprej Mateja Sušnik. Odločitve bomo poskušali sprejemati čim bolj soglasno. Aktivno si bomo prizadevali za vzpostavitev dialoga z MDDSZ, ki bo vodil do konkretnih rešitev, mrežili se bomo s pomembnimi organizacijami in sindikati, ter sprejeli pomoč in podporo s strani različnih organizacij. Od sindikatov bi potrebovali predvsem uradne podpore in morda pomoč pri udeležbi. Kasneje smo govorili še o programu na dan javnega shoda pred MDDSZ in o tem, da bi potrebovali nekoga, ki bi vse dogodke fotografiral. Dne 30.09.2009 sva z Moniko Bohinec odšli na sestanek na Socialno zbornico Slovenije. Nato smo na internem sestanku članice in člani jedrne skupine načrtovali korake organizacije shoda in spremljevalnih aktivnosti. V kratkem telefonskem pogovoru z vodjem ministrovega kabineta sem izvedela, da ministra v sredo 14.10.2009 ne bo na MDDSZ zaradi službene odsotnosti, bo pa v kratkem določen datum za skupni sestanek med predstavniki MDDSZ, Socialne zbornice Slovenije in študentk in študentov FSD. Glede predaje Poziva z podpisi podpore sem povedala, da datuma predaje ne bomo več predstavljali. V primeru odsotnosti ministra lahko Poziv z zbranimi podpisi podpore v njegovem imenu prevzame kdo drug.

Dne 01.10.2009 sem poslala prošnje za podporo vsem socialnovarstvenim organizacijam v Sloveniji in napisala novico za Student info portal. Popoldan smo imeli interni sestanek, kjer smo načrtovali obiskovanje vaj in predavanj tako, da bi o dogajanju obvestili vse redne in izredne študentke in študente. Pomagala nam je Eva Šinkovec. Glede na urnike smo naredili razpored predavanj in vaj, ki jih moramo obiskati. Razpored smo razposlali vsem študentkam in študentom, ki bi morda želeli sodelovati. Govorili smo tudi o tem, da pred predajo podpisov potrebujemo še podpise prvopodpisanih Poziva (člani V3 skupine), vendar sem se zaradi slabega odziva odločila, da raje pripravim drugo verzijo Poziva, kjer bomo podpisani le članice in člani jedrne skupine. Ostalim sem pustila Poziv na FSD in jim poslala elektronsko sporočilo, v katerem sem jih prosila za podpis.

Dne 02.10.2009 smo začeli dobivati pisma podpore socialnovarstvenih organizacij in odgovarjala sem na elektronsko pošto in se zahvaljevala. Nato sem se skupaj z Matjažem Ovnom odpravila na sprejem izrednih brucev na FSD, kjer sva predstavila problematiko pripravištva v socialnem varstvu in povabila študentke in študente na vse aktivnosti. Nato sem se udeležila sestanka s predstavnikom Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, ki se ukvarja z problematiko zaposlovanja mladih, Goranom Lukičem, saj sem ga želela vprašati nekaj stvari v zvezi s shodom. Govorila sva o pomembnosti aktivnosti, s katerimi se študentje lahko identificirajo in o komuniciranju z mediji. Pripraviti bi bilo potrebno skupen dokument z našimi zahtevami in argumenti zanje. Svetoval mi je tudi v zvezi z organizacijo shoda in spremljevalnimi aktivnostmi za študente.

V ponedeljek 05.10.2009 sva z Nino Salobir predstavili problematiko študentkam in študentom 3. letnika in jih povabili na shod. Nato sva uredili vse potrebno za tiskanje plakatov, ki sta jih oblikovala Matjaž Oven in Monika Bohinec, na stroške FSD, in plakate prevzeli. Nalepili sva jih na vidna mesta na FSD in v okolici. V avli smo znova postavili mizo v upanju, da bo čim več prostovoljk in prostovoljcev iz delovne skupine zbiralo še zadnje podpise. Nato je potekal sprejem bruck in brucev, na katerem vsako leto sodeluje tudi Študentska organizacija FSD. Z njihovimi predstavnicami in predstavniki smo se dogovorili, da so nas vključili v program. Problematiko sva predstavila skupaj s Tomažem Stritarjem, Monika Florjančič in Nina Salobir pa sta zbirali podpise, saj bruci in brucke Poziva še niso podpisali. Na Študentski organizaciji Univerze v Ljubljani sva z Nino Salobir kasneje prevzeli naročilnice za nabavo materiala za shod. Nato smo dokončali in poslali izjavo za medije vsem novinarjem z naše adreme. Za preostala sredstva smo se za donacijo dogovorili s Študentsko

organizacijo FSD, administrativna sredstva pa nam je ponudila tudi Socialna zbornica Slovenije. Kasneje sem opravila intervju z novinarko časopisa Žurnal 24, kateri sem odgovorila na nekaj vprašanj, njihov fotograf pa je poslikal dogajanje na FSD.

V torek 06.10.2009 sem najprej odgovarjala na elektronsko pošto podpornikov in novinarjev, ter stopila v stik s kolegi in kolegicami, ki so od začetka sodelovali v skupini pri vajah V3, saj smo potrebovali nove okrepitve. O javnem shodu za pripravištvo v socialnem varstvu smo obvestili vse zaposlene na FSD. Odšla sem na sedež internetnega medija vest.si, kjer sem dala izjavo v imenu študentk in študentov FSD. Po telefonu sem potrdila udeležbo na sestanku na MDDSZ. Popoldanski sestanek jedrne skupine smo porabili za pogovore o delu z mediji in zmanjkalo nam je časa za pripravo na sestanek.

V sredo 07.10.2009 smo se članice in člani jedrne skupine na FSD pripravljali na sestanek s predstavniki MDDSZ in Socialne zbornice Slovenije. Nato smo odšli na sedež MDDSZ, kjer se je ob 10.00 uri začel sestanek, ki ga je sklical direktor Direktorata za socialno varstvo. Na sestanku je bilo prisotnih več predstavnic in predstavnikov MDDSZ: direktor Direktorata za socialno varstvo Davor Dominkuš, Janja Romih in vodja Službe za Evropske socialne sklade Nika Juvan; Socialne zbornice Slovenije: generalni sekretar dr. Bojan Regvar, predsednik mag. Nace Kovač, predsednik strokovnega sveta Brane But in strokovna delavka na področju pripravištva Helena Kocjančič, študentke in študente smo predstavljali Monika Bohinec, Matjaž Oven in Mateja Sušnik. Direktor direktorata za socialno varstvo je povedal, da je ena izmed rešitev črpanje denarja iz Evropskih socialnih skladov. Finančne težave, od katerih je odvisna tudi vzdržnost projekta, so identificirali in odpravili, saj bodo čas do dejanskega prejema denarja premostili z avansi. Predstavnica Službe za Evropske socialne sklade je povedala, da so sredstva ustrezna za pripravištvo in da so intenzivno delali na tem, da odstranijo vse ovire. Cilj projekta je zagotoviti zaposlitve za poklic socialnega delavca, sredstva iz evropskih skladov pa bodo pripomogla k usposabljanju kadra, ki je potreben za delo z ranljivimi skupinami prebivalstva. Govorili so o urejanju pripravištva za predvidoma okoli 100 diplomantov letno. Generalni sekretar Socialne zbornice Slovenije je povedal, da bi potrebovali redno pripravištvo v obliki sistemske rešitve, ki bi dolgoročno uredila nevzdržno stanje na tem področju. Predstavnica Službe za evropske socialne sklade je podrobneje pojasnila tovrstno črpanje sredstev in potek takšnega projekta. Predstavnik in predstavnici študentske skupine smo povedali, da je pomembno, da bodo pripravniki plačani v skladu z zakonodajo in da mora projekt trajati vsaj nekaj let. Ko je beseda nanesla na javni shod, ki ga

organiziramo študentke in študentje FSD, sem povedala, da nam je zelo žal, da smo bili vse doslej izključeni iz dogovarjanj glede pripravištva v socialnem varstvu, kljub zagotovitvi pristojnih predstavnikov MDDSZ, da bomo vključeni v iskanje rešitev. Javni shod se bo vsekakor zgodil, odvisno je le na kakšen način. Na naslednji redni seji organov Socialne zbornice Slovenije bodo znova obravnavali možnost črpanja sredstev za financiranje pripravištva v socialnem varstvu iz evropskih skladov in takrat bo Socialna zbornica Slovenije sprejela odločitev o sodelovanju. Minister za delo, družino in socialne zadeve bo imenoval delovno skupino, v kateri bodo sodelovali: dva predstavnika ali predstavnici MDDSZ, Socialne zbornice Slovenije in študentk in študentov FSD. Člani in članice delovne skupine smo bili izbrani izmed prisotnih na sestanku. Sklep ministra bo izdan do konca tedna in skupina v ponedeljek začne delovati. Ostale članice in člani naše skupine so na FSD zbirali podpise in vabili študentke in študente na javni shod. Znova me je kontaktirala novinarka časopisa Žurnal 24 in govorili sva o sestanku.

V četrtek 08.10.2009 sem že zjutraj odšla na FSD. O dogajanju smo znova obvestili vse zaposlene na FSD in jih povabili na javni shod. Z Nino Salobir sva predstavili dogajanje na predavanjih. Z Nino Salobir, Matjažem Ovnom in našim sodelavcem, ki bo vodja rediteljev na shodu, smo odšli na Policijsko postajo Bežigrad, da prijavimo javni shod za pripravištvo v socialnem varstvu. Potek poti in program smo imeli že določen, pričakovali smo med 50 in 300 udeležencev. Z Nino Salobir in Matjažem Ovnom smo odšli na Socialno zbornico Slovenije in nato v nabavo materialov. Imela sem nemalo težav pri nabavi, saj nisem mogla unovčiti naročilnic.

V petek 09.10.2009 sem najprej fotokopirala vse podpise in napisala vabilo za javni shod v dveh različnih verzijah. Dopolnila sem izjavo za medije in ustvarila Facebook dogodke za pretekle tri dni. Ob 13.00 uri sem po telefonu dala izjavo za Radio Slovenija. Dekana FSD sem v elektronskem sporočilu prosila, če lahko prestavi sejo Senata FSD, ker je ravno ob isti uri, kot je napovedana tudi predaja Poziva s podpisi podpore ministru za delo, družino in socialne zadeve, ker si želimo, da bi se predaje lahko udeležili vsi podporniki in podpornice. Ob 17.00 smo imeli napovedan sestanek za študente in študentke FSD, kjer smo si razdelili naloge v zvezi z organizacijo same izvedbe shoda. Sestanka so se poleg nas treh udeležili študentke in študentje Katja Krajnc, Ana Schmidt, Anja Pirec, Tilen Recko in Katja Kordiš, ki nam bodo pomagali pri organizaciji shoda. Dogovorili smo se za okvirne naloge, nato pa so nekateri odšli na ogled poti, kjer je napovedana trasa in si ogledali teren okoli MDDSZ, ki je

zelo problematičen. Govorila sem tudi z novinarko časopisa Večer in ji odgovorila na nekaj vprašanj. V imenu študentske skupine sem pisala v ministrov kabinet in ostalim predstavnikom MDDSZ, da bi jih obvestila o javnem shodu za pripravništvo v socialnem varstvu. Napisala sem, da bi Poziv želeli predati ministru, če pa to nikakor ni mogoče, pa državni sekretarki. V soboto 10.10.2009 so Matjaž Oven, Tilen Recko in Katja Kordiš odšli po material, ki ga še nismo uspeli kupiti, in na FSD, kjer so povabili izredne študentke in študente na javni shod. Darjo Gabrovšek sem prosila, da pretipka elektronske naslove podpisnic in podpisnikov Poziva in potem, ko mi jih je posredovala, sem poslala vabilo vsem podpisnikom. Vabila smo poslali tudi krogu študentk in študentov (vključno z bivšimi), zaposlenim na FSD, podpornim organizacijam in sindikatom (priloga 2: vabila na javni shod). Monika Bohinec je dala intervju za Radio Študent. V nedeljo 11.10.2009 smo preko elektronske pošte dokončno uskladili izjavo za javnost.

V ponedeljek 12.10.2009 je bila poslana izjava za javnost vsem novinarskim kontaktom iz različnih centrov (priloga 3: izjava za javnost 12.10.2009). Z Moniko Bohinec sva se pripravljali na prvi sestanek delovne skupine za pripravo predloga projekta za izvajanje pripravništva v socialnem varstvu, imenovane z sklepom ministra za delo, družino in socialne zadeve, z dne 07.10.2009. Obravnavali smo Predlog projekta v okviru 4. razvojne prioritete Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, z naslovom »Spodbujanje zaposlovanja iskalcev prve zaposlitve na področju socialnega varstva«, ki ga je sestavila Socialna zbornica Slovenije. Govorili smo tudi o spodbujanju nevladnih organizacij. Poklical me je vodja ministrovega kabineta in sporočil, da nas bo minister v sredo sprejel. Nato sem na Študentski organizaciji Univerze v Ljubljani urejala finančne zadeve glede shoda. Kasneje smo se na FSD zbrali vsi, ki sodelujemo v projektu in pripravili prostor za večerni dogodek, imeli pa smo tudi posvetovalni sestanek. Malo po 18.00 uri smo začeli predvajati film, prišlo je okoli 20 študentk in študentov. Sledila je zabava.

V torek 13.10.2009 sem najprej natisnila material za udeleženske in udeležence shoda in pripravila Poziv študentk in študentov FSD k sistemski ureditvi pripravništva v socialnem varstvu skupaj z zbranimi podpisi podpore v mapo za predajo. Še vedno so prihajala pisma podpore, na katere sem sproti odgovarjala. Dopolnila sem izjavo za javnost in ob 13.00 uri odšla na sestanek z predstavniki Študentske organizacije Slovenije, kjer smo govorili o možnostih povezovanja z drugimi študentkami in študenti in o tem, da ima večje število slovenskih diplomantov zelo podobne težave kot mi. Dogovorili smo se, da bodo poslali

izjavo za medije tudi v svojem imenu in da se bo njihova predstavnica udeležila javnega shoda. Od 12.00 ure dalje je v študentskih prostorih na FSD potekala delavnica Naredi si sam svoj transparent. Udeležba je bila večja kot na dogodku dan prej, prišlo je tudi nekaj diplomantk. Izdelovali smo različne transparente in po delavnici imeli sestanek za izvedbo jutrišnjega shoda. Nastali so čudoviti transparenti, za katere smo upali, da bodo krasili naslovnice medijev. Načrtovali smo še sestanek jedrne skupine, da se dogovorimo, kdo bo kaj povedal na shodu, vendar nam je zmanjkalo časa, tako da se na nastope nismo nič pripravljali.

V sredo 14.10.2009 sta Matjaž Oven in vodja rediteljev Irfan Beširević ob 06.30 v prostorih Socialnega centra Rog pripravila prostore za dogajanje po shodu in pripeljala tricikel na FSD. Tam sta nanj zvezala zvočni sistem. Z Nino Salobir sva odšli ob 06.45 na sedež Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, kjer so nama posodili okvirje za transparente. Malo po 07.00 uri se je cela ekipa dobila na FSD. Monika Bohinec in Tomaž Stritar sta bila tam že od 07.00 ure dalje, saj je potekalo vpisovanje v sezname za prakso in smo želeli študentke in študente povabiti na shod. Pred FSD smo znosili na ogled vse transparente, nekaj pa smo jih naredili še pred samim shodom. Vzpostavili smo rediteljsko službo, kjer so pomagali Andrej Pivk, Teja Simonič, Katja Kordiš in Niko Mevc. Aleš Čermelj nam je skuhal kavico in že pred deveto je prišlo tudi pred FSD nekaj novinarjev. Dogajanje je bilo zelo živahno in že pred FSD se nas je zbralo okoli 200. Ob 09.00 smo se postavili v vrsto in krenili proti Trgu OF. Imeli smo glasbo in megafone, spremljalo pa nas je že kar nekaj medijev in policisti. Na Linhartovi cesti je prišlo do okvare električnega razdelilca, od katerega sta bila odvisna glasba in mikrofoni. Mislili smo, da se je pokvaril električni generator, zato je vodja rediteljev odšel v Socialni center Rog po nov generator in razdelilec in nas počakal na Trgu OF. Dva člana skupine sta odšla po piščalke na sedež Študentske organizacije v Ljubljani, saj je bilo kmalu jasno, da je 30 piščalk, ki smo jih kupili, premalo in da niso dovolj glasne. Na Trgu OF se je začelo dogajanje stopnjevati, prisotnih je bilo veliko medijev in tudi podpornikov. Sama sem ves čas dajala izjave za medije. Monika Bohinec je skrbela za program in mi pomagala pri dajanju izjav, govorila je tudi po mikrofoni, Matjaž Oven pa je skrbel za ozvočenje.

Po približno polurnem postanku smo odšli proti MDDSZ, klicala pa sem že v ministrov kabinet, da prihajamo. Ko smo korakali po Ilirski proti Kotnikovi se je napetost močno stopnjevala, tako med samo množico, kot pri nas organizatorjih. Med potjo nam je mnogo ljudi izrazilo podporo in nas spodbujalo. Ko smo prispeli pred MDDSZ, so se udeleženske in udeleženci shoda večinoma postavili pred vhod v Ledina center, nekateri pa so dogajanje

spremljali izpred dijaškega doma na drugi strani ulice. Ko smo prispeli, je takoj prišel vodja ministrovega kabineta in nas odpeljal na sestanek k ministru. Preden smo odšli v prostore ministrstva, so me naši člani skupine opozorili, da mora biti sestanek kratek, zaradi množice, ki bo čakala. Novinarje so predstavniki MDDSZ povabili zraven k predaji, za čas sestanka pa so jih poslali ven. Sestanek je trajal pol ure in poleg nas petih so bili prisotni še minister, vodja njegovega kabineta in direktor Direktorata za socialno varstvo. Minister je povedal, da moramo tudi študentje sami prevzeti odgovornost za položaj, v katerem smo se znašli, da je izbira študija odgovornost posameznika, da je kriva tudi fakulteta, ki naj bi po njegovih besedah razpisovala preveč vpisnih mest, da je velik del odgovornosti tudi na strani Socialne zbornice Slovenije, ki iz različnih razlogov zavrača projekt. Seznanil nas je z dejstvom, da je Socialna zbornica Slovenije zelo avtonomna v svojem delovanju, da je pooblaščen za izvajanje pripravištva na področju socialnega varstva in da bodo v primeru, da ne bo sprejela projekta, pač našli drugega izvajalca. Povedal je tudi, da bi se morali obrniti na druga resorna ministrstva (Ministrstvo za zdravje in za šolstvo), ter na gospodarstvo, kjer bi se socialni delavci tudi lahko zaposlovali. Poudaril je, da ni samo področje socialnega varstva tisto, kjer se socialni delavci lahko zaposlujejo. Povedal je, da so na področju socialnega varstva možnosti zaposlovanja zelo omejene. Direktor direktorata za socialno varstvo je poudaril, da je absorpcijska sposobnost sistema omejena. Sestanek smo zaključili. Ko smo prišli na prizorišče javnega shoda, je prvo besedo dobil minister, ki je na kratko povzel tisto, kar je povedal že na sestanku. Sama sem stala za njim, tako, da sem gledala študentke in študente. Izrazi na njihovem obrazu so se v trenutku, ko je minister začel govoriti o odgovornosti fakultete in njihovi odgovornosti spremenili, in ko je omenil 50 do 80 pripraviških mest so ga glasno izžvižgali. Odziv je bil popolnoma spontan. V duhu vsega tega sem za njim tudi sama stopila pred mikrofonski in povedala, da seveda nismo zadovoljni. Potem sva z ministrom z novinarji stopila za stavbo in podala vsak svoj intervju. Ko sem se vrnila, se je množica že razšla, nekatere študentke in študentje so odšli na FSD, drugi v Socialni center Rog. Dogajanje pred MDDSZ je bilo pestro, bilo je več dobrih govorov in množica je bila potrpežljiva. Ko smo bili organizatorji shoda na sestanku so za dogajanje na prizorišču poskrbeli drugi študentje in študentke. Nina Srebočan in Vesna Turšič sta dogajanje tudi fotografirali.

SLIKA 2.1

Foto: Nina Srebočan

SLIKA 2.2

Foto: Nina Srebočan

SLIKA 2.3

Foto: Nina Srebočan

SLIKA 2.4

Fot

o: Nina Srebočan

SLIKA 2.5

Foto: Nina Srebočan

SLIKA 2.6

Foto: Vesna Turšič

Tudi sama sem odšla v Socialni center Rog, kjer sem opravila intervju še z novinarko oddaje Svet na Kanalu A. Potem me je njihova ekipa odpeljala na FSD, kjer smo napisali izjavo za javnost in jo poslali medijem (priloga 4: Izjava za javnost 14.10.2009). Vrnili smo se v Socialni center Rog, vse pospravili in nato odšli na FSD. S člani in članicami študentske skupine smo odšli k dekanu, kjer smo želeli oceniti potek shoda in se pogovoriti o nastali situaciji. Povedal je, da je sam pričakoval takšen odziv. Govorili smo o tem, da bi bilo pametno s strani vodstva FSD podati izjavo za javnost v medije.

Dne 15.10.2009 smo imeli evalvacijo poteka dogodkov in javnega shoda za pripravištvo najprej članice in člani skupine sami, nato pa skupaj s predstavniki Socialne zbornice Slovenije. V petek 16.10.2009 smo imeli drugi sestanek delovne skupine za pripravo programa. Obravnavali smo delovni osnutek št. 2, Dopolnitev predloga projekta v okviru 4. razvojne prioritete operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007- 2013 (OP RČV), z naslovom »Spodbujanje zaposlovanja iskalcev prve zaposlitve na področju socialnega varstva«. Dne 19.10.2009 smo na internem sestanku člani in članice jedrne skupine obvestili ostale študentke in študente FSD o dogajanju v delovni skupini, ustanovljeni s

sklepom ministra, in jih poskušali motivirati za delo v smeri pridobivanja pripravniških mest. Udeležilo se ga je le pet študentk in študentov. Dne 22.10.2009 je potekal tretji sestanek v delovni skupini, kjer smo obravnavali delovni osnutek št. 3 Programa »Spodbujanje zaposlovanja iskalcev prve zaposlitve na področju socialnega varstva«. Organi Socialne zbornice Slovenije so sprejeli odločitev, da projekt Socialna zbornica Slovenije sprejme, v kolikor je finančno in zakonsko nesporen. Ta dan sem zaključila tudi vse finančne zadeve v zvezi s shodom. Dne 30.10.2009 smo se udeležili četrtega sestanka delovne skupine, kjer smo obravnavali 4. delovni osnutek programa. Obravnavali smo tudi osnutek javnega razpisa, ter govorili o številu odpiranj razpisa. Študentje smo predlagali vsaj v letu 2010 več odpiranj. Dne 02.11.2009 sva z Matjažem Ovnom sklicala sestanek za študentke in študente FSD, z namenom, da jih seznani z delom, ki poteka v okviru delovne skupine in razdeliva naloge za pridobivanje večjega števila pripravniških mest. Sestanka se je poleg mene udeležilo še pet študentk in študentov. Študentke in študentje, ki so se sestanka udeležili, bodo premislili o nadaljevanju dela za več pripravniških mest, predvsem izven področja socialnega varstva. Matjaž Oven, Monika Bohinec in Mateja Sušnik bomo še naprej aktivno sodelovali v delovni skupini za pripravo programa »Spodbujanje zaposlovanja iskalcev prve zaposlitve na področju socialnega varstva« - »Pripravniki« in si prizadevali za večje število pripravniških mest. V začetku leta 2010 pričakujemo prva razpisana pripravniška mesta.

2.8 Evalvacija

Osnovni namen evalvacije je vrednotenje opravljenega dela in doseženih učinkov. Evalvacijo sem opravila na podlagi vnaprej izdelanega načrta evalvacije, tako, da sem merske instrumente opredelila že v poglavju, kjer so navedeni cilji. Na tem mestu bom poskusila ovrednotiti uresničevanje zastavljenih projektnih ciljev.

TABELA 2.5: Cilji in kriteriji za doseganje le teh

	prvi	drugi	tretji	četrty
cilj	zagotoviti 150 pripravniških mest letno za diplomante/-tke FSD	sprememba 69. člena Zakona o socialnem varstvu	organizirati predajo Poziva kot javni dogodek	zbrati čim več podpore
kriterij ali merski instrument	ali je ob koncu projekta	ali bo v novi zakonodaji k	udeležba na shodu vsaj 100 oseb,	pridobiti podporo Fakultete za

	zagotovljenih 150 pripravniških mest letno za diplomante/-tke FSD?	strokovnemu izpitu iz socialnega varstva pripuščen ožji krog izobrazbenih profilov kot doslej?	primerna medijska pokritost in ustrezna izvedba shoda v skladu z prepisi	socialno delo, Socialne zbornice Slovenije, Društva socialnih delavk in delavcev, Študentske organizacije in Zveze svobodnih sindikatov Slovenije in vsaj 1000 podpisov podpore posameznikov
strategija	vzpostaviti konstruktiven dialog z predstavniki/-cami MDDSZ	zbiranje informacij in sodelovanje na strokovnih posvetih	delo z mediji, obveščanje in mobilizacija študentk in študentov, pridobivanje sredstev, organizacija spremljevalnih dejavnosti.	organiziranje zbiranja podpisov, obveščanje področnih organizacij o dogajanju in prošnje za podporo

Prvi in prioritetni cilj, da MDDSZ zagotovi financiranje za 150 pripravniških mest letno, ki bodo namenjena diplomantkam in diplomantom FSD, se (še) ni uresničil.

Prizadevanja, da bi bila pripravniška mesta primarno namenjena diplomantkam in diplomantom FSD se niso uresničila. Diplomantke in diplomanti FSD so sicer po podatkih Socialne zbornice Slovenije v devetletni analizi prijav pripravništva, ki se niso izvajala v okviru javnih del od leta 1999 do 2008 zasedli povprečno 78 odstotkov vseh pripravniških mest, v okviru javnih del, ki so se izvajala od 1999 do 2007 pa so zasedli 60 odstotkov vseh pripravniških mest (dopis Socialne zbornice Slovenije št.: 660/2009 z dne 01.04.2009). Pripravniška mesta v okviru tega programa bodo plačana v skladu z veljavno zakonodajo, kot smo si prizadevali. Sredstva bodo v večini zagotovljena iz Evropskega socialnega sklada in v manjši meri iz proračuna RS. Kljub neizpolnitvi cilja v celoti pa se je zgodil pomemben premik, saj je pričela delovati delovna skupina in program za 100 pripravniških mest bo stekel

v kratkem. Slednje pa seveda ni posledica le študentske pobude, temveč je naša pobuda z ustvarjanjem pritiska povzročila premik z mrtve točke. Socialna zbornica Slovenije je že dlje časa opozarjala na neurejeno stanje in ideja o črpanju sredstev iz Evropskih socialnih skladov je aktualna že od februarja 2008: »V letu 2008 in 2009, in sicer dne 21.02.08, 07.11.08, 05.02.09 in 18.02.09 so potekali razgovori s pristojnimi z Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, in sicer z Direktorata za socialne zadeve in Direktorata za delo, da bi se pripravništvo urejalo na podlagi mednarodnih projektov oziroma s subvencijo iz kohezijskih evropskih skladov v okviru 4. razvojne prioritete "Enake možnosti na trgu dela in krepitev socialne vključenosti", na podlagi dokumenta »Operativni program razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013 (OP RČV)«, ali njim podobnih skladov, vendar razgovori niso dali rezultatov, saj je tudi za mednarodne sklade ovira, da je pripravništvo dejansko določeno v Zakonu o socialnem varstvu, vendar ga država ne izvaja, zato ni bilo mogoče pričakovati, da bi se obveznost države pokrivala iz mednarodnih virov.« (dopis Socialne zbornice Slovenije št. 660/2009 z dne 01.04.2009) V letu 2009 so se pogovori nadaljevali tudi z drugimi pomembnimi akterji (Služba vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Zavod RS za zaposlovanje), vendar so predstavniki Socialne zbornice Slovenije vseskozi opozarjali na dejstvo, da je sporna zakonitost urejanja financiranja pripravnikov v socialnem varstvu z mednarodnim financiranjem in na težave, ki lahko nastanejo ob zamiku izplačil, saj roki povrnitve stroškov okvirno trajajo 120 dni (dopis Socialne zbornice Slovenije št. 1273/2009 z dne 02.07.2009). Na problematiko pripravništva v socialnem varstvu so opozarjale tudi druge organizacije, kot npr.: Sindikat zdravstva in socialnega varstva Slovenije v dogovoru, sklenjenem med Sindikatom zdravstva in socialnega varstva Slovenije in MDDSZ o načinu in postopkih urejanja nekaterih vprašanj v socialno varstvenih zavodih (MDDSZ, spletna stran). V 13. točki omenjenega dogovora je navedena ureditev pripravništva. Naša prizadevanja, da bi sistemsko rešili problematiko, se niso uresničila. Omenjena rešitev, ki je najbolj verjetna, ni sistemska in bo problem rešila le za pet let.

Naš cilj je bilo zagotoviti manjše število pripravniških mest tudi skozi idejni inkubator, zato smo v začetku sodelovali na tem projektu. Po naših treh sestankih smo se Mateja Sušnik, Monika Bohinec in Matjaž Oven osredotočili na cilj 150 pripravniških mest, vendar ideja o inkubatorju ni zamrla in se razvija naprej.

Naša prizadevanja smo po shodu poskušali usmeriti v pridobivanje novih članic in članov skupine, ki bi z našo pomočjo nadaljevali s prizadevanji za pridobitev večjega števila

pripravnih mest. V ta namen smo organizirali tudi več sestankov, vendar pravega odziva ni bilo.

Drugi cilj našega projekta se je nanašal na spremembo zakonodaje v socialnem varstvu, in sicer tako, da se v okviru veljavnega 69. člena Zakona o socialnem varstvu natančno definirajo možna področja dela za strokovne delavce po tem členu, ki se ne izobražujejo za socialno delo in da se pri določitvi možnih področij dela izhaja iz pridobljenih kompetenc in znanj posameznih strok na podlagi posameznih izobraževalnih kurikulumov. Cilj bo mogoče evalvirati šele, ko bo sprejeta nova zakonodaja.

Za izvedbo javnega shoda za pripravnštvo v socialnem varstvu smo se odločili v sredini meseca septembra zaradi neodzivnosti MDDSZ in dejstva, da pri reševanju problematike pripravnštva v socialnem varstvu ni prišlo do konkretnih premikov. Dr. Bojan Regvar, generalni sekretar Socialne zbornice Slovenije, je v članku z naslovom Slovenski sudoku v zvezi z tem zapisal: »Ni čudno, da je jeseni počilo pri sklepanju socialnega sporazuma, stavkovni val se je razmahnil. Vedno prijazni in korektni študentje socialnega dela so prvič do sedaj pripravili stavko, za nekaj, kar jim pripada že deset let, in izžvižgali ministra. Zakaj? Zato, ker je cilj socialnega dialoga dogovor, ne pa pogovarjanje z uradniki.« (Regvar 2009: 46)

Tretji cilj, ki se nanaša na uspešno izvedbo javnega shoda za pripravnštvo v socialnem varstvu in predajo Poziva, je bil po kriterijih uspešnosti dosežen. V zvezi z uspešno izvedbo javnega shoda smo se najbolj bali, da ne bo primerne udeležbe, predvsem s strani študentk in študentov, ter diplomantk in diplomantov FSD. Ves čas naše akcije smo aktivno obveščali in vabili k sodelovanju študentke in študente, ter diplomantke in diplomante FSD in ker je bila udeležba na sestankih, ki smo jih sklicevali za vse te skupine, slaba, smo se bali, da bo na shodu udeležba še slabša. Na internetnem portalu naše fakultete Student Info smo v celotnem obdobju objavili 14 novic za študente in študentke ter jih obveščali in vabili k različnim aktivnostim. Ves čas smo tudi aktivno sodelovali na forumu, saj smo želeli pridobiti mnenje ostalih študentk in študentov, ki niso sodelovali v akcijski skupini. V sredo 14.10.2009 dopoldan noben letnik ni imel predavanj ali vaj, saj smo se dogovorili z vodstvom FSD in tistimi profesorji, ki so imeli na urniku predavanja, da so odpadla, ali pa so študentkam in študentom opravičili odsotnost. Na javnem shodu je bilo po oceni organizatorjev in vodje redarstva okoli 300 ljudi, kar pomeni, da je cilj glede udeležbe dosežen. Zelo pomembno je bilo ves čas javnega shoda opozarjati nase, kar nam je po oceni organizatorjev tudi uspelo:

imeli smo dobro ozvočenje, megafone, jasno sporočilo in udeleženci shoda so bili opremljeni s piščalkami. Po poti smo ponavljali slogan, ki se je razvil spontano med shodom: »Hočemo pripravnštvo, plačano pripravnštvo!«. Imeli smo veliko transparentov, ki so bili zelo konkretni in so opozarjali na našo situacijo, ki je dokaj specifična.

Delo z mediji je predstavljalo pomemben segment naše akcije. Zavedali smo se, da je potrebno javno opozoriti na problematiko pripravnštva v socialnem varstvu, vendar nihče od organizatorjev shoda ni imel izkušnje dela z mediji. Izjavo za javnost smo od ponedeljka 05.10.2009 dalje pošiljali na vse novinarske elektronske naslove, ki smo jih v tem času pridobili, in jo sproti dopolnjevali z novimi informacijami. Že pred samim shodom smo komunicirali z mediji, na javnem shodu za pripravnštvo pa sva z Moniko Bohinec skoraj ves čas dajali samo izjave medijem. Medijska pokritost shoda je bila več kot uspešna: o nas so pisali najbolj brani dnevni časopisi (Delo, Dnevnik, Večer) in prispevki so bili v dnevno informativnih oddajah (TV Dnevnik, Svet na Kanalu A), tudi na 24 ur, ki je najbolj gledana informativna oddaja v Sloveniji.

Izvedba javnega shoda za pripravnštva v socialnem varstvu je bila uspešna. Organizatorji niso bili kaznovani, niti ni prišlo do večjih težav, ki bi vplivale na potek shoda. Velik del tveganj, ki so se pojavila v projektu je bil poveza s pridobivanjem in predvsem zalaganjem sredstev. V projektu sem opozorila samo na specifična tveganja in ne na splošna, kot je npr. možnost, da sredstev ne pridobimo. Velik del tveganj je bil povezan z samo izvedbo javnega shoda. Ko smo krenili iz Topniške ulice, se nam je že na Linhartovi cesti pokvaril električni razdelilec na mobilnem ozvočenju. Ozvočenje je predstavljalo motivacijo in velik del dogajanja, vendar je na srečo vodja rediteljev priskrbel drugega. Zaradi časovne stiske se naša študentska skupina zadnji dan ni uspela pripraviti na izvedbo programa na prizoriščih dogajanja, kar se je precej poznalo tudi na mojem nastopu. Na srečo so v ključnih trenutkih priskočili na pomoč drugi člani skupine, ki so rešili dogajanje, predvsem na kraju predaje, ko smo glavni organizatorji odšli na sestanek k ministru. Organizatorji nismo predvideli dogajanja pred stavbo MDDSZ v času, ko bomo pri ministru na sestanku. Nabavili smo premalo piščalk za udeležence in udeležence shoda, vendar smo jih s pomočjo ostalih tekom shoda priskrbeli. Na srečo je v tvegani situaciji vedno kdo priskočil na pomoč in nastalo težavo odpravil.

Tisti udeleženci shoda, ki so nastopali za medije, so dobro predstavili problem in naše zahteve. Vsi udeleženci shoda so točno vedeli, zakaj smo tam in kaj želimo doseči. Izjava enega izmed študentov:

»Smo tukaj zaradi tega ker diplomanti socialnega dela nimajo urejenega pripravništva, se pravi, ko diplomiramo imamo težji dostop do delovnih mest in to je treba sedaj sistematsko urediti, zato smo tukaj, da podpremo socialno delo in diplomante socialnega dela« (Leon Zelko, študent Fakultete za socialno delo. Vir: Delo, spletna stran)

O reševanju problematike pripravništva v socialnem varstvu in pobudi študentk in študentov FSD je minister v svojem nagovoru študentk in študentov povedal:

»Spoštovani študentje in študentke Fakultete za socialno delo. Upam, da so tudi diplomanti med njimi. Ste. Najprej bi vam rad čestital, da ste se samoorganizirali in da želite svojo usodo vzeti v svoje roke. Drugo, kar bi rad rekel je to, da skupina, ki smo jo imenovali zato, da uredi vprašanje pripravniškega dela, pripravništva za diplomante te Fakultete deluje, in da jo mi na ministrstvu tudi podpiramo in bomo vse storili, da bo prišla do rezultata, ki smo si ga zadali, to pa je, da bi za naslednjih pet let s pomočjo sredstev ekonomsko socialnega sklada – evropskih sredstev zagotovili večje število pripravniških mest v institucijah, ki jih pokriva naše ministrstvo. Hkrati smo pa seveda ugotovili tudi to, da bo ta projekt lahko stekel samo z sodelovanjem tudi Socialne zbornice Slovenije, ki je pooblaščen z strani našega ministrstva da pripravništvo izvaja in potem tudi skrbi, zato da lahko pripravniške izpite ustrezno opravite. Mi upamo, da bo Socialna zbornica Slovenije tudi tako odločitev sprejela, pri tem ji ministrstvo že sedaj pomaga in bo tudi v prihodnje. V kolikor bi se ta zbornica odločila drugače in upamo, da se ne bo, bomo seveda morali iskati drugega izvajalca, projekt pa seveda ostane v našem načrtu kljub temu. Hkrati bi pa seveda rad sporočil tudi to, da se pri reševanju svojih problemov, o vprašanju zaposlovanja morate zelo resno pogovarjati tudi z predstavniki vaše fakultete, glede tega koliko študentov sprejema, kako jih pripravlja na zaposlitev in seveda da se pogovarjate tudi z drugimi potencialnimi delodajalci, to pa so šole, podjetja, samostojne organizacije, ki delajo na tem področju. Področje socialnega varstva je samo eno ožje področje, ki zaposluje diplomante te fakultete, tudi zdravstveno področje je tisto, ki vas lahko sprejme. Ob tem ko pravite, da niste zadovoljni s tem kar pripovedujem, moram vseeno povedati, da je odgovornost vsakega posameznika, tudi fakultete za kateri študij se odloči. Pripravništvo pa boste seveda dobili. Pripravništvo boste dobili, projekt teče, število pripravniških mest, ki jih bomo mi skozi ta projekt zagotovili je pa seveda odvisno od

količine sredstev, ki jih lahko za to angažiramo. Mi se pogovarjamo o številu mest, ki sega nekje do številke 80, približno. Socialni delavci morajo, tako posamezniki kot tudi fakulteta sprejeti nase odgovornost za diplomante, ki se vpisujejo na tej fakulteti.« (dr. Ivan Svetlik, minister za delo, družino in socialne zadeve. Vir: vest.si, spletna stran)

Izjava generalnega sekretarja Socialne zbornice Slovenije:

»Vsekakor izrekamo podporo študentom Fakultete za socialno delo, kajti menimo, da za njihovo pripravištvost so vse zakonodajne podlage, vsa podpora strokovnih združenj in stroke in mislim, da po desetih letih javnih del, sprenevedanja, je to trenutek resnice in prelomnica po kateri bo treba to dejansko urediti in to konkretno, jasno in povsem zakonito. Upam, da bo uspelo to v letošnjem letu.« (dr. Bojan Regvar, generalni sekretar Socialne zbornice Slovenije. Vir: vest.si, spletna stran)

Dekan FSD dr. Bogdan Lešnik je po shodu izjavil:

»V Sloveniji se potrebe po socialnih delavkah in delavcih zmanjšujejo, vendar šele v zadnjih letih. Kaže, da Slovenija ni več zavezana razvoju socialne države. To bi se moralo spremeniti.« (vir: MMC, RTV Slovenija, spletna stran).

Prav tako smo v javnosti dobro predstavili socialno delo. Najbolj nazorno je to predstavil študentski kolega Leon Zelko, predstavnik Pomurskega društva za krepitev socialnega dela v svojem govoru, ki je kljub svoji konfliktni naravnosti pomembno opozoril na problem, ki se pojavlja v praksi: izginjanje socialnega dela na področjih izven socialnega varstva in hkrati pripuščanje širokega kroga različnih izobrazbenih profilov k strokovnemu izpitu na področju socialnega varstva:

»Socialno delo je stroka, veda in znanost. Socialno delo je stroka soustvarjanja podpore, pomoči. Socialno delo je specifična veda in ne bomo pustili, da bodo naša delovna mesta zavzemali psihologi, teologi, pedagogi, socialni pedagogi, defektologi. Mi smo socialni delavci, smo specifični strokovnjaki za naša delovna mesta, zahtevamo sistematično ureditev pripravištva, pripravištva, kjer bomo delali socialni delavci, da krepimo znanost o

socialnem delu, krepimo socialno delo. Ne bomo pustili, da nas izrinejo iz trga. Hvala.» (Leon Zelko, predstavnik Pomurskega društva za krepitev socialnega dela. Vir: vest.si. spletna stran).

Udeleženci shoda so zelo dobro predstavili problematiko pripravnštva v socialnem varstvu in prav tako stroko socialnega dela. Profesor na Fakulteti za socialno delo dr. Vito Flaker je povedal, da študentsko pobudo podpira, da pa v tem primeru ne gre le za sindikalno vprašanje, ampak tudi strokovno vprašanje, saj mladi diplomanti in diplomantke socialnega dela potrebujejo možnost, da osvojijo in poglobijo praktične spretnosti in veščine socialnega dela (vir: Šouvizija, spletna stran).

Četrty projektni cilj smo izpolnili zelo zgodaj. Tisoč zbranih podpisov smo zbrali že spomladi. Na koncu akcije ob predaji smo zbrali okoli 2000 podpisov podpore fizičnih oseb, ki so bile pretežno študentje in študentke, diplomantke in diplomanti FSD in zaposleni na fakulteti, zaposleni v socialnem varstvu in ostali podporniki in podpornice. Cilj, da pridobimo podporo vodstva FSD, Socialne zbornice Slovenije in Društva socialnih delavk in delavcev Slovenije, smo izpolnili. Zbrali smo tudi podporo okoli 40 organizacij, ki so bile večinoma organizacije s področja socialnega varstva in sindikati.

Za doseganje ciljev smo uporabili vse navedene strategije. Kljub temu, da prvega cilja nismo dosegli v celoti, lahko rečem, da je bil projekt zelo uspešen. Opozorili smo na problematiko, o tem smo veliko govorili s študentkami in študenti FSD, diplomantkami in diplomanti FSD, zaposlenimi na FSD, ter strokovnjaki na področju socialnega varstva. Medijsko smo na problematiko opozorili tudi širšo javnost in promovirali socialno delo. V času naše akcije se je zgodil pomemben premik, delovna skupina za pripravo Programa »Spodbujanje zaposlovanja iskalcev prve zaposlitve na področju socialnega varstva« - »Pripravniki« aktivno deluje. V prvi polovici leta 2010 pričakujemo razpisana prva pripravniška mesta. Učinkovitost projekta je bila povprečna. Menim, da smo porabili veliko časa, energije in sredstev in da bi morali projekt že v začetku zastaviti bolj ekonomično. Poleg tega se je zgodilo, da so bili aktivni člani skupine preobremenjeni (saj je aktivnih članov vedno primanjkovalo) in je delo v projektni skupini postalo za nekaj časa glavna dejavnost teh članov. Opravljeno je bilo tudi veliko dela, ki ni bilo bistveno za projekt, in kot vodja skupine se nisem znala dobro odločati o prioritetah takrat, ko je začelo zmanjkovati časa za organizacijo javnega shoda. Aktivni člani in članice študentske skupine smo delali vselej, ko smo se sestajali in to ni bilo dobro.

Poskrbeti bi morali, da bi se tudi kdaj zabavali. Včasih je nastalo izrazito napeto vzdušje, ki ga pripisujem ravno temu.

2.9 Pridobljene izkušnje

Sama sem v tem projektu pridobila izkušnje s področja promocije in organiziranja dogodkov, pridobivanja podpore pri organizacijah in osebah, obveščanja in komuniciranja z mediji, ustvarjanju dialoga tako znotraj same skupine, kot tudi širše, iskanja skupnih stališč in konsenzov. Spoznala sem delovanje različnih organizacij in dobila pregled nad področjem socialnega varstva, še posebej pripravnštva na tem področju.

Verjamem, da je vsak izmed aktivnih članov skupine v projektu za pripravnštvo v socialnem varstvu pridobil ogromno neprecenljivih izkušenj, vključno z mano.

2.10 Kronologija akcijskega projekta

- o 26.02.2009 prvo srečanje skupine V3, 4. letnika v šolskem letu 2008/2009
- o 05.03.2009 srečanje skupine V3
- o 19.03.2009 srečanje skupine V3 za opredelitev ciljev, ki jih želimo doseči, prestrukturiranje skupine na tri dele in določitev nalog posameznim delom
- o 27.03.2009 interni sestanek
- o 30.03.2009 sestanek z vodstvom FSD
- o 01.04.2009 interni sestanek in sestanek na Socialni zbornici Slovenije z državnim svetnikom
- o 07.04.2009 interni sestanek
- o 08.04.2009 sestanek z dekanom FSD, ter študentkami in študenti, ki so v Študentskem svetu
- o 15.04.2009 interni sestanek in udeležba na 19. seji Komisije državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide
- o 16.04.2009 srečanje skupine V3
- o 17.04.2009 prvi sestanek z predstavnikom izrednih študentov v Študentskem svetu
- o 20.04.2009 dopis MDDSZ, kjer jih obveščamo o naši pobudi, napovedana objava predaje Poziva za 13.05.2009
- o 22.04.2009 15. redna seja Državnega sveta RS, kjer je bila obravnavana problematika izvajanja pripravnštva v socialnem varstvu
- o 23.04.2009 interni sestanek

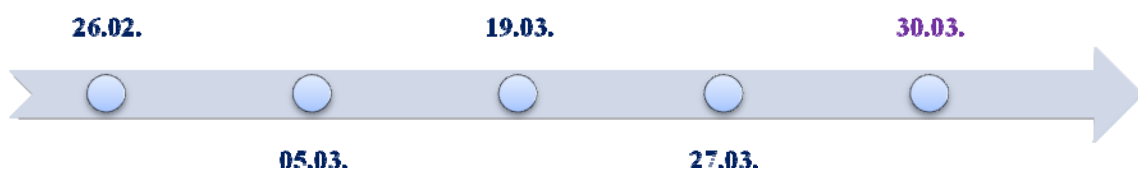
- o 24.04.2009 sestanek na Študentski organizaciji Univerze v Ljubljani, sestanek z vsemi študentkami in študenti izrednega študija
- o 06.05.2009 sestanek za vse redne študentke in študente, ter zaposlene, prestrukturiranje skupine
- o 07.05.2009 udeležba na študijskem sestanku z predstavniki FSD in MDDSZ, ponovno smo poslali Poziv na MDDSZ in predlagali predajo 27.05.2009
- o 08.05.2009 zbiranje podpisov pri izrednih študentkah in študentih
- o 13.05.2009 interni sestanek in sestanek na MDDSZ
- o 16.05.2009 sestanek z izrednimi študentkami in študenti
- o 19.05.2009 ponovna prošnja na MDDSZ zaradi predaje Poziva z podpisi, sestanek pri dekanu
- o 21.05.2009 Alumni dogodek na FSD
- o 22.05.2009 interni sestanek
- o 23.05.2009 dogovarjanje okoli termina predaje z vodjo ministrovega kabineta
- o 26.05.2009 dva posvetovalna sestanka
- o 29.05.2009 interni sestanek
- o 01.06.2009 interni sestanek in poslan dopis MDDSZ
- o 02.06.2009 udeležba in sodelovanje na strokovnem posvetu Društva socialnih delavk in delavcev Slovenije z naslovom Profili, stroka in zaposlovanje na področju socialnega dela, kjer so sodelovali tudi predstavniki in predstavnice MDDSZ in Socialne zbornice Slovenije
- o 03.06.2009 sestanek pri dekanu z nekaterimi zaposlenimi
- o 09.06.2009 sestanek na Socialni zbornici Slovenije
- o 19.06.2009 sestanek študentk in študentov, ter zaposlenih na FSD za pripravištvo in inkubator
- o 09.07.2009 poslan dopis na MDDSZ
- o 14.07.2009 sestanek za inkubator
- o 21.07.2009 sestanek za inkubator
- o 07.09.2009 sestanek na Socialni zbornici Slovenije
- o 08.09.2009 interni sestanek
- o 10.09.2009 interni sestanek
- o 15.09.2009 sestanek na Socialni zbornici Slovenije
- o 16.09.2009 poslan dopis predstavnikom MDDSZ

- o 17.09.2009 interni sestanek
- o 20.09.2009 ponovno poslan dopis predstavnikom MDDSZ
- o 22.09.2009 posvetovalni sestanek in interni sestanek
- o 24.09.2009 sestanek pri dekanu
- o 25.09.2009 sestanek, kjer smo izrazili načelno podporo Franciju Rogaču pri njegovih prizadevanjih in diplomantke, ki so diplomirale po starem programu, seznanili z našo akcijo ter dogovarjanje z vodjo ministrovega kabineta za datum predaje
- o 28.09.2009 sestanek na Študentski organizaciji Univerze v Ljubljani
- o 29.09.2009 interni sestanek
- o 30.09.2009 sestanek na Socialni zbornici Slovenije in interni sestanek
- o 01.10.2009 poslana prošnja za podporo vsem socialno varstvenim organizacijam v Sloveniji, interni sestanek
- o 02.10.2009 predstavitev problematike na sprejemu za izredne brucke in bruce, sestanek z predstavnikom Zveze svobodnih sindikatov Slovenije
- o 05.10.2009 sprejem bruck in brucev rednega študija, intervju in fotografiranje za Žurnal 24, interni sestanek
- o 06.10.2009 izjava za vest.si, interni sestanek
- o 07.10.2009 sestanek na MDDSZ z predstavniki Socialne zbornice Slovenije, interni sestanek
- o 08.10.2009 predstavitev problematike in vabilo na shod v drugem letniku, prijava shoda na Policijski postaji Bežigrad, sestanek na Socialni zbornici Slovenije in nabava materialov
- o 09.10.2009 intervju z novinarko Mladine in intervju za Radio Slovenija, ter intervju za Večer, interni sestanek za organizacijo shoda in sprehod po trasi in ogled terena, poslan dopis na MDDSZ
- o 10.10.2009 nabava materialov in motiviranje izrednih študentk in študentov
- o 12.10.2009 prvi sestanek delovne skupine na MDDSZ, priprave na dogodek Punk za pripravištvo in izvedba dogodka, interni sestanek
- o 13.10.2009 urejanje finančnih zadev na Študentski organizaciji Univerze v Ljubljani, sestanek na Študentski organizaciji Slovenije, delavnica Naredi si sam svoj transparent in interni sestanek
- o 14.10.2009 javni shod za pripravištvo v socialnem varstvu, sestanek pri dekanu FSD
- o 15.10.2009 interni sestanek in sestanek na Socialni zbornici Slovenije

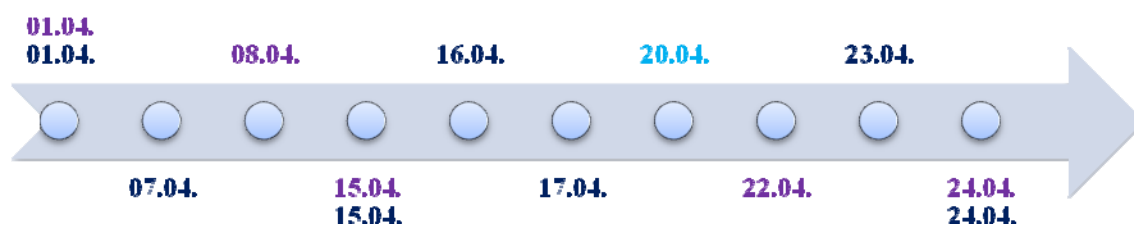
- o 16.10.2009 drugi sestanek delovne skupine
- o 19.10.2009 interni sestanek
- o 22.10.2009 tretji sestanek delovne skupine
- o 30.10.2009 četrti sestanek delovne skupine
- o 02.11.2009 študentski sestanek
- o 05.11.2009 peti sestanek delovne skupine

2.11 Časovna premica

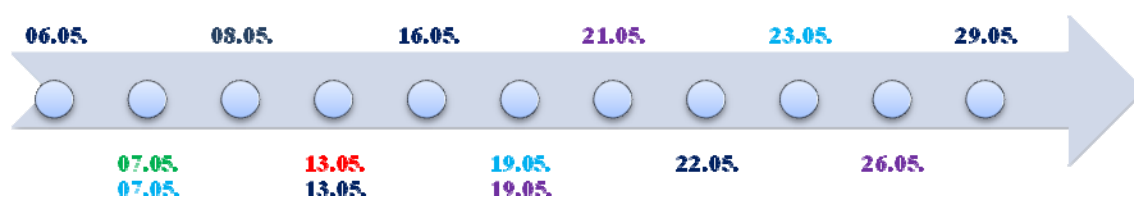
februar in marec 2009

april
2009

maj
2009

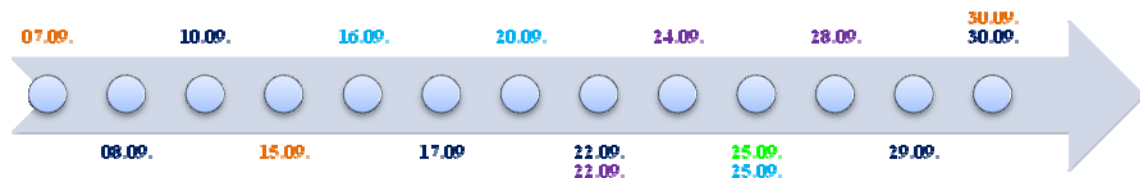
junij
2009

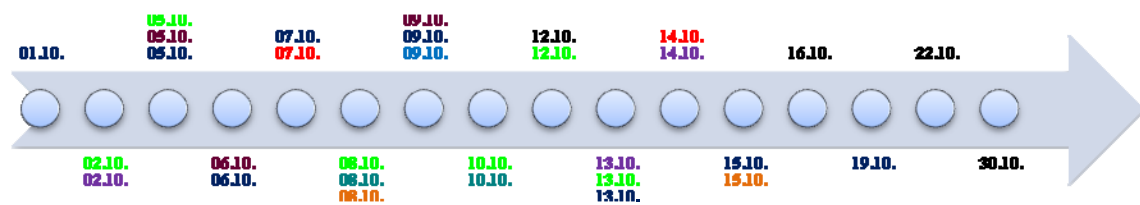
julij 2009

september 2009

oktober 2009

november 2009

LEGENDA:

- o srečanja skupine V3, študentski ali interni sestanki, ter srečanja z izrednimi študentkami in študenti
- o sestanki z (potencialnimi) podporniki
- o dopis predstavnikom MDDSZ in telefonski dialogi
- o študijski sestanek
- o sestanek na MDDSZ, javni shod
- o udeležba na strokovnem posvetu Društva socialnih delavk in delavcev
- o sestanek na Socialni zbornici Slovenije
- o sestanki na temo inkubatorja
- o promocija shoda in mobilizacija študentk in študentov
- o komuniciranje z mediji
- o prijava shoda, nabava materialov, spremljevalne aktivnosti za organizacijo shoda
- o sestanek delovne skupine

3. ZAKLJUČEK IN UGOTOVITVE

Širši kontekst zaposlovanja mladih diplomantov v Sloveniji kaže, da so možnosti za vstop na trg delovne sile za velik del slovenskih diplomantov precej omejene. Absorpcijska nesposobnost slovenskega trga dela je posledica krčenja delovnih mest. Slovenski trg dela ne more sprejeti tolikšnega števila mladih izobraženih kadrov, kot jih proizvede izobraževalni sistem. Tudi na področju socialnega varstva se število delovnih mest krči in vedno manj je možnosti za zaposlovanje novih kadrov. Gre za problem zaposlovanja. Ko smo opozarjali na nevzdržno stanje, ki diplomantkam in diplomantom FSD onemogoča pridobitev statusa

strokovnega delavca na področju socialnega varstva in vstop na trg dela, so predstavniki države, pristojni za področje socialnega varstva večkrat poudarjali absorpcijsko nesposobnost sistema. Vendar argument absorpcijske nezmožnosti sistema ne vzdrži, ker gre pri urejanju pripravništva s strani države predvsem za formalno zaključevanje izobraževanja, torej za del učenja, ki omogoča pridobivanje praktičnih izkušenj mladim izobraženim kadrom in se zaključi z opravljanjem strokovnega izpita. Vse to je diplomantom predpisano pred pridobitvijo naziva strokovnega delavca v socialnem varstvu, ki pa je pogoj za samostojno opravljanje dela in nalog na tem področju. Opravljeno pripravništvo pomeni za diplomante in diplomantke večjo zaposljivost, ne gre pa še za zaposlovanje samo. O zaposlovanju bi lahko govorili šele v primeru, da bi se delovno mesto po izteku pripravniške dobe ohranilo, kar pa ni nujno.

Potrebno pa se je vprašati tudi, zakaj se število delovnih mest v zadnjih letih vztrajno krči in zakaj živimo v družbi znanja, v kateri mladi z znanjem ne dobijo zaposlitve. Na področju socialnega varstva je krčenje števila zaposlitev še toliko manj razumno, saj bi v času gospodarske krize in odpuščanj morala svojo vlogo v družbi okrepiti socialna država in povečati tako socialne transferje kot tudi pomoč ljudem v obliki storitev. Vendar pa se dogaja nasprotno: povečuje se pritisk na posameznika v obliki individualne odgovornosti za svoje življenje. Država pa ne zazna potrebe po krepitvi področja socialnega varstva, kljub povečanim potrebam po teh storitvah in kadrovske podhranjenosti Centrov za socialno delo, na katero opozarja tudi Varuh človekovih pravic. Potreben je premik v smeri krepitve socialno varstvenega sektorja in tudi same stroke socialnega dela, kar bi imelo za posledico še bolj kakovostne storitve uporabnikom. Pripravniška mesta, ki bi bila razpisana za diplomante in diplomantke socialnega dela, in nadaljevanje njihove zaposlitve tudi po pripravniški dobi znotraj sektorja, bi to omogočila.

Problematika pripravništva v socialnem varstvu je bila dolga leta nerešena predvsem zaradi pomanjkanja interesa s strani pristojnih. Od leta 2008 dalje pa so se že tako omejene možnosti opravljanja pripravništva še dodatno skrčile z ukinitvijo programa javnih del, ki je bil ravno tako začasna rešitev problema, in ugotovitvijo, da je volontersko opravljanje pripravništva na področju socialnega varstva nezakonito.

Danes smo na točki, ko se pripravništvo na področju socialnega varstva ureja v obliki kratkoročne rešitve. Na podlagi Sklepa ministra za delo, družino in socialne zadeve dr. Ivana Svetlika je bila dne 07.10.2009 imenovana delovna skupina, ki je zadolžena za pripravo

predloga programa za izvajanje pripravništva na področju socialnega varstva za obdobje 2010 – 2014. V delovno skupino so bili imenovani predstavniki in predstavnice Socialne zbornice Slovenije, študentk in študentov FSD (Monika Bohinec, Matjaž Oven in Mateja Sušnik), ter MDDSZ. Ključna naloga delovne skupine je priprava in uskladitev programa za izvajanje pripravništva na področju socialnega varstva za obdobje 2010 -2014, ter priprava vse potrebne dokumentacije. Program bo sofinanciran iz sredstev Evropskega socialnega sklada na podlagi Operativnega programa za razvoj človeških virov 2007 - 2013. Program bo izvajala Socialna zbornica Slovenije. V okviru programa bo razpisanih predvidoma 100 pripravniških mest na področju socialnega varstva letno za obdobje petih let.

V času pisanja tega besedila je delovna skupina aktivna že več kot pet mesecev. Zaradi številnih vsebinskih in formalnih težav se časovni roki za oddajo dokumentacije nenehno prestavljajo. Pripravo dokumentacije in izvajanje programa bodo spremljali zahtevni administrativni postopki, ki so potrebni pri črpanju evropskih sredstev.

Člani in članice delovne skupine so pripravili in obravnavali več kot petnajst osnutkov programa »Spodbujanje zaposlovanja iskalcev prve zaposlitve na področju socialnega varstva« – »Pripravniki« in osem osnutkov javnega razpisa. Program pa bo moral pred začetkom uresničevanja prestati še številne postopke potrjevanja s strani pristojnih organov. Trenutno smo v fazi pridobivanja soglasij. Sodelovanje v delovni skupini razumem kot korak naprej pri pripravi konkretne rešitve. Predstavniki študentk in študentov FSD si želimo, da bi delovna skupina v najkrajšem možnem času uspešno zaključila s svojim delom in da bi diplomantke in diplomanti FSD spomladi 2010 pričeli z opravljanjem pripravništva v socialno varstvenih ustanovah.

Ugotavljam, da je pripravništvo na področju socialnega varstva potrebno urediti sistemsko in dolgoročno v okviru nove socialnovarstvene zakonodaje, vendar pa to ni dovolj. Potrebno je zagotoviti tudi ustrezna sredstva (znotraj proračuna), ki bodo omogočala razpisovanje pripravniških mest. Država bi lahko z institutom pripravništva mladim izobraženim kadrom zelo olajšala vstop na trg dela (če bi financirala pripravniška mesta), ne pa da jim ga še otežuje (s predpisovanjem formalnih pogojev za pridobitev statusa v svojem poklicu). Na splošno lahko rečem, da politika kaže neodgovornost do mladih, ki se kaže v odnosu do takšnih vprašanj, kot so pripravništvo, študentsko delo, socialna varnost študentov in tudi v prelaganju odgovornosti na druge, še pogosteje pa na posameznika samega.

4. PRILOGE:

Priloga 1: Poziv študentk in študentov Fakultete za socialno delo k sistemski ureditvi pripravništva na področju socialnega varstva

Priloga 2: Vabila na javni shod za pripravništvo v socialnem varstvu

Priloga 3: Izjava za javnost 12.10.2009

Priloga 4: Izjava za javnost 14.10.2009

5. VIRI

5.1 Literatura

- o Čeklić, B., Kramer, A., Lukič, G., Milić, B., Milošević, V., Silaj, T. (2008), Strategija zaposlovanja mladih v družbi znanja: 2. knjiga: Strategija. Ljubljana: Študentska organizacija Slovenije.
- o Dragoš, S., (2007), Skupnostno socialno delo: skripta 2007/2008. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.

- o Dragoš, S., Žnidarec Demšar, S. (2005), Akcijski projekt v skupnosti: Priročnik za izvedbo projekta in izdelavo projektne naloge. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
- o Eržen, I. (2008), Diskriminacija socialnih delavcev. Socialno delo, 47, 3-6: 347- 355.
- o Kosem, Marija (2008), Brezposelnost diplomantov v Sloveniji. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
- o Kramberger, A., Pavlin, S. (ur.) (2007), Zaposljivost v Sloveniji: Analiza prehoda iz šol v zaposlitve: stanje, napovedi, primerjave. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
- o Lukič, G. (2008), Strategija zaposlovanja mladih v družbi znanja: 1. knjiga: analiza stanja. Ljubljana: Študentska organizacija Slovenije.
- o Regvar, B. (2009), Slovenski sudoku. Socialni izziv, letnik 15, številka 30: 46-47. Ljubljana: Socialna zbornica Slovenije.
- o Svetlik, I., Glazer, J., Kajzer, A., Trbanc, M. (ur.) (2002), Politika zaposlovanja. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
- o Ule, M. (2008), Za vedno mladi? Socialna psihologija odraščanja. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
- o Verša, D., Spruk, V. (2004), Mladi diplomanti na trgu delovne sile. Ljubljana: Zavod RS za zaposlovanje.

5.2 Zakonodajni viri

- o Pravilnik o pripravništvu na področju socialnega varstva. Ur. l. RS, št. 128/2004.
- o Pravilnik o strokovnem izpitu na področju socialnega varstva. Ur. l. RS, št. 120/2004.
- o Pravilnik o trajanju pripravništva, načinu, poteku in programu usposabljanja pripravnikov v pravosodnih organih. Ur. l. RS, št. 75/2009.
- o Pravilnik o pripravništvu in strokovnih izpitih zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev na področju zdravstvene dejavnosti. Ur. l. RS št. 33/2004 in nasl.
- o Pravilnik o pripravništvu strokovnih delavcev na področju vzgoje in izobraževanja. Ur. l. RS 23/2006 in nasl.
- o Resolucija o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2006 – 2010. Ur. l. RS, št. 39/2006.
- o Zakon o socialnem varstvu. Ur.l. RS, št. 3/2007-UPB2 in nasl.
- o Zakon o delovnih razmerjih. Ur. l. RS, št. 42/2002 in nasl.
- o Zakon o zdravstveni dejavnosti. Ur.l. RS, št. 23/2005-UPB2 in nasl.

- o Zakon o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti. Ur.l. RS, št. 107/2006-UPB1 in nasl.
- o Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja. Ur. l. RS, št. 16/2007 UPB5 in nasl.

5.3 Spletni viri

- o Časnik Delo, Ministra Ivana Svetlika so študentje izžvižgali.
[Http://www.delo.si/clanek/90175#](http://www.delo.si/clanek/90175#) (07. december 2009).
- o Društvo socialnih delavk in delavcev, O društvu. [Http://www.fsd.si/dsdds/Podatki.htm](http://www.fsd.si/dsdds/Podatki.htm) (20. oktober 2009).
- o Državni svet, Komisije DS. [Http://www.ds-rs.si/?q=dejavnost/komisije_DS](http://www.ds-rs.si/?q=dejavnost/komisije_DS) (20. oktober 2009).
- o Državni svet, Delo državnega sveta. [Http://www.ds-rs.si/?q=dejavnost/seje](http://www.ds-rs.si/?q=dejavnost/seje) (20. oktober 2009).
- o Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Dogovor, sklenjen med sindikatom zdravstva in socialnega varstva Slovenije in Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve o načinu in postopkih urejanja nekaterih vprašanj v socialno varstvenih zavodih.
[Http://www.mddsz.gov.si/fileadmin/mddsz.gov.si/pageuploads/dokumenti__pdf/dogovor_mddsz_szsvs_210409.pdf](http://www.mddsz.gov.si/fileadmin/mddsz.gov.si/pageuploads/dokumenti__pdf/dogovor_mddsz_szsvs_210409.pdf) (07. december 2009).
- o Ministrstvo za šolstvo in šport, Pripravnništvo.
[Http://www.mss.gov.si/si/delovna_podrocja/kadri_v_solstvu/pripravnistvo/](http://www.mss.gov.si/si/delovna_podrocja/kadri_v_solstvu/pripravnistvo/) (26. januar 2010).
- o RTV Slovenija, MMC: Pridobivanje izobrazbe je pravica.
[Http://www.rtvlo.si/slovenija/pridobivanje-izobrazbe-je-pravica/214550](http://www.rtvlo.si/slovenija/pridobivanje-izobrazbe-je-pravica/214550) (10. februar 2010)
- o Služba vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko: Operativni program razvoja človeških virov za obdobje 2007 – 2013.
[Http://www.svlr.gov.si/fileadmin/svlr.gov.si/pageuploads/KOHEZIJA/kohezija-200207/op-ess_vlada-150207_koncno.pdf](http://www.svlr.gov.si/fileadmin/svlr.gov.si/pageuploads/KOHEZIJA/kohezija-200207/op-ess_vlada-150207_koncno.pdf) (10. Februar 2010).
- o Socialna zbornica Slovenije, Pripravnništvo. [Http://www.soczborsl.si/3Dejavnosti/34Pripravnistvo.htm](http://www.soczborsl.si/3Dejavnosti/34Pripravnistvo.htm) (07. december 2009).

- o Student info portal, FSD novice: Prostovoljno pripravništvo – prihodnost diplomantov/k sd?. [Http://www.student-info.net/index.php/fsd/novice/ID/50856/Prostovoljno-pripravnitvo-prihodnost-diplomantov-k-sd](http://www.student-info.net/index.php/fsd/novice/ID/50856/Prostovoljno-pripravnitvo-prihodnost-diplomantov-k-sd) (20. oktober 2009).
- o Šouvizija, Protest študentov socialnega dela. [Http://www.souvizija.si/video/protest_studentov_socialnega_dela/?show=9f6432c0d64a5c4c925eb4c971360520&search=pripravništvo&search_type=s](http://www.souvizija.si/video/protest_studentov_socialnega_dela/?show=9f6432c0d64a5c4c925eb4c971360520&search=pripravništvo&search_type=s) (07. december 2009).
- o Varuh človekovih pravic RS, Štirinajsto redno letno poročilo Varuha človekovih pravic RS za leto 2008. [Http://www.varuh-rs.si/fileadmin/user_upload/pdf/lp/Varuh_LP-2008.pdf](http://www.varuh-rs.si/fileadmin/user_upload/pdf/lp/Varuh_LP-2008.pdf) (26. januar 2010).
- o Vest.si, Študentje FSD pred ministrstvom. [Http://www.vest.si/2009/10/14/studentje-fsd-pred-ministrstvom/](http://www.vest.si/2009/10/14/studentje-fsd-pred-ministrstvom/) (07. december 2009).
- o Zavod RS za zaposlovanje, Opisi poklicev. [Http://www.ess.gov.si/slo/NCIPS/OpisiPoklicev/SocialniDelavec.pdf](http://www.ess.gov.si/slo/NCIPS/OpisiPoklicev/SocialniDelavec.pdf) (26. januar 2010).

V nalogi sem se sklicevala tudi na:

- o Dopis Socialne zbornice Slovenije št. 660/2009 z dne 01.04.2009.
- o Dopis Socialne zbornice Slovenije št. 1273/2009 z dne 02.07.2009

6. POVZETEK

V diplomski nalogi najprej teoretično umestim problematiko zaposlovanja mladih diplomantov v Sloveniji. V Sloveniji se že od osamosvojitve dalje povečuje število diplomantov, število varnih delovnih mest pa se vztrajno krči. Vedno več je mladih brezposelnih iskalcev zaposlitve s končano terciarno izobrazbo, poleg tega pa Slovenijo zaznamuje tudi visok delež začasnih zaposlitev med mladimi. Za mladega človeka pomeni prehod iz izobrazbenih institucij v zaposlitev prelomnico, po kateri postane ekonomsko neodvisen. Zato so mladi (zlasti prvi iskalci zaposlitve) ob neuspehih pri iskanju zaposlitve še toliko bolj ranljivi. Država brezposelnost mladih diplomantov (in tudi ostalih brezposelnih) rešuje v obliki ukrepov aktivne politike zaposlovanja. Z ukrepom javnih del znotraj aktivne politike zaposlovanja se je v preteklosti reševala problematika pripravništva v socialnem varstvu, zato ta ukrep opišem. V nadaljevanju pišem o pripravništvu, kot ga opredeljuje zakonodaja, in pripravništvu za socialne delavce izven področja socialnega varstva, predvsem z vidika predpisov. Pišem o možnostih na področju zdravstva, šolstva in pravosodja. Pripravništvo na področju socialnega varstva opišem kot ga določajo predpisi, hkrati pa že nakažem na problematiko na tem področju. Od leta 2008 dalje so možnosti za opravljanje pripravništva na tem področju postale še dodatno omejene, ker se je leta 2007 prenehalo izvajanje pripravništva preko javnih del, hkrati pa se ni dalo več opravljati volonterskega pripravništva. Nadaljujem s konceptom skupnostnega socialnega dela in študentsko pobudo k sistemski ureditvi pripravništva v socialnem varstvu umestim v koncept socialne akcije.

V drugem delu diplomske naloge, kjer je Pobuda študentk in študentov Fakultete za socialno delo k sistemski ureditvi pripravništva na področju socialnega varstva opisana kot akcijski projekt v skupnosti, začnem z idejo in pobudo, ter opredelitvijo problema. Opredelim cilje študentske pobude in kriterije za njihovo evalvacijo. Predvsem smo želeli doseči, da se uredi financiranje za 150 pripravniških mest letno, da bi diplomantke in diplomanti Fakultete za socialno delo lažje prišli do zaposlitve. Opišem izvedbeni načrt in izvedbo akcijskega projekta, ki se konča z javnim shodom za pripravništvo v socialnem varstvu. Na koncu ocenim vsak posamezni cilj in dodam še nekaj vtisov in izjav iz javnega shoda za pripravništvo. Zaključim s kronologijo in prikazom časovnega poteka dogajanja s pomočjo časovne premice.

7. DODATEK

7.1 Priloga 1: Poziv študentk in študentov Fakultete za socialno delo k sistemski ureditvi pripravnništva na področju socialnega varstva

Študentje Fakultete za socialno delo

Topniška 31

1000 Ljubljana

MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE

Dr. Ivan Svetlik

Kotnikova 5

1000 Ljubljana

Ljubljana, 30.3.2009

Zadeva: POZIV ŠTUDENTK IN ŠTUDENTOV FAKULTETE ZA SOCIALNO DELO K SISTEMSKI UREDITVI PRIPRAVNISTVA NA PODROČJU SOCIALNEGA VARSTVA

Bodoče diplomantke in diplomanti Fakultete za socialno delo se ob vstopu na trg dela soočamo z izjemno težavno situacijo, ki je med drugim neposredno povezana z načinom izvajanja pripravnništva na področju socialnega varstva.

Dovolite, da v naslednjih vrsticah predstavimo problemski okvir nastale situacije okoli izvajanja pripravnništva na področju socialnega varstva.

Glede na določila Zakona o socialnem varstvu - ZSV (Uradni list RS 54/1992 in nasl.), lahko socialnovarstvene storitve opravljajo *strokovni delavci in strokovni sodelavci, ki so končali višjo ali visoko šolo, ki izobražuje za socialno delo in so opravili pripravnništvo ter strokovni izpit za delo na področju socialnega varstva* (69. člen ZSV).

Pripravnništvo na področju socialnega varstva ureja ZSV, ki v svojem 77. členu določa, da Socialna zbornica Slovenije določi pogoje in način opravljanja pripravnništva in spremlja pripravnništvo ter nadzoruje izvajanje pripravnništva, kot javno pooblastilo.

Socialna zbornica Slovenije je področje pripravnništva uredila s Pravilnikom o pripravništvu na področju socialnega varstva (Ur.l št. 128/04), ki ureja pogoje in način opravljanja ter spremljanja in nadzor izvajanja pripravnništva za strokovne delavce na področju socialnega varstva.

Diplomantka oziroma diplomant socialnega dela mora tako pred pričetkom opravljanja samostojnega strokovnega dela opraviti pripravnništvo in strokovni izpit.

Določila zakona pa se v praksi največkrat izkažejo kot skorajda neizvedljiva, saj se velik del diplomantov ob iskanju pripravniškega mesta sreča s paradoksom –v skladu z veljavno zakonodajo mora pred pristopom k strokovnemu izpitu, ki je pogoj za pridobitev statusa strokovnega delavca oziroma strokovne delavke na področju socialnega varstva, opraviti pripravnništvo v obsegu enega leta, vendar pa so možnosti, da dejansko sklene pogodbo o zaposlitvi za pripravniško mesto, malodane nemogoče. Organizacije s področja socialnega varstva namreč nimajo dodatnih sredstev za zaposlovanje pripravnikov, zato se ne odločajo za njihovo zaposlovanje.

Diplomantke in diplomanti so tako v skladu z Zakonom o delovnih razmerjih – ZDR (Ur.l.št. 42/02) skušali v preteklosti poiskati rešitev v obliki prostovoljnega pripravnništva, vendar ZDR v 124. členu določa, da mora to obliko pripravnništva urejati poseben zakon, ki pa ga na področju socialnega varstva ni. Takšna rešitev se je tako pokazala kot nelegalna.

V tem trenutku tako za diplomante Fakultete socialnega dela, ni sprejemljive prav(n)e poti do pridobitve strokovnega izpita in s tem pravice do opravljanja strokovnega dela na področju socialnega varstva.

Takšna očitna diskrepanca med zakonskimi določili in prakso postavlja diplomante Fakultete za socialno delo v nemogoč položaj, ki jim odreka pravico do dela, za katerega so skozi študijski proces pridobili neposredne izkušnje za izvajanje strokovnih nalog na tem področju in seveda ustrezno diplomo. Ob tem se resno sprašujemo ali potemtakem za diplomante Fakultete za socialno delo ne velja 49. člen Ustave RS, ki med drugim določa, da vsakdo prosto izbira zaposlitev.

Zaradi zgoraj naštetih razlogov zato pozivamo odgovorne institucije, da sprejmejo naslednje ukrepe, ki bodo pripomogli k rešitvi predstavljenega problema:

1. Pristojno ministrstvo, naj v skladu s 70. členom ZSV (Uradni list RS 54/1992 in nasl.), ki ureja pogoje strokovnih delavcev za opravljanje dela na področju socialnega varstva, pod katere spadata pripravništvo in strokovni izpit, zagotovi financiranje pripravniških mest in zagotovi vzpostavitev učinkovitega sistema izvajanja pripravništva kot pogoja za opravljanje strokovnega izpita.

Pristojnemu ministrstvu predlagamo, da na letni ravni finančno zagotovi kritje stroškov pripravništva za 150 diplomantov socialnega dela. Pri tem izhajamo iz poslanstva Fakultete za socialno delo, ki *izobraževanje in usposablja študentke in študente za izvajanje strokovnih nalog in storitev na področju socialnega varstva in drugih področjih, kjer so potrebne ali koristne znanost in spretnosti socialnega dela* (vir: <http://www.fsd.si/fakulteta/poslanstvo/>). Drugi argument za predlagano število pripravniških mest je dejstvo, da je v letu 2006 diplomiralo 180 socialnih delavk in socialnih delavcev (vir: <http://www.stat.si/pxweb/Dialog/Saveshow.asp>).

Želimo tudi, da pristojno ministrstvo poskrbi, da bo delo pripravnikov plačano v skladu z določili ZDR (140. člen), ki določa da ima delavec pripravnik pravico do plače najmanj v višini 70% osnovne plače za delovno področje oz. vrsto dela, za katero je sklenil pogodbo o zaposlitvi kot pripravnik, in do drugih osebnih prejemkov (regres za letni dopust, povračilo stroškov v zvezi z delom ipd.). V skladu z 9. a členom Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 56/02 in nasl.) pripada pripravniku plača, ki je za 6 razredov nižja od delovnega mesta oz. naziva, na katerem pripravnik opravlja delo. To za socialne delavke in delavce pomeni najmanj 24 plačilni razred. Omenjeni ukrepi bi omogočili enakovredno možnost diplomantom socialnega dela za vstop na trg dela in na področje za katerega so se izobraževali.

2. Prav tako predlagamo, da se spremeni 69. člen Zakona o socialnem varstvu (Uradni list RS 54/1992 in nasl.), in sicer tako, da se natančno definirajo možna področja dela za strokovne delavce po ZSV, ki se ne izobražujejo za socialno delo. Predlagamo, da se pri določitvi možnih področij izhaja iz pridobljenih kompetenc in znanj posameznih strok na podlagi posameznih izobraževalnih kurikulumov. Predlog utemeljujemo s tem, da določeni strokovni profili, ki jih ZSV opredeljuje kot

strokovne delavce tekom izobraževanja pridobijo znanja in kompetence, ki so uporabne le na določenih, ožjih področjih dela in nimajo ustreznih znanj za delo z posamezniki, družinami, skupinami ali skupnostjo. Kot argument navajamo, da so lahko strokovni delavci po ZSV vsi, ki imajo pridobljeno pedagoško izobrazbo, kar pomeni, da lahko strokovno delo na področju socialnega varstva opravlja tudi učitelj športne vzgoje, učitelj italijanskega jezika, ipd. Kot pomemben argument želimo navesti tudi dejstvo, da v času študija študentke in študentje socialnega dela pridobivamo različne teoretične in praktične veščine vezane na področje socialnega varstva. Ta znanja tudi ves čas uporabljamo in nadgrajujemo skozi prakso socialnega dela. Veščine pridobljene tekom študija se nanašajo na široko paleto različnih posameznikov iz ranljivih in drugih skupin (osebe z težavami v duševnem zdravju, osebe, ki so zasvojene z legalnimi ali ilegalnimi drogami, družine, marginalizirane skupine, mladi, stari, itd.), ki so uporabniki socialno varstvenih storitev, pri čemer izhajamo iz sodobnih konceptov socialnega dela ter izraženih ali zaznanih potreb in težav uporabnikov, za reševanje katerih smo socialni delavci kompetentni in strokovno usposobljeni. Pri delu uporabljamo za našo stroko značilne in specifične metode dela (socialno delo s posameznikom, socialno delo s skupino, socialno delo s skupnostjo), ki temeljijo na socialno delavskih konceptih (vzpostavljanje delovnega odnosa, soustvarjanje, krepitev moči, širjenje socialne mreže, opolnomočenje, itd.), ki jih ni v nobenem drugem izobraževalnem programu in s čimer se postavljamo ob bok razvitim državam, kjer je socialno delo cenjena in uveljavljena profesija, ki skrbi za razvoj socialne politike in področja socialnega varstva. Ob naštetih dejstvih pričakujemo, da se v urejanju pripravništva poskrbi, da so pripravniška mesta v socialnem varstvu primarno namenjena diplomantom Fakultete za socialno delo in jih diplomanti drugih strok zasedajo šele ob nezasedenih pripravniških mestih s strani diplomantov Fakultete za socialno delo.

3. V primeru, da se pripravništvo na področju socialnega varstva ne more urediti v skladu s prvo točko, zahtevamo njegovo ukinitve za diplomante in diplomantke socialnega dela. Ker menimo, da je pripravništvo na področju socialnega varstva nujno, si želimo predvsem ureditve na način, ki bo omogočal dostojno plačano pripravništvo vsem tistim, ki želijo svojo profesionalno kariero razvijati na tem področju.

Zaradi vseh navedenih razlogov pričakujemo vaš čimprejšnji odgovor o tem, kdaj in kako boste pristopili k reševanju predstavljene problematike na naš poštni naslov ali e-naslov: pripravnistvo@gmail.com.

Zahvaljujemo se vam za sodelovanje in vas lepo pozdravljamo,
Študentke in študentje Fakultete za socialno delo

1. ČALETA BARBKA	2. PIRC NINA
3. FLORJANČIČ MONIKA	4. PLEVNIK SONJA
5. NAGODE URŠA	6. RECEK BRIGITA
7. NOVŠAK BARBARA	8. SALOBIR NINA
9. PAJNIČ KATJA	10. SMERAJC MAJA
11. PAPLER NATAŠA	12. STRELEC ŠPELA
13. PEČERIČ TOMAŽ	14. STRITAR TOMAŽ
15. PERČIČ NATALIJA	16. SUŠNIK MATEJA
17. TURK MOJCA	18. ŠUŠTERŠIČ POLONA
19. BOHINEC MONIKA	20. OVEN MATJAŽ

Priloga:

- poimenski seznam podpornikov poziva

IME IN PRIIMEK	ORGANIZACIJA ter FUNKCIJA/STATUS	E-NASLOV	PODPIS

7.2 Priloga 2: Vabila na javni shod za pripravništvo v socialnem varstvu

Študentke in študentje Fakultete za socialno delo

Topniška 31

1000 Ljubljana

Zadeva: Vabilo na javni shod za ureditev pripravništva v socialnem varstvu

10.10.2009

Drage študentke in študentje!

Skupina študentk in študentov FSD, ki si prizadeva za ureditev pripravništva v socialnem varstvu **v sredo 14.10.2009** organizira **javni shod za pripravništvo v socialnem varstvu**. Študentke in študentje FSD se bomo zbirali **med 08.00 in 09.00 uro pred Fakulteto za socialno delo**, ob 09.00 bomo odkorakali do **Trga OF**, **kjer bomo ob 10.00 počakali** še ostale podpornike in medije in nato odšli do Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, kjer bomo predvidoma **ob 11.00 uri izročili** *Poziv študentk in študentov Fakultete za socialno delo k sistemski ureditvi pripravništva v socialnem varstvu* z zbranimi podpisi podpore ministru dr. Svetliku.

V zvezi z tem pripravljamo na FSD kar nekaj aktivnosti:

- v ponedeljek 12.10.2009 od 18.00 ure dalje bo v Kamrci kulturni dogodek Punk za pripravništvo
- v torek 13.10.2009 od 12.00 ure dalje se bo odvijala delavnica Naredi si sam svoj transparent
- v sredo bo javni shod

Mnogi izmed naših diplomantov se ob vstopu na trg delovne sile srečujejo z nevzdržno situacijo, ki je neposredno povezana z iskanjem pripravništva. Ker pristojno ministrstvo pripravniških mest ni ustrezno finančno uredilo, socialno varstvene organizacije pa praviloma nimajo sredstev za plačilo pripravnika, je pripravniških mest dejansko zelo malo. V letošnjem letu opravlja pripravništvo **16 oseb** (dopis SZS z dne 02.07.2009, št. 1273/2009), v lanskem letu pa je opravilo pripravništvo **33 oseb** (dopis SZS z dne 01.04.2009, št. 660/2009). Leta 2008 je na FSD diplomiralo 265 oseb (referat FSD), na Zavodu RS za zaposlovanje je bilo januarja 2009 registriranih 846 oseb, ki so iskalci zaposlitve po 69. členu Zakona o socialnem varstvu (dopis SZS z dne 02.07.2009, št. 1273/2009).

Problematika je podrobneje opisana v *Pozivu študentk in študentov Fakultete za socialno delo k sistemski ureditvi pripravništva v socialnem varstvu*, ki ga prilagamo.

Vabljeni!

Za našo prihodnost gre!

Mateja Sušnik, Monika Bohinec, Matjaž Oven, Monika Florjančič, Nina Salobir....

Študentke in študentje Fakultete za socialno delo

Topniška 31

1000 Ljubljana

Zadeva: Vabilo na javni shod za ureditev pripravništva v socialnem varstvu

10.10.2009

Spoštovani!

Skupina študentk in študentov Fakultete za socialno delo, ki si prizadeva za ureditev pripravništva v socialnem varstvu v **sredo 14.10.2009** organizira javni shod. Študentke in študentje FSD se bomo zbirali med 08.00 in 09.00 uro pred Fakulteto za socialno delo, ob 09.00 bomo odkorakali **do Trga OF, kjer bomo imeli postanek ob 10.00 uri**. Tam bomo počakali še ostale podpornike in medije in nato odšli do Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, kjer bomo predvidoma **ob 11.00 uri** izročili *Poziv študentk in študentov Fakultete za socialno delo k sistemski ureditvi pripravništva v socialnem varstvu* ministru dr. Svetliku.

Mnogi izmed naših diplomantov se ob vstopu na trg delovne sile srečujejo z nevzdržno situacijo, ki je neposredno povezana z iskanjem pripravništva. Ker pristojno ministrstvo pripravniških mest ni ustrezno finančno uredilo, socialno varstvene organizacije pa praviloma nimajo sredstev za plačilo pripravnika, je pripravniških mest dejansko zelo malo. V letošnjem letu opravlja pripravništvo 16 oseb (dopis SZS z dne 02.07.2009, št. 1273/2009), v lanskem letu pa je opravilo pripravništvo 33 oseb (dopis SZS z dne 01.04.2009, št. 660/2009). Leta 2008 je na FSD diplomiralo 265 oseb (referat FSD), na Zavodu RS za zaposlovanje je bilo januarja 2009 registriranih 846 oseb, ki so iskalci zaposlitve po 69. členu Zakona o socialnem varstvu (dopis SZS z dne 02.07.2009, št. 1273/2009).

Problematika je podrobneje opisana v *Pozivu študentk in študentov Fakultete za socialno delo k sistemski ureditvi pripravništva v socialnem varstvu*, ki ga prilagamo.

Vljudno vabljeni!

Mateja Sušnik, Monika Bohinec, Matjaž Oven, Monika Florjančič, Nina Salobir....

Študentke in študentje Fakultete za socialno delo

Topniška 31

1000 Ljubljana

Zadeva: Vabilo na javni shod za ureditev pripravništva v socialnem varstvu

01.10.2009

Spoštovani!

Skupina študentk in študentov Fakultete za socialno delo, ki si prizadeva za ureditev pripravništva v socialnem varstvu v **sredo 14.10.2009** organizira javni shod. Študentke in študentje FSD se bomo zbirali med 08.00 in 09.00 uro pred Fakulteto za socialno delo, ob 09.00 bomo odkorakali **do Trga OF, kjer bomo imeli postanek ob 10.00 uri**. Tam bomo počakali še ostale podpornike in medije in nato odšli do Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, kjer bomo predvidoma **ob 11.00 uri** izročili *Poziv študentk in študentov Fakultete za socialno delo k sistemski ureditvi pripravništva v socialnem varstvu* ministru dr. Svetliku.

Mnogi izmed naših diplomantov se ob vstopu na trg delovne sile srečujejo z nevzdržno situacijo, ki je neposredno povezana z iskanjem pripravništva. Ker pristojno ministrstvo pripravniških mest ni ustrezno finančno uredilo, socialno varstvene organizacije pa praviloma nimajo sredstev za plačilo pripravnika, je pripravniških mest dejansko zelo malo. V letošnjem letu opravlja pripravništvo 16 oseb (dopis SZS z dne 02.07.2009, št. 1273/2009), v lanskem letu pa je opravilo pripravništvo 33 oseb (dopis SZS z dne 01.04.2009, št. 660/2009). Leta 2008 je na FSD diplomiralo 265 oseb (referat FSD), na Zavodu RS za zaposlovanje je bilo januarja 2009 registriranih 846 oseb, ki so iskalci zaposlitve po 69. členu Zakona o socialnem varstvu (dopis SZS z dne 02.07.2009, št. 1273/2009).

Problematika je podrobneje opisana v *Pozivu študentk in študentov Fakultete za socialno delo k sistemski ureditvi pripravništva v socialnem varstvu*, ki ga prilagamo.

Vaša udeležba na shodu (vsaj pred MDDSZ) bi študentkam in študentom Fakultete za socialno delo veliko pomenila.

Vljudno vabljeni!

Mateja Sušnik, Monika Bohinec, Matjaž Oven, Monika Florjančič, Nina Salobir....

7.3 Priloga 3: Izjava za javnost 12.10.2009

PRIPRAVNIŠTVO JE OBVEZNO, NAJ BO ZAGOTOVLJENO IN PLAČANO! SHOD ŠTUDENTK IN ŠTUDENTOV FAKULTETE ZA SOCIALNO DELO

Skupina študentk in študentov socialnega dela v **sredo, 14.10.2009**, ob 9:00 organizira javni shod, ki bo potekal od Fakultete za socialno delo do Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve. **Okrog 10. ure bo krajši postanek pri Maistrovem spomeniku na Trgu OF, predvidoma ob 11. uri pa bomo ministru za delo, družino in socialne zadeve dr. Ivanu Svetliku predali Poziv študentk in študentov Fakultete za socialno delo k sistemski ureditvi pripravništva v socialnem varstvu in zbrane podpise podpore.** S shodom želimo javnost opozoriti na nevzdržno stanje, ki diplomantkam in diplomantom socialnega dela onemogoča zaposlitev na področju, za katerega so se izobraževali.

Študentke in študentje si že od aprila prizadevamo za sistemsko ureditev pripravništva v socialnem varstvu, saj se ob vstopu na trg dela srečujemo z izjemno težavno situacijo. Preden postanemo strokovne delavke oz. delavci moramo v skladu z 69. členom Zakona o socialnem varstvu opraviti pripravništvo in strokovni izpit. Pristojno ministrstvo pripravniških mest ne razpisuje in ne financira, socialno varstvene institucije pa praviloma nimajo sredstev za plačilo pripravništva. Večina naših diplomantk in diplomantov je tako prisiljena opravljati dela, ki ne ustrezajo njihovi izobrazbi, ali pa so prijavljeni na Zavodu RS za zaposlovanje kot brezposelne osebe.

Pristojnemu ministrstvu predlagamo, naj vzpostavi učinkovit sistem izvajanja pripravništva v socialnem varstvu in zagotovi finančne pogoje zanj. Na letni ravni naj finančno zagotovi kritje stroškov pripravništva za 150 diplomantk in diplomantov socialnega dela, ki naj bodo plačani v skladu z 140. členom Zakona o delovnih razmerjih.

V sredo 07.10.2009 smo se predstavniki študentov sestali z predstavniki Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, ter predstavniki Socialne Zbornice Slovenije. Na sestanku je bil sprejet sklep, da se bo imenovala delovna skupina, v kateri bodo sodelovali predstavniki Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, predstavniki Socialne Zbornice Slovenije in predstavniki študentk in študentov socialnega dela, skupina se bo prvič sešla v ponedeljek 12.10.2009. Na sestanku smo študentje jasno povedali, da smo zelo podobne odgovore in obljube o delovni skupini že slišali, nato pa smo bili za več mesecev izključeni iz pogovorov. Zato bo naslednji korak študentk in študentov socialnega dela javna predaja Poziva s podpisi ministru dr. Svetliku, na kateri pričakujemo večje število naših podpornic in podpornikov. Študentke in študentje se bomo v sredo 14.10.2009 do 09.00 ure zbirali pred Fakulteto za socialno delo, nato pa bomo odšli do **Trga OF, kjer bomo naredili krajši postanek ob 10.00 uri**, na tej točki se bomo dobili z ostalimi podporniki in mediji in skupaj odšli do MDDSZ, kjer bomo javno predali naš poziv, predvidoma ob 11.00 uri. Za finančno pomoč pri izvedbi shoda se študentje zahvaljujemo ŠOU v Ljubljani.

Kontaktne osebe: Mateja Sušnik (051 350 195) mateja.susnik@gmail.com,
pripravnistvo@gmail.com, in Monika Bohinec (031 539 787) monika.bohinec@gmail.com

7.4 Priloga 4: Izjava za javnost 14.10.2009

Pobuda študentk in študentov Fakultete za socialno delo

za sistemsko ureditev pripravništev na področju socialnega varstva

Topniška ulica 31

1000 Ljubljana

Ljubljana, 14.10.2009

Zadeva: **IZJAVA ZA JAVNOST**

Več sto študentk in študentov Fakultete za socialno delo je danes odšlo pred Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, kjer so ministru dr. Ivanu Svetliku predalo poziv za sistemsko ureditev pripravništva na področju socialnega varstva z 2000 podpisi podpore posameznikov in 40 organizacij.

Spomnimo: diplomanti in diplomantke različnih fakultet, ki se želijo zaposliti v socialnovarstvenih organizacijah, morajo v skladu s področno zakonodajo opraviti pripravništvo in strokovni izpit. Ker pristojno ministrstvo pripravniških mest ne razpisuje in ne financira je edina možnost za opravljanje pripravništva v socialnem varstvu, da pripravnika organizacija plača iz lastnih sredstev. Ker na področju socialnega varstva organizacije ponavadi nimajo sredstev za plačilo pripravnika je vstop tem diplomatkam in diplomantom na trg delovne sile dejansko zelo omejen. Možnosti volonterskega opravljanja pripravništva trenutno ni, saj je na tem področju pravna praznina.

Diplomantk in diplomantov, ki bi želeli delati na tem področju, je veliko in prihajajo iz različnih fakultet (Fakulteta za socialno delo, Pedagoška fakulteta, Teološka fakulteta, ipd.), vendar je zaposlitev zanje na tem področju praktično nemogoča. Tako je po podatkih Socialne zbornice Slovenije v lanskem letu pripravništvo zaradi sistemske neurejenosti, opravljajo zgolj 33 diplomantov.

Minister dr. Ivan Svetlik je študentom, ki jih je sprejel ob protestnem shodu, dejal, da je že ustanovil delovno skupino, kjer se bo uredilo med 50 in 80 pripravniških mest letno. Poudaril je, da morajo študentje odgovornost prevzeti tudi nase, ker so se odločili za ta študij, in da je za nezaposlenost diplomantov kriva tudi fakulteta in pa socialni delavci sami, saj si ne iščejo zaposlitev na drugih področjih in v gospodarstvu. Ogorčenost, da je

minister prezrl, da ni v predavalnici, ampak je predstavnik oblasti, odgovoren za urejanje javnih zadev, se je le stežka polegla.

Študentke in študenti Fakultete za socialno delo smo zaskrbljeni zaradi izjave ministra Svetlika, ki je očitno spregledal dejstvo, da se diplomantke in diplomanti socialnega dela že zaposlujejo na drugih področjih in proaktivno pristopamo k iskanju zaposlitev. Če bi izjave ministra Svetlika držale, potem bi na Zavodu RS za zaposlovanje število brezposelnih socialnih delavk in delavcev bilo bistveno večje. Hkrati minister Svetlik očitno pozablja, da študentke in študenti študirajo na Fakulteti za socialno delo, ker jih veseli socialno delo.

Ocenjujemo tudi, da je ministrstvo neposredno odgovorno za sistemsko ureditev pripravništva, dejstvo, da na letni ravni uspejo v sistem socialnega varstva preko pripravništev sprejeti le 33 oseb, pa kaže na to, da svojega dela ne opravljajo dobro in da jim razvoj področja socialnega varstva ni prioriteta.

Menimo, da je 50 do 80 pripravniških mest premalo za vse profile po 69. členu ZSV

Menimo, da trenutno stanje ne le onemogoča zaposlovanje mladih, temveč vpliva na počasnejši razvoj in inovativni napredek področja. Za kvaliteten razvoj in inovativnost pa je nujno medgeneracijsko sodelovanje, ki je v tem primeru onemogočeno.

Ministra Svetlika zato pozivamo, da razlogov za obstoječo situacijo ne pripisuje nam in fakulteti, ki nam zagotavlja kvalitetno izobraževanje in nam skozi številne aktivnosti tudi odpira možnosti zaposlovanja na drugih področjih, temveč razmisli o dejanski vlogi, ki jo ima pri tem Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.

Napredek je mogoč le skozi dialog in komunikacijo, usmerjeno v reševanje nastalega sistemskega problema in ne prelaganje odgovornosti na druge. Odziv ministra Svetlika pa kaže, da bo treba prizadevanje študentk in študentov socialnega dela razširiti tudi na druga področja, za katera je pristojna država in na katerih delamo socialnovarstveni delavci.

Predstavniki študentk in študentov Fakultete za socialno delo:

Mateja Sušnik (051 350 195)

Monika Bohinec

Matjaž Oven

Nina Salobir

Monika Florjančič

